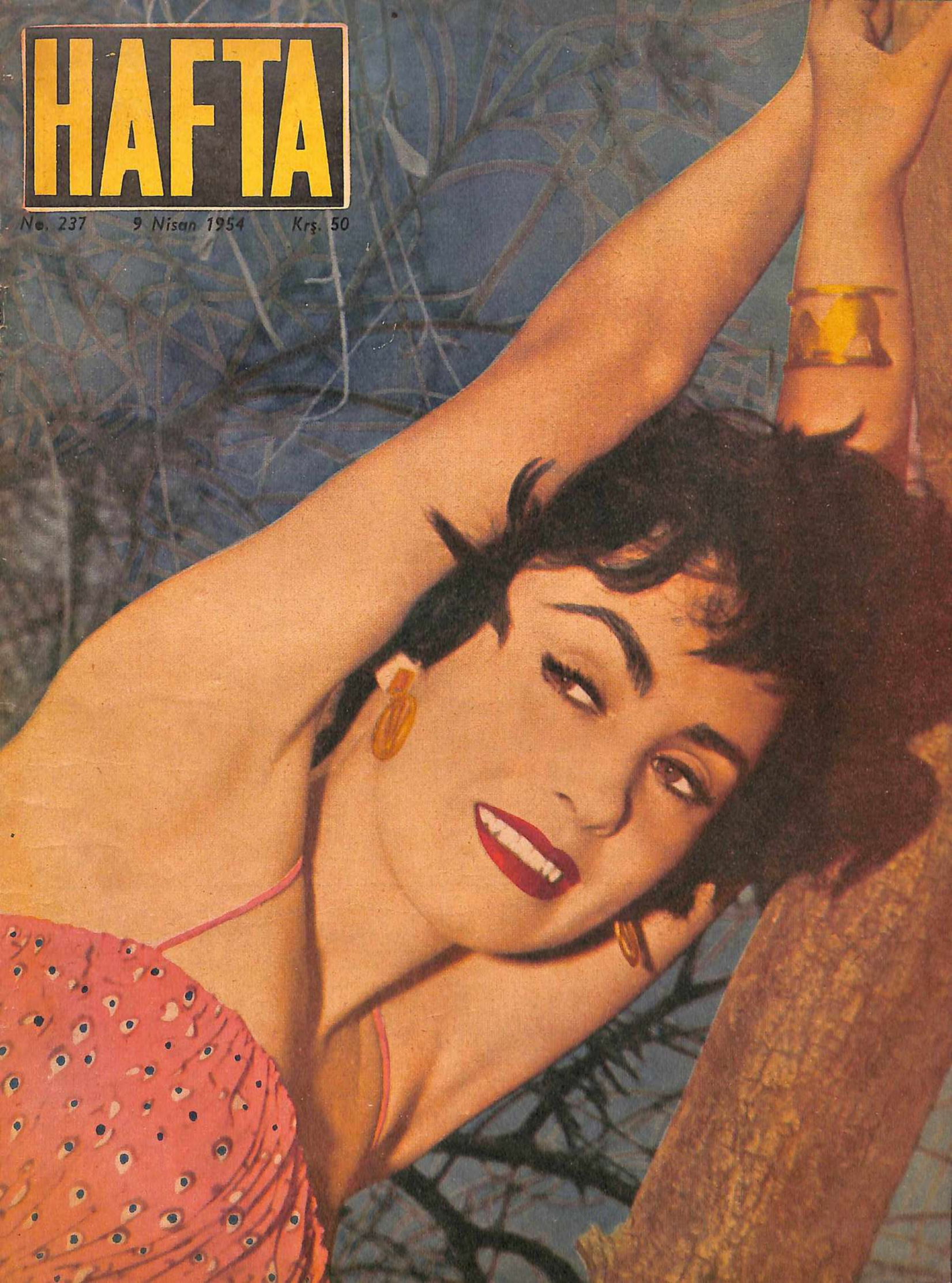
HAFTA

No. 237 9 Nisan 1954 Krş. 50

Yıldızınıza Bakıyoruz

9 Nisan'dan 15 Nisan'a kadar

Doğum tarihine göre, her hafta bu sütunlarda talihinizi bildiriyoruz. Yalnız bundan faydalanmak için, mutlaka dünyaya geldiğiniz günü bilmeniz lâzımdır. Sizlere güzel günler diliyerek yıldızınızı okumağa başlıyalım.

* * *

KOÇ BURCU

(21 Martla 20 Nisan arasında doğanlar): Önümüze çıkacak mühim işlerin hallinde başkalarıyla ortaklık etmeyin. Sadece semereyi aldığınız zaman karşınızda bir kâr ortağı bulmakla kalmayacak ayni zamanda, işin devamı müddetince onun mesaisinden fayda yerine zarar göreceksiniz... Nişanlınız veya sadece sevgiliniz olan kimse size olan bağlılığını yakında bir fırsatla isbat edecek.

BOĞA BURCU

(21 Nisanla 21 Mayıs arasında doğanlar): Kötü kimselerle düşüp kalkmakta devam etmeyiniz. Bu hal devam edrese hem sevgilinizi hem de ailenizin sevgisini kaybedeceksiniz. Bu arada işinizi de ihmal ettiğiniz görülüyor. Size bütün cephelerden bir kalkınma ve hamle yapmayı tavsiye ederiz. Ancak bu şekilde hareketleriniz müsbet neticeler verebilir. Dikkatli ve itinalı olunuz.

İKİZLER BURCU

(22 Mayısla 21 Haziran arasında doğanlar): Bir müddetten beri içinde bulunduğunuz ruhî huzursuzluğa doğrudan doğruya bedenî ve fikrî yorgunluğunuz sebep olmakta. Kendinizi toplamak için bir müddet tatil yapmanız şart... Şansınız oldukça açık; bir yerden para almanız muhtemel... Sevdiğiniz kimseyle aranızda her şey hallolacak. Yalnız bu, biraz sabretmenize bağlı.

YENGEÇ BURCU

(22 Haziranla 23 Temmuz arasında doğanlar): Bu günlerde baharın güneşli ve ılık havası yavaş yavaş İstanbul'u kaplamak üzere. Sizin hayatınız da tıpkı bahara benziyor. Onun için tavsiye edecek bir şey bulamıyoruz. Bulunduğunuz her yerde bir neş'e bir samimiyet havası hüküm sürüyor. Devamlı bir saadet bulutu etrafınızı kaplamış ve siz de arasında kaybolmuşsunuz. Bu gidişle yol bulup çıkamıyacaksınız da.

ASLAN BURCU

(24 Temmuzla 23 Ağustos arasında doğanlar): Sıhhatinize dikkat ediniz sevdiğiniz kimseyi sizden uzaklaştırmaya çalışıyorlar. Saadetinizi koruyabilmek için mücadele etmek mecburiyetin kalacaksınız. Meslek hayatında muvaffak olmak için daha enerjik hareket etmelisiniz. Bu günlerde para bakımından biraz sıkıntı çekebilirsiniz.

BAŞAK BURCU

(24 Ağustosla 23 Eylül arasında doğanlar): Sıhhatinizi ihmal etmeyiniz. His hayatında dedikodular sevdiğinizle aranızı açacak. Buna meydan vermemek sizin elinizdedir. Meslek hayatında bir tesadüf yükselmenize sebep olacak. Bu tesadüfü bizzat sevdiğiniz birisi bilmiyerek hazırlayacak.

TERAZİ BURCU

(24 Eylülle 23 Ekim arasında doğanlar): Bir hafta müddetle kendi düşüncelerinizi başkalarınınkinden tamamen üstün tutmanız şayanı tavsiyedir... Meslek hayatında parlak bir muvaffakiyet sizi bekliyor.. Sevgilinizle aranızda yeni hasıl olmuş bulunan buruk hava geçicidir. Belki de o sizin, kendisine ne derece bağlı olduğunuzu ölçmek istiyordur.

AKREP BURCU

(24 Ekimle 22 Kasım arasında doğanlar): Sıhhatiniz düzeliyor. His hayatında kötü niyetli kimseler saadetinize engel olmak istiyorlar. Maamafih ummadığınız birisi size yardım edecek. Sevdiğiniz kimseye hislerinizi açınız. Sevgide samimiyet olmalı. Meslek hayatında iki ayrı yol karşısında bulunuyorsunuz. Bu hususta tecrübeli kimselerin tavsiyelerini dinleyiniz. Müsbet hareket ettiğiniz takdirde meslekte takdir göreceksiniz.

YAY BURCU

(23 Kasımla 22 Aralık arasında doğanlar): Önünüzde uzanan hafta boyunca, sinirlenmemek şartıyla huysuzluk yapmakta serbestsiniz. Yıldızınızın almış olduğu hususi durum dolayısiyle, bunun önüne geçmeğe esasen imkân istemiyorsanız, dedikodulara kulaklarınızı kapamanız lâzım... Sevdiğiniz kimse size her zamankinden fazla yakınlık gösterecek.

OĞLAK BURCU

(23 Aralıkla 21 Ocak arasında doğanlar): Hissi bakımdan bir karışıklık içindesiniz. Bunu halletmek için biraz kafanızı çalıştırınız. Zararın neresinden dönülse kârdır. Maamafih vaziyeti mutlaka menfi olarak halletmeniz lâzım geliyor zannetmeyiniz. Sıhhî vaziyetiniz normaldir. Meslekî bakımdan daha düzgün günler geliyor. Para bakımından bir değişiklik olmayacak.

KOVA BURCU

(22 Ocakla 19 Şubat arasında doğanlar): Her geçen gün sizi biraz

(Devamı 43. Sayfada)

HAFTA

Sayı: 237 Cilt: 10

9 Nisan 1954

Memleket ve dünya hâdiselerini takip eder, haftanın en seçme yazı ve resimlerini verir, siyasi mecmua

Sahibi ve umumî neşriyatı fiilen idare eden:
TAHSİN DEMİRAY

Hazırlıyanlar :
Cemil Cahit CEM, Sezai SOLELLİ ve Oğuz ÖZDEŞ

Sayısı 50 kuruş. Yıllık abonesi (50 sayı) 25, altı aylığı 12,5 lira. Dış memleketler için yıllık aboneden ayrıca 5 lira Posta ücreti alınır.

Yayınlayan:
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi 36, İstanbul
Telefon: 23714
Basıldığı yer:
TÜRKİYE BASIMEVİ

Kapak resmimiz:
SUSAN CABOT
(Foto: Universal - Int.)

OSMAN AĞBEY Berberde

(Hazırlıyan: Paradi Fotoğraf Stüdyosu)

— Çok memnun oldum, al şu lirayı...

— Ustacığım, şu iki buçuk ta tıraş parası...

— Ooo... Sen de şapkamı verdin, Al elli kuruş ta sana...

— Vallahi birader, sana verecek meteliğim kalmadı...

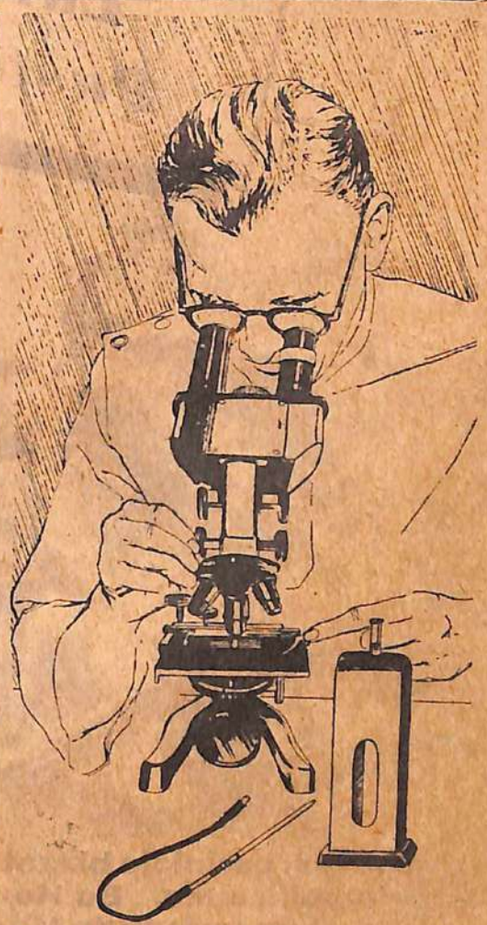
Kansızlığa her yaşta rastlanabilir

Kansızlık en çok görülen hastalıklardan biri olduğu halde, ekseriya çok geç kalınıncaya kadar ehemmiyet verilmemektedir. Ancak âcil tedbirlerle önlenebilir

Şayet sizde bu belirtiler mevcutsa, doktorunuzu görünüz
Bu «yorgunluk hissi» ne kendinizi teslim etmeyiniz

Yirmiden ziyade kansızlık şekli mevcuttur. Bu cihazlar hemoglobin miktarını ve alyuvarların sayı, boy ve şeklini gösterir.

Kansızlık ciddi midir? Evet. Tedavi edilmediği takdirde pernisiyöz anemi çok defa öldürür. Diğer kansızlık şekilleri de vücudünüzün gelişme ve hayatiyetini çalar, bitap düşürür, sizi yarı hasta bir hale hattâ tam bir zafiyete düçar edebilir. Kansızlık, kanda alyuvarların veya demir ve oksijen taşıyıcı hemoglobinin bir eksikliğidir. Kan vücudünüzün her parçasına oksijen taşır ve besler. Eğer kanınız tam mânasiyle sıhhatlı değilse, bu kısa bir zamanda vücudünüzün diğer kısımlarına da tesir eder. Eğer kendinizi bitap hissediyorsanız derhal doktorunuzu görünüz

Kansızlık, vücudün en önemli tehlike işaretlerinden biridir. Umumiyetle, vücudün diğer bir hastalığını belirten işarettir. Kansızlığa, kanama, kötü beslenme, kemik iliğinin kimyevi gazlar ve radyoaktivite tesiri ile zehirlenmesi, kanser, karaciğer, hastalıkları sebebiyet verebilir. Kansızlığın belirtileri yukarıda gösterilmiştir. Bunlardan her hangi birini hissedersenız, doktorunuza müracaat ediniz. Doktorun elinde kansızlığı önlemek ve tedavi için mühim yeni ilâçlar, aletler ve yeni usuller vardır. Bir zamanlar pernisiyöz anemiden dolayı ölüme mahkûm olan insanlar, şimdi daha uzun ve sıhhatli bir hayat sürebilirler.

Vücudünüzde her dakika bir milyar alyuvar eskilerinin yerini almaktadır. Alyuvarlar kemik iliğinde imal edilirler. Bunların teşekkülü için proteinler, yağlar, diğer unsurlar ve ayrıca demir lâzımdır. Kanınızda neyin eksik olduğunu ve nasıl giderilebileceğini yalnız doktorunuz söyliyebilir. Beslenmeye ait yeni bilgiler, yeni ilâçlar, kuvvetli mikroskoplar, radio-isotop'lar, doktorunuza kansızlığın, teşhis, tedavi ve önlenmesi hususunda yardım etmektedir. İnsanın hayatiyetini kemiren bir hastalık olan kansızlığın kurbanı olmayınız. Hemen şimdi doktorunuza iyice muayene olunuz.

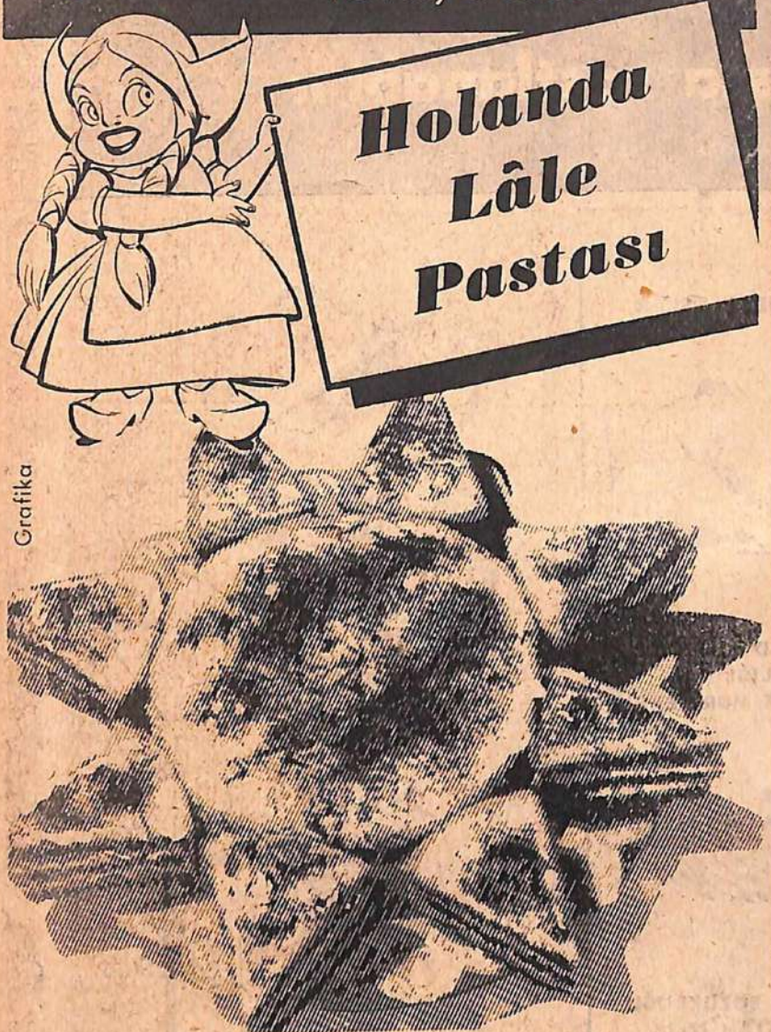
● Bu, en mühim sağlık konularına dair hazırlanmış yazılardan bir tanesidir. Bu yazılarda, doktorunuzla tam işbirliğinin, sağlığınızı korumakla kalmayıp; uzun ve sıhhatli bir ömür sürmenizi de nasıl mümkün kılacağını göreceksiniz.

SQUIBB
İLAÇLARI
1858 DENBERİ

Sana size, bu pastayı tavsiye eder

Holanda Lâle Pastası

Grafika

Onu, SANA margarini ile bizzat siz hazırlıyabilirsiniz. Bu Holanda Lâle Pastasını Gıda Mütehassısı Esat İren sizlere tarif ediyor.

Malzemesi : 10 yumurta, 400 gr. toz şeker, 300 gr. un, 2 çorba kaşığı kakao, 125 gr. SANA 1 paket şekerli vanilya, 400 gr. krem şantiyi.

Yapılması : Yumurtalar, şekerle beraber yoğurt gibi koyulaşıncaya kadar telle vurulur. Un, vanilya, kakao beraber elenir, vurulmuş yumurtalara ilâve edilir, erimiş SANA da konur, karıştırılır. Yağlanmış 2 yuvarlak kalıba, kabarma payını bırakarak doldurulur, orta hararette pişirilir. Soğuduktan sonra, her parça üç tekerlek halinde kesilir ve likörlü şurupla parçalar ıslatılır. Her katına krem şantiyi sürülür, üç kat birbirine yapıştırılır, bir yuvarlak aynen bırakılır diğeri, tam ortasından kesmek suretile üçgenlere kesilir, üzerine kalın rende çikolata serpilir, çikolata üzerine de biraz pudra şekeri ekilir.

S-196

Bozuk havalar cildinizi çatlatıp kurutunca

NİVEA

cildinizi tekrar düzgünleştirir!

.... Çünkü Krem Nivea da cildin tabii unsurlarından olan EUCERIT mevcuttur. Bundan dolayı Krem Nivea cildin derinliklerine nüfuz ederek derinin içinde tesir eder. Krem-Nivea'nın cildi beslemesi ve koruması bundan ileri gelmektedir.

AC 16

Cilalı tırnaklar kendinize itina gösterdiğinizin bir delilidir.

Ellerinize bakıldığı zaman, "temizliğe itina ediyor„ dedirtmek zor bir şey değildir.

İhtiva ettiği Enomelon maddesi sayesinde fevkâlade kullanışlı ve uzun ömürlü olan CUTEX bu hususta size müzahirdir.

15 renk arasından kendi renginizi kolayca seçebilirsiniz.

CUTEX

Nail Brilliance

Ayrıca ışıldayan 4 sedefli renk mevcuttur

Bu hafta kaybettiğimiz
Türk Milletinin Değerli Evlâdı
Türkiye Köylü Partisi'nin Genel Başkanı
Prof. REMZİ OĞUZ ARIK

HİDROJEN BOMBASI ★ Hidrojen bombasının ilk defa 1952 yılında Amerikalılar tarafından elde edilerek Marshall adalarında patlatıldığı malûmdur. Amerikalılar o zamandanberi bu sahadaki çalışmalarını daha çok ileriletmişler ve 1 Mart 1954 de ikinci hidrojen bombasını patlatmışlardır. Resimde, hidrojen bombası patlatıldıktan sonra alınmıştır.

(Fotograflar : Rüçhan Ünver, Mehmet Biber ve Associated Press)

BEDEN TERBİYESİ ★ Kız okullarımızda beden terbiyesi derslerine bilhassa önem verilmektedir.

MÜNAZARA ★ İstanbul Üniversitesi Talebe Birliğinin tertiplediği münazara turu hafta içinde de devam etmiştir

GEORGES DUHAMEL'İN KONFERANSI ★ Üç haftadanberi memleketimizde bulunan tanınmış Fransız romancısı Georges Duhamel, 31 Mart Çarşamba günü Fen Fakültesi konferans salonunda bir konferans vermiştir. Resimde sol başta Georges Duhamel ve konferansta hazır bulunan dinleyicilerden bir grup görülmektedir.

Geçen

(29 Mart - 4 Nisan 1954)

Mısır'da askerî rejimin devamına karar verildi

MISIRDAKİ karışıklıklar, geçen hafta başında durulmuş ve İhtilâl Konseyi âzaları nihayet General Neciple anlaşmıştır. İhtilâl Konseyi tarafından neşredilen ve Binbaşı Salâh Salim tarafından açıklanan tebliğde, İhtilâl Konseyinin iktidar mesuliyetini tekrar üzerine aldığı bildirilmiştir.

İhtilâl Konseyinin aldığı kararlar arasında, Mısırın demokratik rejime dönmesi için, askerî rejimin 1956 ya kadar, icabında İngilizlerin Süveyşten çekilecekleri âna kadar uzatılacağı ve İhtilâl Konseyinin yanında, muhtelif heyetlerden teşkil edilecek bir "Millî İstişare Meclisi" nin de kurulacağı vardır.

Bu suretle, Mısırda demokratik rejimin tesisinden vazgeçildiği resmen açıklanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan bir milyon kadar işçi grev halinde bulunmaktadır. Mısırın belli başlı şehirlerinde hayat tamamen felce uğramıştır. İhtilâl Konseyi işçilerin vazifeleri başına dönmelerini emretmişse de, hâlâ müsbet bir netice elde edilememiştir. Konsey, sansürün kuvvetlenmesini emretmiş, ayrıca geceleri sokağa çıkma yasağı konmuştur.

Kâr hadleri kararnamesi iptal edildi

BAZI maddelerin alım satımının muayyen hükümlere tâbi tutulması ve kâr hadlerinin tesbit edilmesi hakkındaki 13 Mart 1954 tarihli ve 2505 sayılı Vekiller Heyeti kararına, Ankara ve İstanbul Ticaret ve Sanayi Odalarının itirazları üzerine, kâr hadleri kararnamesi iptal edilmiştir. Başvekil Adnan Menderes bu hususta verdiği beyanatta, iptali cihetine gidilen bu kararnamenin bazı hatalı noktalarının bulunduğunu söylemiştir. Yeni bir kararname hazırlanıncaya kadar, eski kararname meriyette kalacaktır.

Türk, Yugoslav, Yunan askerî görüşmeleri sona erdi

MİLLÎ MÜDAFAA Vekâleti Temsil Bürosu 1 Nisan Perşembe günü yayınladığı tebliğde, Türk, Yugoslav, Yunan erkânıharbiyei umumiye delegelerinin, Ankarada 24 Marttan 1 Nisan 1954 e kadar toplandıklarını ve üç memleketin askerî işbirliğine ait Belgrad'da mutabakata varılan mevzular üzerinde teferruatlı görüşmeler yaptıklarını bildirmiştir.

Tam bir anlayış zihniyeti ve dostluk havası içinde cereyan etmiş olan bu görüşmelerde, delegeler, muhtemel bir tecavüze karşı üç memleketin müşterek savunması için alınacak tedbirleri müşahede ve tesbit etmişlerdir.

Türkiye - Pakistan Paktı Karaşi'de imzalandı

AKİDLERDEN biri, sebebiyet vermediği tecavüze uğradığı takdirde mukabil yardımı derpiş eden ve diğer memleketlerin de iştirâkine açık bulunan Türk - Pakistan anlaşması 2 Nisan Cuma sabahı Karaşi'de, Dışişleri Bakanlığında imzalanmıştır.

Anlaşmayı, Türkiye namına Türkiye Büyükelçisi Salâhaddin Refet Anbel,

Hafta

Pâkistan namına da Dışişleri Bakanı Sir Zafirullah Han imzalamışlardır.

İmza merasiminden sonra basına beyanatta bulunan Türkiye Büyükelçisi, bu anlaşmanın, bulundukları bölgelerin sulh ve güvenliği için çalışmağa azmetmiş iki memleket arasındaki mütekabil dostluk ve hürmeti teyit ettiğini söylemiştir. Zafirullah Han ise, bu anlaşmanın hiçbir genel hüküm ihtiva etmediğini, şimdiye kadar iki memleketin genelkurmayları arasında hiçbir görüşme yapılmadığını, fakat bu yolda istişarelerin yakında başlamasının melhuz bulunduğunu bildirmiştir.

Samsun limanının inşaatına başlandı

SAMSUN limanı inşaatı ve tesislerinin temeli 4 Nisan Pazar günü atılmıştır. Törende Cumhurreisi Celâl Bayar, B. M. Meclisi Başkanı, Bayındırlık ve Ulaştırma Vekilleri hazır bulunmuştur.

Memleketin müstakbel ticarî ve iktisadî gelişmeleri gözönünde bulundurularak hazırlanan projenin tam tatbik edilmesi için bütün maddî imkânların sağlandığı, bu maksatla milletlerarası bankadan 5 liman projesinin tahakkuku için 12,5 milyon dolarlık kredi temin edildiği bildirilmektedir. Limanın inşaat taahhüt bedeli, 25 milyon liralık makine parkı hariç, 39.440.000 Türk lirasıdır. Liman inşa müddeti 66 aydır. Yani taahhüt gereğince Samsun limanı 1960 senesi nihayetine doğru tamamlanmış olacaktır.

Müessif uçak kazası

SİVİL havacılık tarihimizde en büyük ve elîm uçak kazası 3 Nisan Cumartesi günü Adanada vukubulmuştur.

Adana - Ankara - İstanbul seferini yapmak üzere saat 13.42 de Adanadan kalkan Devlet Havayollarına ait "Ark" uçağı, havalandıktan on beş dakika kadar sonra infilâk ederek yere düşmüş ve uçakta bulunan 20 yolcu ile beş kişiden ibaret personelin maalesef hiçbirisi kurtulamamıştır.

Müessif kazâ, Adanaya 42 km. mesafede Keltepe mevkiinde olmuş, âni infilâk neticesinde yanmıya başlıyan uçak Kabasakal köyü civarında sukut etmiştir. Uçak ve içinde bulunan yolcularla personel, bir kilometrelik saha içindeki muhtelif yerlere dağılmış ve parçalanmışlardır.

Facia kurbanları arasında, çok kıymetli bir Türk evlâdı olan ve Türkiye Köylü Partisinin Genel Başkanı bulunan Seyhan Milletvekili Prof. Remzi Oğuz Arık da bulunmaktaydı.

Kazada ölenlerin naaşları, Adanaya, Ankaraya ve İstanbula getirilerek törenle gömülmüştür. Prof. Remzi Oğuz Arık'ın naaşı Ankaraya getirilmiş ve 5 Nisan Pazartesi günü hazin bir törenle Cebecideki şehitliğe gömülmüştür.

HAFTA, Prof. Remzi Oğuz Arık'ın ve diğer facia kurbanlarının elîm kayıbı karşısında muhterem ailelerine ve arkadaşlarına en derin taziyetlerini sunar.

İNGİLİZ - AMERİKAN MÜZİK FESTİVALİ ★ Londrada Anglo - Amerikan müzik festivali geçen hafta başlamıştır. Resimde festivale iştirâk eden artist Bramton görülüyor.

OSCAR MÜKÂFATINI KAZANAN YILDIZ ★ Resimde gördüğünüz Amerikalı yıldız Audrey Hepburn, "Roman Holiday" filmindeki rolünden dolayı Oscar mükâfatını kazanmıştır. Resim, yıldızı kazandığı Oscar heykeli ile tesbit ediyor.

BENZERLİK ★ Hayvanlar arasında benzerliğe az rastlanır. Resimde, İngiliz hayvanat bahçesinde yeni dünyaya gelen bir yavru devenin annesiyle bir arada görüyorsunuz. Birbirlerine ne kadar benziyorlar değil mi?

İSTANBUL VİLÂYETİYLE BELEDİYESİ AYRILDI ★ İstanbul vilâyetiyle Belediyesinin birbirinden ayrılması üzerine, Belediye Meclisi hafta içinde İntikal Komisyonunu seçmiştir.

KADINLAR BİRLİĞİNİN TOPLANTISI ★ Türk Kadınlar Birliğinin yıllık Kongresi 30 Mart Salı günü yapılmıştır. Resimde kadın üyelerden bir kısım görülmektedir.

Fotoğraf Amatörleri Sergi Açtılar

FOTOĞRAF ÇEKMEK SANAT MIDIR?

Sergiye iştirâk eden 16 fotoğraf amatörünün teşhir ettikleri fotoğraflar bir hayli alâka topladı.

YAZAN: ŞAHAP BALCIOĞLU

GEÇENLERDE Beyoğlu'ndaki Amerikan Haberler Merkezinde çok şayanı dikkat bir sergi açıldı. Sergi deyince hepimizin aklına ilk olarak resim sergisi gelir. Yani, yağlı boya veya sulu boya resimlerden mürekkep bir galeri.

Fakat bu seferkisi biraz başka bir tipteydi. Bu bir fotograf sergisiydi. Ve gezmeye gelmiş olan kalabalıktan da anladığıma göre, muvaffak olmuş bir teşebbüsle karşı karşıya bulunuyordum. Filhakika kendim de gezdiğim zaman, düşüncemde haklı olduğumu anladım. Koca salonun yalnız dört duvarı değil, ortaya konmuş olan panolar bile birbirinden zevkli ve güzel fotografilerle dolup taşıyor, bundan başka dışardaki, salon kadar geniş holde de sıra sıra fotografiler göze çarpıyordu.

Sergide eserlerini teşhir edenleri nisimlerine bir göz attığım zaman baktım ki, bunların arasında Prof. Dr. Sabit Noyan, Merkez Bankası İstanbul Müdür Muavini Selâhattin Ali Boylu, Yüksek Kimya Mühendisi Rıdvan Tezel gibi tanınmış birçok isimler var. "Demek ki, dedim, bu iş çoluk çocuk oyuncağı değil, bilgili ve ciddi insanların yapabileceği br ustalık."

(İstanbul Fotograf Amatörleri) tarafından açılmış olan sergiyi böylece zevkle gezmeye başladım. Bir de ne göreyim? Dostum Sâbit Karamanî de burada eserlerini teşhir eden sanatkârlar arasında bulunmuyor mu? Zaten ben onun fotografilerine bakarken o da çıka geldi.

— Yahu, dedim, ben seni İstanbul Radyosunun teknik şefi olarak tanırdım. Bir de şimdi karşımıza fotografçı olarak mı çıkıyorsun?

— Ne yapalım kardeşim, bugün de amatör bir fotografçı rolündeyim, demez mi?

— Peki, öyleyse anlat bakalım: Bu iki yüze yakın fotografın toplandığı sergide kimlerin eserleri var?

— Burada 16 amatörün eserlerini görüyorsun. Bunların isimleri harf sırasıyla şöyledir: Selâhattin Ali Boylu, Ferit Can, Halûk Doğanbey, Sami Güner, Hasan Gürel, Sırrı Hitay, Sabit Karamani, Fikret Minisker, Fazıl Noyan, Tarık Taptık, Nihat Taylar, Kâzım Tekin, Rıdvan Tezel, Halil Tufan, Cafer Türkmen ve Vehbi Yazgan.

— Bu serginin mahiyeti nedir?

— İstanbul fotograf amatörleri topluluğu resmen teşekkül etmiş bir dernek değildir. Resim çekmesini seven ve çektikleri resimlerin mevzuunu seçme işinden, yıkayıp, büyütüp bir fotograf haline gelebilmesi için lâzım olan bütün kademelerine kadar kendilerini hazırlayan ve bundan zevk duyan arkadaşların birliğidir. Açtığımız sergilerde görülen resimler, bir yıl içinde yaptığımız fotograflardan en iyilerinin teşhirinden ibarettir. Bu surette hem kendimizi amatörce tatmin etmiş oluyoruz, hem de etrafımıza fotograf zevkini aşılamaya çalışıyoruz.

— Aranızda hiç kadın fotografçı var mı?

— Yok.

— Neden yok?

— Biz birbirimizle müşterek merakları dolayısiyle tanışmış arkadaşlarız. Bugüne kadar fotograf meraklısı bir hanım arkadaşı aramıza almak fırsatını bulamadık.

— Peki, şimdiye kadar sergide hiç fotograf sattınız mı?

— Biz tamamen amatör zihniyetiyle sergi açtığımız için şimdiye kadar aklımızdan böyle birşey geçmedi. Ancak, fotograflarımızı beğenen dostlarımıza bunları memnuniyetle hediye ediyoruz.

— Çalışma tarzınız nedir?

— Biz evlerimizde çalışırız. Her işimizi kendimiz görürüz. Eczalarımız, fotograf ve agrandisman makinalarımız var. Böylece, ortaya koyduğumuz fotografiler her mânâsıyla kendi eserimizdir. Çektiğimiz fotograflara dikkat edecek olursanız, bunların bir kısmı tabiat manzaralarıdır. Bu tipte olan re-

(Arkası 40. Sayfada)

● *Fotograf Amatörleri Sergisinde teşhir edilen resimlerden: Portre.*

● *Sergideki "Kara Kuğu" fotografı hayli alâka toplayan resimlerdendir.*

MESLEKLERİN ZOR TARAFLARI

İKİ GENÇ AVUKAT ANLATIYOR

"Kanunların çokluğu ve mahkeme kapılarında saatlerce beklemek, mesleğimizin en zor taraflarıdır."

YAZAN: OĞUZ ÖZDEŞ

ÇOĞUMUZ, mesleklerin zor tarafları mevzuu bahis olduğu zaman: "Canım, doktorluğun mühendisliğin, avukatlığın v.s. nesi zor?... Hastayı muayene edip bir iki ilâç yazarsın, bir kaç hesap veya cizgi ile projeyi tamamlarsın, bir iki lâf edersn, olur biter" demek ihtiyadına sahibizdir.

Halbuki madalyanın ters tarafına bakarsak, bu sözlerimizde ne kadar istical görterdiğimizi ve haksızlık ettiğimizi derhal anlarız. Muhakkak ki, her mesleğin kendisine göre zor, meşakketli ve üzücü bir tarafı vardır.

Bu yazımızda, meslek hayatına yeni atılmış, iki genç avukatımızla yaptığımız konuşmayı ve intibalarımızı nakledeceğiz.

Karşımdaki genç bayan avukatın adı Lâmia Müftüler. Böyle bir röportaja muhatap olacağını hiç düşünmediği için suallerime, biraz da kadınlığın verdiği bir his içinde ve oldukça heyecanlı bir ifade ile cevap verdi.

— "Belki teşbihim size tuhaf gelecek ama, avukatlık bir bakıma doktorluğa benzetilebilir" dedi. "Doktor canla uğraşır; biz de hem canla hem de malla uğraşırız. Mal da canın yongası olduğuna göre... Görüyorsunuz ki, bizim yükümüz daha da ağırdır. Fertler arasındaki ihtilâf, cemiyetin düzenini bozduğuna göre, bu ihtilâfları halletmek, cemiyete hizmet etmek demektir."

"Avukatlık mesleği hakkındaki düşünceniz nedir?" şeklindeki sualimizi, genç ve dinamik avukatlarımızdan Mustafa Akıncı ise şöyle cevaplandırdı.

— "Cemiyet hayatı ile beraber ortaya çıkan hukuk ilmi, bugün cemiyet içindeki fertlerin çeşitli münasebetleri yüzünden, çok geniş bir mahiyet iktisap etmiş bulunmaktadır. İşte bu geniş ilmin tatbikatı ile tavzif kılınan makam ve mercileri bu saha dahilinde tenvir eden, onlara yol gösteren, hak ve hukukun hadimi olan avukattır."

— "Peki, kadın ve erkek avukat arasında bir fark var mıdır? Bunun, hakimler veya iş sahipleri üzerinde bir tesiri oluyor mu?

— "Bence, kadın, erkek avukat arasında bir fark yoktur. Aynı şekilde, avukatın, kadın veya erkek olmasının hakim ve iş sahipleri üzerinde farklı tesirler getireceğine kani değilim."

Lâmia Müftüler de, "Genç avukat mı, yoksa yaşlı ve tecrübeli avukat mı?" sualine cevap olarak diyor ki:

— "Bu, insanların kanaatına bağlı bir şey. Kimi tecrübeye kıymet verir ve yaşlı avukat arar. Maamafih bu zamanda tecrübeye de pek itimat etmemek lâzım. Kanunlar o kadar sık değişiyor ki. Artık, bir evvelki hâdiseden edindiğimiz tecrübeyi sonraki hadiseye tatbik etmek imkânsız hale geldi."

AVUKAT Mustafa Akıncı ise başka düşüncede:

— "Genç veya yaşlı avukat tefriki yapmak doğru olamaz. Ancak bir çok mesleklerde olduğu gibi avukatlıkta tecrübenin büyük bir kıymeti vardır."

Kadın ve erkek müvekkiller arasındaki farkları da genç avukatlarımız şöyle izah ediyorlar. Lâmia Müftüler diyor ki:

— "Kadın müvekkiller biraz daha fazla konuşur, teferruata saparlar. Onlara hakikatleri kabul ettirmek te biraz daha güçtür, iyice ikna olmak isterler."

Mustafa Akıncı, umumiyetle kadın ve erkek müvekkilleri arasında pek fark görmüyor.

— "Yalnız" diyor. "Ceza davalarında kadın müvekkillerimiz diğerlerine nazaran daha ürkek, endişeli ve heyecanlıdırlar."

Mustafa Akıncı, müvekkilleri umumiyetle üç grupa ayırıyor. a) Alâkalılar. b) Alâkaları vekili izaç edecek derecede olanlar. (Yani her gün ve her fırsatta işlerini sormayı ve bu hususta beyanı mütalâa yürütmeyi alışmış vesveseli kimseler), c) Normal alâka gösterenler. Mustafa Akıncı:

— "Bunlardan birinci ve ikinci grupa dahil olan müvekkiller, şüphesiz avukat için arzu edilmeyen zümredir" diyor. "Umumiyetle müvekkillerin müşterek hususiyeti, ücreti vekâlet vermekte gösterdikleri güçlük ile avukat ile vaki istişarelerinde kendilerine bir ücret verilmesi icabettirdiğini hatırlamamalarıdır."

Lâmia Müftüler ise bu hususta şöyle diyor:

— "Kanaatimce, müvekkilleri katî bir şekilde sınıflandıramayız. Bazıları hergün başımıza dikilir ve daima davasından bahseder. Bildiği şeyleri hergün tekrar ettirmek ister. Bazıları ise, aksine, bir şey için izahat almak isterseniz, cevap vermez, gelmez, aramaz. Maamafih böylesi, birincisinden daha azdır. Müvekkillerin müşterek hususiyetlerine gelince: Umumiyetle hepsi de mahkemede lüzumlu veya lüzumsuz çok konuşulsun isterler. Ve her işte olduğu gibi, davasını ucuza gördürmek arzusu da, müşterek hususiyetleri arasına girer."

(Arkası 40. sayfada)

● *Yukarda solda, bayan avukatlarımızdan Lâmia Müftüler görülüyor.*

● *Sağda, avukat Mustafa Akıncı, mesleğinin zor taraflarını anlatırken.*

Yukarıdaki resimde Hollywood'dan döndüğü vakit Amerikan erkeklerini çok can sıkıcı bulduğunu ilân eden Silvana Pampanini'yi; aşağıdakinde de aynı Hollywood'da derhal yıldızlığa yükselen güzel Nicole Maurey'i görüyoruz.

2 Güzel ve 2 Hikâye

Yukarıda gördüğünüz resim, İtalyanın en güzel sinema yıldızlarından Silvana Pampanini'nin yeni bir pozudur. Biz bu resmi sebepsiz neşrediyor değiliz. Silvana, Hollywood'a çağrılmıştı. Gitti ve kısa bir müddet sonra İtalyaya döndü.

Silvana, Romaya geldiği vakit, yüzü fevkalâde asıktı. Gazeteciler kendisine bunun sebebini sordular.

— "Beş para etmez!" dedi.

— "Nedir o beş para etmiyen?"

— "Hollywood ve Amerikan erkekleri.. İnsanın canını sıkmaktan başka bir işe yaramıyorlar!.."

Artist, bu hususta fazla tafsilât veriyor değil. Lâkin onun Amerikan erkeklerini can sıkıcı buluşu mühimdir. Çünkü erkekler hakkında referans istendiği vakit elbette kadınlara ve tercihan bunların güzellerine sorulacaktır. Bakalım Silvana'dan bu kadar kötü not alan Amerikan erkekleri, alınlarındaki bu lekeyi nasıl temizliyecekler?..

Burada soldaki resimde de Fransanın pek yeni keşfolunan dilberlerinden Nicole Maurey'i görüyoruz. Nicole, Fransada, birkaç filmde ufacık roller aldıktan sonra birdenbire Bing Crosby tarafından keşfolunmuş ve hemen Hollywood'a götürülüp ilk iki filmiyle derhal yıldızlar arasına yerleştirilmişti. Son defa Fernandel'le "1 numarah devlet düşmanı" filmini çevirdi. Kırmızı saçları dolayısiyle kendisine "İkinci Rita" diyorlarmış. Nicole buna şiddetle itiraz etmiş.

— "Hayır ben birinci Rita'yım!."

Garip Vakalar

YETMİŞ yaşında dul kalan William Otto adında birisi, elli yaşında olan Hulda adında bir kadınla evlenir. Kibar, nazik, sessiz ve muti bir kadın olan Hulda, bu tabiatları ile William Otto'yu mesut etmemesine bir sebep yoktur. Fakat, Hulda'nın bir tabiatı daha vardır. İspiritizma tecrübeleri yapmağa bayılır.

Hemen her akşam ruhları, bilhassa kocasının eski karısı olan müstebit Josephine'in ruhunu çağırıp saatlerce konuşmaktadır. Sağlığında olduğu gibi öldükten sonra da müstebitliğine devam eden Josephine, kocasını idare hususunda Hulda'ya sık sık talimat verir.

William Otto, sağlığında olduğu kadar öldükten sonra da ilk karısından çekinmektedir. Bunun için, ispiritizma tecrübeleri sırasında Josephine'nin ruhu tarafından verilen talimatlara uyarak, ilk karısının ölümünden sonra içmeyi itiyat edindiği sigara ve alkollü içkileri terkeder; sağ kalan üç beş arkadaşiyle buluşup iskambil oynamaktan vazgeçer; işten dönünce mutfakta biriken kirli tabakları yıkar.

Böylece William Otto, ikinci karısı ile mesut ve bahtiyar günler yaşıyacağı yerde eski azapları çekmeğe başlar. Buna rağmen hiç bir itirazda bulunmayıp kaderine rıza gösterir.

Bu, böylece, bir sene kadar devam eder. Fakat, bir gün, sokakta bulduğu Tom ismindeki bir köpeği eve getirip beslemeğe başlayınca, işler değişir. İlk günler sesini çıkarmıyan Josephine'nin ruhu, aradan on beş yirmi gün geçip de adamın köpeği çok sevmeğe başladığını görünce, bir akşam Hulda'ya "Kocana söyle köpeği defetsin!" emrini verir. Hulda da, Josephine'in talimatını kocasına bildirince, damanın kuyruğu kopar. William Otto, bütün üzüntü ve kederlerini unutmasına yardım eden köpeği Tom'u kovmaktansa, karısı Hulda ile Josephine'in ruhunu evden kovar. Şimdi köpeği ile başbaşa ve sakin bir hayat yaşayan Otto, huzur içinde bulunmaktadır. Dilediği zaman sigara ve içki içmekte, canı çektiği zamanlar arkadaşlariyle buluşup gevezelik etmekte, birkaç kol kâğıt oynamaktadır. Şimdi yemeğini pişirmesi için bir hizmetçi tuttuğu için, bulaşık yıkamaktan da kurtulmuştur. Karının kışlık, yazlık elbise, ayakkabı, şapka, manto, çorap gibi dertleri de başından kalkmıştır.

BİRLEŞİK Amerikada, İllinois eyaletinin Alton kasabasında bir katır çifte atmak suretiyle bir adamın ölümüne sebep olmuştur. Derhal mahkemeye verilen katır, mahkemenin kararına intizaren kasaba hapishanesindeki hücrelerden birine kapatılmıştır.

Garip Vakalar

HOLLYWOOD'daki mezarlık idaresi, her sene yaz aylarında halka yelpazeler dağıtmaktadır. Bu yelpazelerin üzerinde, reklâm olarak şunlar yazılıdır:

"Dünyanın en rahat, en havadar ve en güzel manzaralı mezarları Hollywood'dadır. Bu hususiyetlerden istiafde etmek için, vasiyetnamenize, ölünce cesedinizin Hollywood mezarlığına gömülmesini kaydetmeyi ihmal etmeyiniz."

Geçenlerde Birleşik Amerika'da, İllinois eyaletinin tımarhanesinden iki deli firar etmiştir. Deliler, Quincy civarındaki bir otelde geceyi geçirirlerken ele geçmişlerdir. Bu kadar kolay yakalanmalarına otel kâtibine yazdırdıkları isimleri sebeb olmuştur:

Benito Hitler ve Adolf Mussolini.

SON zamanlarda, Nelson ile birlikte savaşmış bir bahriyeliye ait olduğu söylenen bir hayalet, İngiliz bahriyesinin elemanlarından biri olan Cecil Wilson'un evine dadanmıştır. Her gece tam saat yirmi dörtten sonra meydana çıkan hayalet, rastladığı eşyaları kırıp dökmekte elektrik ampullerini yerlere atıp patlatmaktadır. Hayalet, oyuncaklara dayanamamakta ve bir oyuncak bulunca, oturup saatlerce bu oyuncakla oynamaktadır. Cecil Wilson, evini papazlara takdis ettirip okutmuş ise de bu hayaletin şerrinden yakasını kurtaramamıştır.

BATI Almanyada, eskidiği için üzerinden ağır yüklerin geçmesi tehlikeli olan bir köprüden otomobillerin geçişi yasak edilmiş ve burası sadece yayalara tahsis edilmiştir. Köprünün her iki başında bekliyen nöbetçiler, buradan yalnız yayaların geçmesini temin etmektedirler. Böylece, acele bir işi olduğu için buradan geçmek istiyen bir şoföre de burasının yayalara mahsus olduğu bildirilir. Güçlü kuvvetli insanlardan ibaret olan şoförün müşterileri acele etmektedirler. Karşı sahile diğer bir köprüden geçmeğe teşebbüs ettikleri takdirde en az bir saat kaybedeceklerdir. Bu ise işlerine gelmediğinden, hemen yere iner ve otomobili elleri üzerine kaldırarak yaya olarak köprüden geçerler. Ortada, nakil vasıtalarının el üzerinde geçirilemiyeceğine dair bir kayıt bulunmadığından, nöbetçi de bu vaziyete sadece bakakalır.

ERKENCİLER ve GECE KUŞLARI

NAKLEDEN: BETÜL KAZAK

SABAHLARI neş'eli mi kalkarsınız? Pencereden giren gün ışığını görünce içiniz açılır mı? Kısacası sabahleyin meselâ, 6,5 ta uyandığınız zaman hemen kalkabilir misiniz?

Şayet cevabınız 'evet' s erkenci tiptensiniz. Sabahları kolaylıkla çalışabilen kimsesiniz. Fen adamları yaptıkları tetkikler neticesinde insanların % 50 sinin böyle, % 50 sinin ise gecekuşu denilen gece yatmak istemeyen sabahları ise bir türlü kalkamayan kimseler olduğu kaatine varmışlardır.

Siz hangi tipten olduğunuzu hiç düşündünüz mü? Geç saatleri mi erken saatleri mi tercih edersiniz? Belki de mühim işlerininizi otomatikman akşam yemeğinden sonraya bırakırsınız. Yahutta sabahın erken saatlerini beklersiniz, o zaman kafanız boştur, kendinizi daha zinde hissedersiniz.

Erkencilerin ve gece kuşlarının günlük programları muhakkak ki değişir. Şayet eşinizle veya erkek arkadaşınızla karakterleriniz benziyorsa ne âlâ, değişikse iş biraz güçleşir.

Meselâ genç ve güzel Nancy Jergens'i ele alalım. Yakışıklı enerjik bir flörtü vardır, enerjik ama akşam 9 a kadar. 9 dan sonra sıkıcı bir insan olur.

Meselâ öğlenleri ekseriya Dick telefon edip,

— "Bu akşam beraber yemek yiyelim mi güzelim?" diye sorar. Nancy memnuniyetle kabul eder, zaten Dick'le beraber olmayı sever. Çok güzel konuşan ve nasıl hareket edileceğini bilen bir erkektir. Ekseriya, iyi yemeği ve müziği olan loş ışıklı rüstik lokantalarda yemek yerler.

Nancy kahvesini içerken:

—"Şimdi nereye gidelim," der gibi hevesle Dick'in yüzüne bakar. Halbuki Dick'in yatma zamanı gelmiştir. Saatine bakar, esner,

— "Hmmmmm... epeyi vakit geçmiş, seni evine götüreyim, uykusuzluğa da hiç tahammül edemem" der.

Nancy Dick'le çıkmaz oldu, sebebini soranlara:

— "Ben tam kendime gelip gezmek eğlenmek isterken o gözlerini açık tutabilmeğe uğraşıyor. Bu vaziyette anlaşmamıza imkân yok." dedi.

Farzedelim böyle bir insanla evlendiniz, ümitsizliğe kapılmayın. Fen adamları böyle ayrı karakterde 2 insanın biraz feragat göstermekle pek alâ da geçinebileceklerini söylemektedirler.

Şimdi her 2 tipi ayrı ayrı tetkik edelim. Sabahcı tipler taze bir kafa, canlı vücutla kalkarlar, günlük işlerine hevesle başlarlar. Mühim işlerini sabahları yapıp 11, 12 arası enerjileri son haddine varır, fakat ondan sonra azalmıya başlar. Artık zoraki hareket ederler. Akşam yemeğini zarzor yiyip kendilerini yatağa atarlar.

Akşamcılar bunların tam aksidirler. Sabah kalkarken sanki mevsimin temizliğini yeni bitirmiş kadar yorgundurlar. Kenilerine gelebilmek için içtikleri sade kahve kadar karanlıktır içleri. Saatler ilerledikçe enerjileri artar. Gece yarısı oldu mu en yüksek mertebeye varmıştır. Asıl bundan sonra gezmek eğlenmek isterler.

Bu bir alışkanlık değildir. Fen adamları bu 2 tipi tetkik etmişler ve sebebinin fizyolojik olduğu kararına varmışlardır, yani vücut hararetinden ileri geliyor.

Herkesin hararetli bir günde az da olsa bir değişiklik gösterir. Ateşiniz yükseldiği zaman enerjik olursunuz, düştüğü zaman miskinleşirsiniz. Ekserî kimseler ya sabahcı ya akşamcı olurlar, bazı insanlar da ikisinin ortasında olurlar, ama bunlar azınlığı teşkil ederler.

Hangisinden olduğunuzu merak mı ediyorsunuz? Öyleyse en aşağı bir hafta bir kaç saatte bir derecenizi alın. Ateşinizin aynı saatlerde yükseldiğini göreceksiniz. Şayet sabahleyin devamlı olarak yükseliyor ve öğle civarında son haddine varıp sonra gene iniyorsa sabahcısınız. Şayet akşamları yükseliyorsa akşamcısınız.

Bunu anladıktan sonra programınızı ona göre ayarlamalısınız. Sabahcı iseniz akşam yemeğini de öğleden evvel hazırlayın, zira öğleden sonra yemek yapacak enerjiyi bulamazsınız kendinizde.

Sabahcıların işe pek erkenden başlamaları da doğru değildir, yorucu olur. Maamafih sabahın altısında kendilerinde dağları devirecek kuvveti bulurlar ama işe saat 8.30 da başlarlarsa daha iyi olur.

Gelelim akşamcılara... Gününüzden nasıl istifade edebilirsiniz? Ne yazık ki dünya sizin için kurulmamış. Şehir haketli iken siz uyuklarsınız, siz birşeyler yapmak istediğiniz zaman akşam olmuştur.

Muharrir Somerset Maugham şöyle demiştir:

— "Bana pek tatsız gelen 2 şeyin insanlar için iyi olduğu söylenir: biri sabah kalkmak, öbürü de akşam yatmak."

Maamafih akşamcılığı ona pek zarar getirmemiştir, çünkü amiri yoktur ve geceleri oturup roman yazabilir.

Şayet ev kadını iseniz işinizi bu kadar kolay halledemezsiniz. Kahvaltı sofrasını ve çayı akşamdan hazırlıyabilirsiniz, çocukların giyeceklerini çıkarırsınız. Sabaha hep küçük ve hafif işleri bırakırsınız. Ama bazı öyle işler vardır ki siz başında olmadıkça yürümez. Çocuğunuz küçükse erkenden kalkıp onu giydirmelisiniz, kahvaltısına nezaret edip, mektebe göndermelisiniz, later kabul edin ister etmeyin şehirde hayat başlamıştır ve sizin de herkese uymanız beklenir. Bir de kocanız gündüzcü ise artık size tembelliğe hiç meydan kalmaz.

Karikocadan biri akşamcı, biri sabahcı ise aile hayatında epeyi sıkıntılar başgösterecceği muhakkaktır.

Bu akşamcı ve sabahcıları tetkike bir ömür vakfetmiş olan Şikago Üniversitesinden Dr. Nathaniel Kleitman:

— "Çiftler arasındaki bu ayrılık mizaç ayrılığından da mühimdir. Ekseri boşanmalara sebep olmaktadır," diyor.

Sosyologlar da Dr. Kleitman'ı desteklemektedirler. Karı koca kavgalarının ya sabah erken veya akşamları olduğu kararına varmışlardır.

Uyumak için insanın uykusu gelmesi lâzım değildir. Şayet biraz gevşemişseniz ve yatmaya niyetiniz varsa iradenizi kullanıp pek alâ da uyuyabilirsiniz. Yalnız muayyen bir yatma saatiniz olmalı. Her zaman o saatte yatarsanız göreceksiniz zamanla eski tabiatinizi unutacaksınız ve vücut hararetiniz değişecek.

Tabii sabahcı kocanız da kendine göre feragatta bulunmalı, meselâ yatma saatini biraz geçe çevirebilir.

Maksat anlaşmaya niyet edip biraz feragat yapmakta.

Mayerling FACİASI

BUNDAN SENELERCE ÖNCE MAYERLİNG'TE, KARLI BİR GÜNDE BİR AV KÖŞKÜNDE VUKUA GELEN FACİA BUGÜN HÂLÂ ESRAR PERDESİ İÇİNDEN KURTULAMAMIŞTIR.

■ *Facia'dan sonra Arşidük Rodolphe'u ziyaret edenler yukarıda resimdeki gibi görmüşlerdi. Şakağındaki kurşun yarası başına başına giydirilen bir takke ile örtülmüş, parmaklarındaki barut yanıkları görülmemesi için üstü çiçeklerle örtülmüştü. Yanda Rodolphe'un annesi ve babası ,altta solda karısı ve sağda sevgilisi Marie Vetsera görülüyor.*

BUNDAN tam altmış beş yıl evvel Mayerlingte bir facia cereyan etmişti. Av köşkünde, o esrarlı gecenin sonunda iki âşığın kanlar içindeki cesetlerini bulmuşlardı. Bugün için de aynı esrar aynen devam ediyor.

Zamanımıza kadar genç sevdalıların intihar ettikleri zannediliyordu, bugün ortaya atılan yeni ihtimaller iki gencin kendi istekleriyle ölmedikleridir. Francis Rio bazı ihtimaller ve karinelerle bunu isbata çalışıyor.

Şimdi evvelâ bu aşk faciasını kısaca görelim.

Marie Vetsera, çok ince ve kibar bir genç kızdı. Güzel yüzünü, sarı uzun saçlar süslüyordu. Kendisi asil bir Macar ailesine mensuptu. Arşidük Rodolphe'a rastladığı vakit henüz on yedi yaşındaydı.

Rodolphe, Habsbourg hanedanına mensup bir prens, ateşli bakışlara sahip yakışıklı bir gençti. Bu gence, bütün Macar, Çek ve Polonyalı asil kadın ve kızlar âşıktı.

Fakat Rodolphe mesut olamamıştı. Kendisi Belçika kralının kızı ile evlenmiş fakat karısını sevememişti. Marie Vetsera'ya rastlayınca hakiki aşkı o vakit tanıdı. Fakat bu aşk da bir facia ile sona erdi. 29 Ocak 1889 tarihli Viyanada çıkan gazeteler Arşidük Radolphe'un, Mayerling'te bulunan av köşkünde âni bir kalb krizi neticesinde öldüğünü bildiriyordu. Fakat hiç kimse Prensin yanında ölü bulunan Marie Vetsera'dan bahsetmiyordu.

Seneler sonra Danielle Darieux ile Charles Boyer çevirdikleri bir filmde bu aşk hikâyesini dünyaya tanıttılar. O zamandan beri herkes bu iki romantik âşığın birlikte intihar ettiklerini kabul ediyorlardı. Fakat son senelerde bazı şahıslar faciânın son perdesi hakkında değişik ifşaatlarda bulundular.

1946 yılında Norveçte 93 yaşında bir ihtiyar bu faciânın esrarını çözdüğünü bildirdi. Ona göre Marie, Rodolphe'u bir tabanca ile öldürmüş ve tam kaçacağı sırada, Arşidük'ün sadık uşağı genç kızı öldürerek efendisinin intikamını almıştır.

Robert Pachmann da 1950 senesinde, âşıkların intihar etmediklerini bir cinayete kurban gittiklerini, Radolphe'un kızından öğrendiğini ileri sürmüştü.

Şimdi en yeni izah tarzına bir bakalım: Bunu Paul Reboux isimli esrarengiz bir adamdan bir Fransız gazetecisi elde etmiştir. Rivayete göre Paul Reboux asil bir ailenin çocuğudur, ve annesi bir zamanlar Arşidük Rodolphe ile sevişmiş ve ondan bir kızı olmuş. Paul Reboux, annesi öldükten sonra bazı yazılar ve mektuplar eline geçmiş. Annesi faciayı şu şekilde anlatıyormuş:

"Rodolphe'un ölümünü duyduğum andaki teessürümü ve ıztırabımı hiçbir zaman unutamıyacağım. Abozzia şatosunda bu haberi bana veren kocamın önünde ağlamamak için çok büyük gayretler sarfettim.

... Mayerling hakkında çok şeyler yazıldı. Hakikati hiçbiri aksettiremiyordu. Bu faciaya şahit olanların hepsi susturulmuştu. Bu esrarın çözülmesi için senelerin geçmesi icabediyor. Benim ilk zamanlarda öğrenmiş olduğum malûmatı artık kimse söyliyemiyor. Rodolphe'u Marie Vetsera'nın amcası öldürmüş. O, meşum gece hâdise şöyle cereyan etmiş. Av köşküne gelen Rodolphe, her zaman olduğu gibi müthiş sarhoştu. Yatak odasına girdiği vakit, gözlerinden ateşler saçan bir adamla karşılaştı. Marie Vetsera hiçbir şeyden habersiz, karyolada uyuyan kızın amcası, namuslarının temizlenmesi için, Rodolphe'a yeğeni ile evlenmesini söylemiş. Aralarında çıkan kavgadan uyanan Marie'nin atmış olduğu bir çığlık üzerine amcası, susturmak için önce kızı sonra da âşığını öldürmüş.."

Hâdisenin böyle geçmiş olması ihtimali çok kuvvetlidir. Aradan altmış beş sene geçmiş olmasına rağmen hakikat tam mânasıyla öğrenilmemiştir.

Asıl esrarı ancak 1965 yılında öğrenebileceğiz. Rodolphe'un karısı Prenses Stéphanie dul kaldıktan sonra bir Macar asilzadesi ile evlendi. Kont Lonlay de 41 yaşında ölünce Prenses ikinci defa dul kaldı. Prenses, Marie Vestera'ya karşı hiçbir zaman kin tutmamıştı. Genç kızın mezarını daima muhafaza etmiştir. Prenses 1945 yılında ölürken, notere verilmek üzere bir zarf bırakmıştır. Bu zarf ölümünden 20 sene sonra açılacaktır. İşte o vakit esrar tam mânasiyle öğrenilecek.

Bugün için altı ihtimal var.

1 — Çifte intihar.

2 — Rodolphe, Marie'yi öldürüyor ve intihar ediyor.

3 — Marie, Rodolphe'la münakaşa ediyor ve onu öldürüyor. Bunu gören uşak da Marie'yi öldürüyor.

4 — Siyasî bir cinayet

5 — Bir aşk cinayeti

6 — Bir namus meselesi

Bakalım bu altı ihtimalden hangisi hakikati ifade ediyor?

FRANSIZ hükümeti, Paris modelciliğinin şerefine üzerinde bir manken - terzi kızının resmi bulunan bir posta pulunu tedavüle çıkarmıştır. Boston'lu bir Amerikalı, bir tanıdığından aldığı bir mektubun üzerinde bu pulu görünce hemen resimdeki manken kıza âşık olmuş ve terzi güzelinin adresini öğrenmek için Fransız postaları umum müdürlüğüne müracaat etmiştir. Amerikalı genç, bu manken kızın adresini öğrenir öğrenmez Parise gidecek ve terzi güzeline izdivaç teklifinde bulunacaktır.

CİĞERDELEN

YAZAN: SAFİYE EROL

HAZIRLIYAN: ZAHİR GÜVEMLİ

BEN, Turhan, Almanya'da, gençliğimin bütün âvareliğiyle inşaat mühendisliği tahsil ettikten sonra, memlekete dönmüş, durulmak niyetindeydim. 1943 senesi Ekim ayında, Modaya, bir İngiliz evine çaya davetliydim. Salonda toplanmış, halı resimleri koleksiyonunu seyrediyorduk. "Bir an geldi ki ömrümde eşini tatmadığım bir ferahlık ve mutluluk duygusuyla kendimi üfürülmüş sabun köpüğü kadar hafif ve renkten renge müskürülmüş güzellikler âleminde yüzer buldum. Rüya diyarında nurlu semalara kayar gibiydim. Fakat bu kendimden geçme halimde bile tahlilden geri kalamıyordum: "Tuhaf şey... Bana ne oldu?" diyordum... Resimlerden baş kaldırdıkça açık duran balkon kapısından güneşin Marmara'da batışını seyrediyordum... Görülmemiş bir saadet ve huzur içinde cennete göçmüş gibiydim. Arada bir gözüm sol tarafımda oturan ve resimleri, sırasını savınca, sessiz sedasız bana uzatan bir kadının eline değiyordu. Geniş bir pırlanta yüzükle süslü, zambak tırnaklı ince beyaz elini vurgun bakışlarla seyrettiğim kadının yüzüne bakmak hatırıma gelmedi ve bakmadım dersem bana inanan olur mu?... Böyle istiğrakım ne kadar sürdü, bilmem. Ne yazık ki sonu geldi, soğudum. Lâmbanın telkârî maden abajuru âdileşti, krizantemler soldu, batı kızarısında halâvet kalmadı.. Ruhu gitmiş ceset gibi kuruyakalmıştım... Etrafıma bakındım. Sol tarafımdaki iskemle - zambak elin oturduğu - boştu. O, masanın öteki ucunda ayakta duruyor, ev sahibinin açık tuttuğu kitapta parmağıyla bir şey işaret ediyordu."

Bu hanım Canan'dı. Liseden arkadaşım Haşmet'in karısı. Ayrılıyorlardı. Onu çılgınlığın da üstünde bir kuvvetle sevdim. Asıl adının Cangüzel olduğunu öğrenince.... evet, cedlerimiz birdi. Hersek Ahmet Paşa'nın torunlarındandık. Hayatımızı mazide, mazinin kaderini halde yaşıyorduk. Cangüzel, müşterek soyumuzun macerasını anlatan hikâyeler yazıyordu.

SARI SİPAHİLER

Hersek Ahmet Paşa torunlarından Koca Turhan Bey'e yararlıklarından dolayı koskoca bir zeamet verilmişti. O da haremiyle kapısı halkını alıp Şahinkonak'ta yerleşti. Soyuna Sarı Sipahiler diye ad taktı. Turhan Bey, Veli Koca, oğlu Sinan Bey hep oralarda yetiştiler ve Macar'a göz açtırmadılar. Turhan Bey'le torunu Sinan Bey, Ciğerdelen kalesi savaşlarında şehit düştüler. Veli Koca ise, oğlu Sinan'dan sonra epey yaşadı ve torunu Mustafa Durakça'yı terbiye etti. Lâkin oğlam bir türlü dilediği adam edemedi. Graf Stefan adında Macar Beyinin yeğeni Mariska Kemeni ona âşık oldu. Dinini, milletini bırakmağa rıza gösterdi. Mustafa Durakça kızı kaçırdı. Graf Stefan'la defalarla dövüştü. Stefan, kardeşinin ihanetine uğradı. O da Müslüman oldu. Macar Feridun Bey adıyla geldi, Şahinkonağa. Yeni gelin Mariska Kemeni'ye Cangüzel adı takılmıştı. "Şahinkonağın taşı duvarı herdem Sarı Sipahilerin, Murat Reis'in, Bosna serhatlilerin destanını okur. Usanç verecek kadar. Kaynanasından acemi cariyeye varınca bütün kadınlar kendisine karşı övünüyor, kendisini kıtılanıyordu sanki. Hep harem bölüğünde geçen hayatı kanıksamıştı artık. Mustafa'ya kaç defa söylemişti: "Ağam, sıkılıyorum. Gün dönümü bayramında Macar köylerine gidip seninle raksetmek isterim." Mustafa gülmüştü: "Türk kadını erkekler meclisine giremez. Türk Beyi raksetmez, şanından değildir. Eğlenmek için köçek oynatır. Kendisi ortada dönüp hoplamayı hafiflik sayar. Ancak dervişler dergâhta semâa kalkar ama, o başka iş." Cangüzel durup durup sataşmıştı: "Ağam, konakta sıkılırım, dedim sana. Tanrının günü bez dokumak, iplik bükmek, zahire yapmakla ömür geçer mi? Bu kadınlar Muhammediye diye bir kitap okurlar, bazı türkü söylerler, bazı Adviye Molla anlatır, kış geceleri arasıra oyunlar da olurmuş, ben görmedim. Sıkılıyorum... Sen ok atışı diyorsun, tüfek talimi, güreş diyorsun, gidiyorsun. Hafız Nuri kapının elinde kalıyor. Kaydunsa bul. Yer delindi, yere geçti sanki. Kadınlardan usandım." Mustafa Cangüzeli okşıyarak avutuyor, ahıra yeni çekilen koşu arabasiyle, hele serhadler biraz durulsun, onu Niş'e, belki Edirne'ye kadar götürüp getireceğini vaadediyordu. Fakat serhadler ne zaman durulur? Cangüzel yirmi yaşına gelmiş, bu ülkelerden salgının defolduğunu bir gün bile görmemişti. Mustafayı gün geçtikçe ziyade üzdü. "Ağam seninle beraber şahini koluma alıp, tazıları yanıma katıp, ateşpâre ceylânlara binmek, ava gitmek dilerim..." Cangüzel'de nihayet şafak atmış, konağın dört duvarından dışarı çıkamıyacağını anlamıştı. Tezgâh odasında elindeki iğneyi, oyayı minderin üstüne fırlattı, başını dikti, saygısız bir sesle ortadan bağırdı: "Ben feraceyi çekip dış avluya, mandıra kapısına gezmeğe gideceğim." Sümbül hanım tutumunu sormadı: "Mustafa ağaya sordun mu?" Cangüzel yerinden davranmış, rastladığı çıkrıkları, tarakları devirip cariyeleri sırtüstü kakarak kapıya doğru seğirtmişti". Onu nihayet buldular ve iş anlaşıldı. Çocuğa Sinan adını verdiler. Fakat bu oğlan hiç de ataları gibi çıkmadı. Zevkinden başka şey düşünmedi. Onun zamanında Sarı Sipahilerin adı söneyazdı.

YEDİ PEÇELİ

Cangüzel çocuğuna öyle bir ihtirasla, öyle can verici bir sevgiyle bağlıydı ki, bu hal, Sinan'ın her istediğini ahmaktan gayrı gayesi olmıyan, kadına karşı zalim bir adam kesilmesine sebep oldu. Anasının ölümünü bile boşladı. Zalimdi, zalim. Zulmünü Hafız Nuri'nin kızı Zühreyi aldığı zaman daha beter gösterdi. Önce zengin bir müftü kızıyla evlenip onu konağa gelin getirdiği zaman, Zühreyi zaten ziyan etmiş bulunuyordu. Onu gizlice nikâhlanmıştı. "Sinan Zühreyi tıka basa kızdırıp medrese mollaları gibi söylettikçe keyiflenir, karısını evire çevire üzüp oynattıktan sonra derdi ki: 'Güzelsin... Divansın... Sesin hoş, sözün tatlı. Gözün açık, yüreğin pek. Elhak. Tanrı seni öğmüş de yaratmış. Nidelim talihine küs. Görünümün sultanı olamazsın, ancak eğlencelisin. Seni şirin bir kedi yavrusu gibi okşar, oynatırım. Gel artık, yeter. Gel Zührem kucağıma.

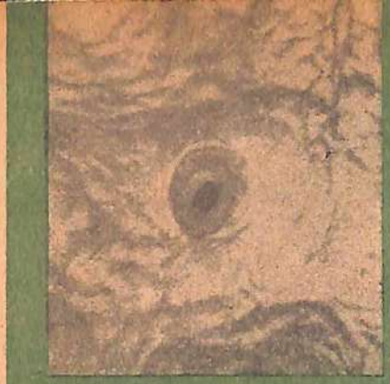
Zühre'nin, Sinan'dan olma oğlu Nuri, babasına benzemezdi. Çetin bir oğlancıktı. Zühreyi Nuri doğmadan Saraç İsmail'le everdiler. Ama kız onunla birleşemedi. Sinan musallattı. Kızcağız çok çile çekti. Evliyken Sinan Bey'in geceleri yolunu kolladı. Bağı oncaydı. Bu ıztıraplar, Saraç İsmail'in ölümünden sonra Zühre'yi birdenbire erdirdi. Velilere karıştı. Neden sonra Sinan Ağanın aklı başına gelip Beç seferine katıldığı sırlarda, o da arada söndü gitti.

CİĞERDELEN EFSANESİ

Cangüzel'imle maceramın son safhasını, onun, çevrime katlana katlana, deliliklerime kıskançlıklarıma, tahakkümüme sonuna kadar boyun eğerken yazdıklarıyle sona erer. Ciğerdelen efsanesi şudur:

(Arkası 33. sayfada)

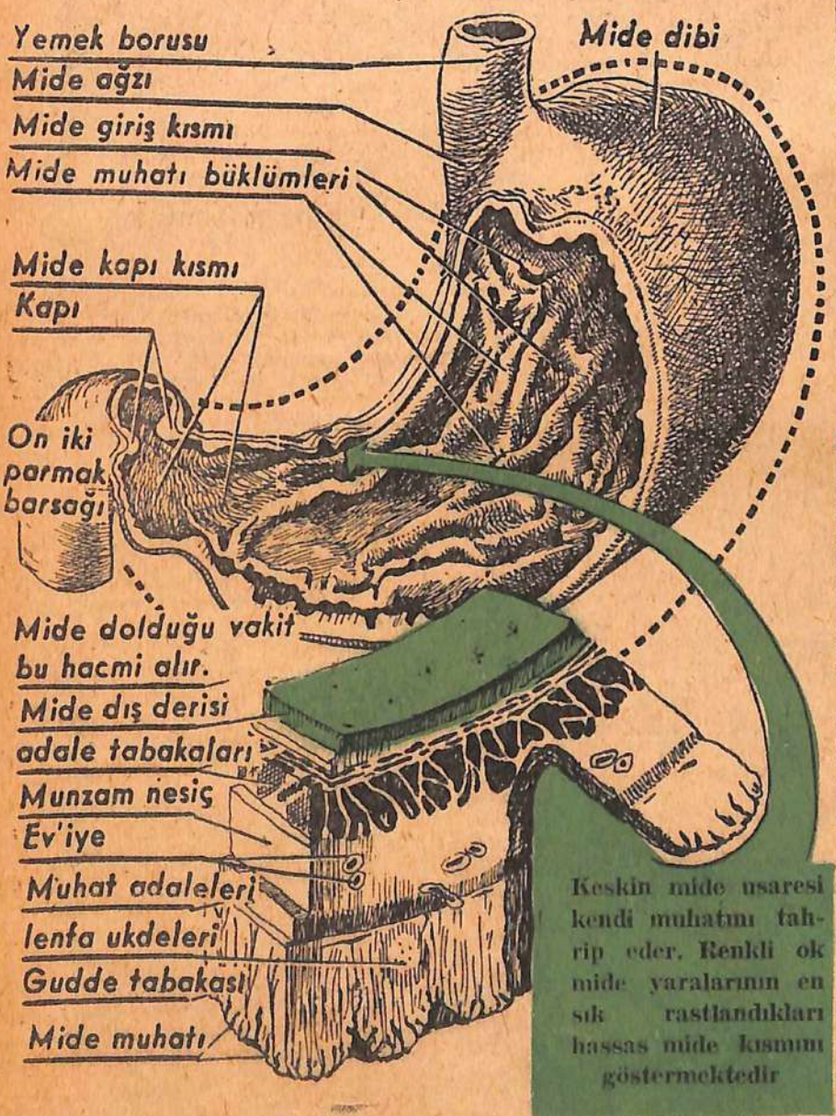

Yukarıdaki resmimizde mide ülseri adı verilen yaranın en ileri şekli olan mide deliği görülüyor. Bu yaranın nasıl hasıl olduğu hakkındaki izahatı aşağıdaki yazıda bulacaksınız. Garibi şudur, ki yaranın yemekler ve yiyeceklerden ziyade ruhî tesirlerle meydana geldiği keşfolunmuştur.

Modern tıbbın kanaatine göre günde hiç olmazsa yarım saat bir köşecikte veya güneşe maruz bir park sırasında şöyle dinlenip gevşemek, pek çok kimseyi mide ülserinden kurtaracak başlıca çaredir.

Mide Ülseri

Keskin mide usaresi kendi muhatını tahrip eder. Renkli ok mide yaralarının en sık rastlandıkları hassas mide kısmını göstermektedir

Yukarıdaki şema, mideyi ve midedeki bir yarayı göstermektedir. Midenin muhtelif bölümleri bu şemada ayrı ayrı belirtilmiştir. Şemanın altında mide yarasının büyümüş şematik maktaı görülüyor bu maktada, mide usaresinin, mide cidarını nasıl yediğini görüyoruz.

Sinirlilik, heyecanlanma, neşelenip keyiflenme gibi ruh durumları, midede de tesir gösterirler.

Bu hakikat, eskiden beri bilinen bir şeydir. Ve şimdilerde modern hekimlik tarafından da teyit edilmiştir.

Mide ve on iki parmak barsağı ülseri, medeniyet dünyasının en fazla yayılmış dertlerinden biridir. Avrupa ve Amerikada mide ülseri, gittikçe daha artan mikyaslarda zuhur etmektedir. Halbuki Afrikanın iptidaî yerlileri arasında böyle bir hastalık görülmüyor. Buna mukabil, vahşî bir şekilde tabiat içinde yaşamayı bırakıp şehirlerde yerleşen zenciler arasında da mide ülserine rast gelinmektedir. Mide ülseri adı verilen mide yarasından muztarip hastaların beşte dördünün erkek ve sadece beşte birinin kadın oluşu da dikkate şayandır. Bunun sebebini, erkeklerin hayat mücadelesinde her türlü asap bozucu hâdiselerle karşılaşmalarına ve bunların hepsinin, midede kötü akisleri oluşuna atfediyorlar. Mesleki heyecanlanmalar, her türlü menfî ruhî aksülâmeller, korku, düşmanca hisler v. s. gibi şeylerin, mide yarası sebepleri arasında bulunduklarına işaret edilmektedir. İnsanın ruh hayatiyle uzvî hastalıklar arasındaki münasebetleri araştıran Psikosomatik ilmi, mide ülseriyle ruhî hayat arasındaki alâkaya ait sürülerle materyel vermektedir.

Bir misal olmak üzere, yaşadığı şehirde haylı mühim bir mevki sahibi olan adamın hikâyesini zikredebiliriz. Bu adam, hayatında, ummıyacağı bir şekilde muvaffak olmuştu. Basit bir demirci dükkânını büyütüp koca bir fabrika haline getirmişti.

Nihayet yaşlandığını ve artık dinlenmeğe muhtaç olduğunu düşünerek, fabrikayı oğluna terketti. Hayatında hiçbir pürüz, hiçbir üzüntü sebebi olmadığı halde bir gün kendisini şiddetli mide kanamalarıyla kliniğe getirdiler. Adam klinikte tedavi olundu ve birkaç hafta sonra, iyileşmiş bir halde evine gönderildi. Mide ülseri kapanmıştı. Lâkin bir iki ay sonra yine şiddetli kanamalarla kliniğe getirilince mesele çatallaştı. Fakat doktorlar, bu sefer hastanın kızından, işin içyüzü hakkında tafsilâtlı malûmat alabildiler.

Meğerse adamın gelini, yani oğlunun karısı, kayınbabasına hayatı zehretmek için ne lâzımsa yaparmış. Bu seferki kanamadan önce adam, sofrada oğluna, fabrikanın idaresi hakkında tavsiyelerde bulunurken gelin birdenbire müdahale etmiş ve artık kayınpederin lüzumsuz tavsiyelerinden ve ukalâlıklarından bıktıklarını, bundan sonra fabrika hakkında ağzını açmamasının daha iyi olacağını ters ve aksi bir tavırla bağırmış. Bunun üzerine adam şöyle demiş:

— Vallahi, kendinizi benim yanımda rahat hissetmiyorsanız, buradan gidebilirsiniz kızım!..

— Bu sözü söylemekte geciktiğini sanıyorum. Fabrika artık kocamla benimdir. Gitmek sana düşüyor! Çeneni tutmazsan bu sofrada son defa yemek yemiş olursun!..

Adam sofradan sapsarı birhalde kalkar, kapıya doğru gider ve orada yere yıkılır. Müthiş mide kanamalariyle kliniğe tekrar teslim edilir... Bu sefer, meseleyi bilen doktorlar, kendisini tedavide daha kolaylık çektiler. Tedaviden sonra ihtiyar, başka bir şehirde yeni bir eve taşındı ve mide ülseri artık tamamiyle iyileşti.

Bu hâdise, mide yarasının günlük hayatımızdaki mizaç hâdiseleriyle ne sıkı bir alâkası olduğunu göstermek hususunda emsalsizdir.

Amerikalı doktorlardan Stewart Wolf ve Harold Wolff, mide ülseriyle mizaç durumunun alâkasını daha bâriz bir şekilde isbat etmişlerdir. Thomas adlı bir hasta, gayet sıcak istiridyeler yemek suretiyle midesini yakmış ve hasıl olan mide yarası yüzünden ameliyat gerekmişti. Bu adamın midesine bir delik açarak kendisini bu delikten beslemek istediler. Doktorlar, adamın keyifli ve keyifsiz durumuna göre midesini ve mide usaresini tetkik fırsatını buldular ve gördüler, ki hasta heyecanlandığı, üzüldüğü vakitlerde midesi kıpkırmızı kesilmekte ve mide asidi ifrazatı artmaktadır. Hastanın canının sıkkın zamanlarında mideye az kan gidiyor ve usare ifrazı da azalıyordu. Bu tecrübe neticesinde doktorlar, mizaç hâdiselerinin mideyi sıhhatli veya hasta bir hale getirebileceği hükmüne vardılar.

Malûm olduğu üzere mide, sağlam bir torbadır. Normal olarak en kaba ve en dakik yiyecekleri hazmedecek bir kuvvettedir. Soğuk, sıcak, baharatlı yiyecekler, sürülerle ilâç, hep mide yoluyla vücuda girerler.

Ayrıca vücudun salya veya sümük gibi ekseriya mikroplu ifrazları da mideye akmaktadırlar.

Bukadar çok vazifesi olan midenin iç tarafı bir muhat tabakasiyle kaplıdır. Bu muhat tabakası gayet sağlam bir şeydir. Mide usaresi ise, son derecede keskin ve asitlidir. Canlı bir kurbağa bacağını eritebilecek kudrette olan bu usare, mide iç muhatına tesir edemediğine göre muhatın ne derecede dayanıklı olduğunu tasavvur edebiliriz. Diğer taraftan mide muhatının sağlamlığını arttıran bir başka vücut maddesi bulunduğu ve bunun bir hormon olduğu da son zamanlarda iddia olunmaktadır.

Sinirlerimizde şiddetli bir tahrik bahis mevzuu olduğu vakit, kalbimiz daha hızlı atar, akciğerler hızla nefes alır ve barsaklarla mide de büzülürler. Bu hali, pek çok kimselerin yüzlerinden görebiliriz. Yüzleri kızarıp sararır... Fakat kızarıp sararan yalnız yüz değildir. Mide de aynı tezahürleri gösterir.

İşte böyle hâdiselerde, mide kanla daha az sulandığı vakit, mide içi muhati gışasında bazı zayıf noktalarda ufacık çatlaklar, çizgiler veya yaralar olabilir. Mide içinde 13 milyon çukurcuk vardır. Böylece çatlıyan mide muhatını aşan mide usaresi, midenin adale kısmına nüfuz eder, orada bir delik hasıl ederek gittkiçe derinleşmeğe başlar. Bu şekilde meydana gelen bir yara haftalar, hattâ aylarca kendini sezdirmiyebilir. Ama hafiften başlıyarak gittikçe batıcı ve kemirici ağrılarla kendini hissettirebilir de...

Mide ülşerinin klâsik tedavisi perhizdir. Muhtelif vakalarda verilen değişik ilâçların tesirleri de mütemadi münakaşalara mevzudur. İngiliz doktorlarından Todd, ülser ilâçlarının hangisinin hangi vakada ne dereceye kadar tesir ettiğinin asla bilinmediğini katiyetle yazmıştır. 1947 yılında 20 hasta üzerinde enteresan bir tecrübe yapan doktor Gill, bu yirmi ülser hastasına, sadece ve kendilerine haber vermeden destille su zerketmek suretiyle tedavi etmiş, hiçbirine perhiz vermemiş ve bunlar, müessir bir ilâç tedavisi gördükleri inancıyla kısa zamanda iyileşmişlerdir. Ülser hastalarının umumiyetle hastahanelerde, evde olduğundan daha kısa zamanda iyileşmeleri de, muhit değişikliğinin bu hastalığa iyi geldiğini belirtmektedir.

Son zamanlarda Münihli Doktor Rudolf Doberauer'in, mide ülserinde tecrübe ettiği bir maddeye çok ümit bağlanmaktadır. Çakmaklarımıza koyduğumuz bütün çakmak taşlarında bulunan Cer adlı madenden yapılan bu ilâç Ceranil adını taşıyor. İlâcın terkibi Cer madeniyle Sulfanil asidinden ibarettir. Bu ilâçla yapılan tecrübelerde üçüncü ile altıncı zerk arasında, ülser ağrıları tamamiyle dinmektedir. 3 - 6 haftada ise mide ülseri röntgende dahi kapanmış olarak görülüyor. Halen ilâç, muhtelif Alman hastahanelerinde tecrübe olunmaktadır.

Bugün, modern tıb, mide ülserinin dış sebeplerden ileri geldiği kanaatinde olduğu için ülser ameliyatları nadir yapılıyor:

● Ancak mide kanamaları önlenemediği;

● Mide ülseri dolayısiyle midenin daralması tehlikesi belirdiği;

● Müteaddit tedaviler tesirsiz kaldığı vakit ameliyata başvurulmaktadır. Başka bir tedavi tarzı da Fransız operatörü Latajet'nin Vagus sinirini kesmek şeklindeki icadıdır. Fakat bu sinirin kesilmesinin ülsere verdiği faydadan başka ne gibi zararları olabileceği henüz bilinmemektedir. Şimdiye kadar bu sinir kesilmesinin pankreas guddesi ifrazını azalttığı ve ince barsakları kuvvetten düşürdüğü tesbit edilmiş gibidir. Binaenaleyh Vagus siniri kesilmesi, dünya hekimlerinin tasvibine uğramamıştır.

Şimdiki halde mide ülseri şöyle tedavi ediliyor:

● Mide muhatının kuvvetini arttırıcı ve mide usaresinin keskinliğini giderici tedavi. Yani perhiz ve ilâçlar. Şua tedavisi. Son zamanlarda kadınlık cinsiyet hormonunun mide ülserine tatbiki de iyi netice vermiştir.

● Mide asidi ifrazını azaltmak için vejetatif sinir sistemini teskine matuf tedavi, ülserde mühim bir yardımcıdır.

● Nihayet mânevi ve ruhi tedavi yoluyla hastayı takviye de son zamanlarda pek lüzumlu addedilmektedir.

Conan Doyle'un Ruhu Tekrar Şerlok Holmes Romanı Yazıyor!

İngiltere ve Amerikada 1930 da ölen Conan Doyle'un oğlu Adrian Conan Doyle'un imzasiyle yeni Şerlock Holmes romanları çıkmıya başladı. İddiaya göre bu romanları, ölünün ruhu yazdırıyormuş!..

Yukarıda sağda Adrian Conan Doyle ile zevcesini görüyoruz. Soldaki resimde de iki artist, Şerlock Holmes'le doktor Vatsonu temsil ediyor.

"Bayan, siz bu sabah erkenden, kovalardan boşanan bir yağmur altında, Cornwall'deki küçük bir köyden yola çıktınız. Sabahleyin 7.19 treninde sigara dumanı dolu bir birinci mevki kompartimanda seyahat ettiniz. Ama daha önce kocanız ve iki çocuğunuzla vedalaştınız. Kahvaltıda bir fincan sütlü kahveyle iki dilim reçelli ekmek yediniz... Ben bunları nereden biliyorum diye merak ediyorsunuz tabii... Edersiniz zahir!.. Ayakkaplarınızın tabanında, hâlâ ancak Cornwall'de bulunan kırmızı kil var. Bu kil hâlâ yaş. Bundan başka üstünüze sinmiş olan sigara kokusu..." devam etmiyelim. Polis romanları meraklıları, bu çeşit sözleri kimin söyliyebileceğini bilirler. Böyle lâf edebilecek tek adam: Sherlock Holmes'dir. Hiç canlı olmadığı halde, yaratıcısı Sir Arthur Conan Doyle tarafından mükemmel bir surette yaşatılmış bir adam...

İşin garibi de şuradadır, ki Conan Doyle, kendi ibda ettiği polis hafiyesini hiç sevmezdi. Onun niyeti, sadece bir defaya mahsus olmak üzere, Şerlok Holmes'le bir uzun hikâye yazmaktan ibaretmiş. Asıl gayesi kendini ciddî romanlara vermek, bunlarla meşhur olmakmış...

Fakat ilk Şerlok Holmes romanı çıktıktan sonra ne okuyucu, ne de tâbiler muharririn peşini bırakmadılar. Mütemadiyen yeni Şerlok Holmes romanları istiyorlardı. Dolayısiyle Conan Doyle, ardı ardına bu romanlardan yazmak mecburiyetinde kaldı. Yazdı da fena mı etti?.. Tabiatiyle hayır. Dünyanın parasını kazanmış, zengin olmuştu. Lâkin Şerlok Holmesten nefret ettiğini her münasebetle söylemekten çekinmemişti. Çünkü Conan Doyle, artık kendi icat ettiği Şerlok Holmes'in gölgesinde yaşıyan bir adam haline gelmişti.. Bu nefret, geçim gailesi kalmamış, zengin olmuş olan muharriri bir gün Şerlok Holmesi öldürmeğe kadar sevketti. Şerlok Holmesin bir romanı daha çıktı. Bunda polis hafiyesi ölüverdi... Evet, bir daha dirilmemek üzere ebediyen ölüverdi.

Ama Conan Doyle, paranın kudretini hesaplamamıştı. Tâbiler, muharririn Şerlok Holmesi iyice gömmeğe karar verdiğini sezince kendisine, yeni yazacağı Şerlok Holmes romanının beher kelimesine yarım İngiliz lirası vermek teklifinde bulundular. Her kelimesine bizim paramızla takriben 4 lira ödenecek bir romanın kahramanı nasıl dirilmez?..

Ve Şerlok Holmes, böylece muharririn gayet usta bir buluşuyla tekrar dirildi. Bu diriliş, ta bizzat Conan Doyle ölesiye kadar, yani 1930 yılına kadar devam etti. Lâkin o yıl muharrir ölünce, hafiyesi de artık... ve bir daha dirilmemek üzere ölmüş oldu.

Conan Doyle, ölümünden önce ispiritizmaya merak sarmıştı ve öldükten sonra muhtelif vesilelerle tekrar dünya ile meşgul olacağını bildirmişti. Ailesinin rivayetine göre hakikaten iki oğlu Adrian ve Denis'e kendini belli etmiş ve birçok işlerde yardımlarda bulunmuştur.

Yenilerde İngiltere ve Amerida tekrar Sherlock Holmes hikâyeleri intişara başlamıştır. Bu hikâyelerin muharriri Adrian Conan Doyle'dir. Lâkin Adrian'ın iddiası başkadır. Hikâyeleri kendisi yazmıyor, babasının ruhu ona dikte ettiriyormuş. Ailenin diğer erkânı da onun dediğini tasdik etmektedirler. Ölmüş bir muharririn, öbür dünyadan eser yazdırması, aklın alacağı şey değildir ama şimdiki halde iddia budur.

Lâkin meseleye yakından vâkıf olanlar, Adrian Conan Doyle ile beraber Philipp MacDonald adlı birinin de çalıştığını söylüyorlar. Bu zatın asıl adı böyle olmakla beraber kendisinin Carter Dickson veya John D. Carr adıyla cinaî romanlar yazdığı da bilinmektedir. Binaenaleyh Şerlok Holmes'in ikinci defasında dirilmesinde kimin âmil olduğu böylece meydana çıkmış bulunmaktadır. Yeni Şerlok Holmes hikâyelerinin eskilerinden epiyce farklı ve bir hayli hareketli olduğu ilâve olunmaktadır.

MESELE !

Doktor: "Cimnastik çok faydalıdır. dedi. Vücutteki bütün mikropları öldürür."

Hasta: "İyi ama, dedi. mikroplara nasıl cimnastik yaptırmalı?"

BU DA BİR BULUŞ!

— Ben kâğıt oyunlarında bir gün kazansam, ertesi gün muhakkak kaybederim.

— Gün aşırı oyna öyleyse...

ALASKAYI TEHDİDEDEN FUHUŞ

Eski Alaskayı hatırlıyanlar Bu günkü halini görünce hayrete düşerler Haşin ve günahkârı pek çok Addedilen eski Alaska bugünkünün Yanında cennt gibi kalmaktadır.

OTUZ otuz beş sene evveline kadar yazları balık tutmakla ve bütün kış eve kapanıp yazı beklemekle vakit geçiren Alaskalıların eğlencesine, bugün, ne balık, ne de kış mâni olabiliyor.

Alaska'nın asıl merkezi, Juno'dur. Fakat her türlü eğlencenin bulunduğu Anchorage şehri, Juno'yu gölgede bırakmıştır. Bu iki şehir eski ve yeni Alaskayı temsil ederler.

Vaktiyle Juno'nun iskele ve iş yerleri civarında; bir haylı umumhane vardı. Balık konserveleri ve konserve işçileriyle yüklü sahil gemileri Juno'da mutlaka birkaç saat için dururlardı.

Gemidekiler hemen umumhanelere hücum eder ve ilk gidenler en güzel kızları seçerlerdi. Barlar ve umumhaneler birkaç saat için tıklım tıklım dolardı. Ondan sonra geminin düdüğü öter, yolcular evlerden ve barlardan tekrar gemiye koşarlardı. Nihayet bu fasıl da biter ve kızlar bundan sonra gelecek gemiyi beklemeğe başlarlardı.

Bugün Anchorage'de zarlar atılır, içkiler akar ve umumhaneler her zaman doludur. Boş zaman yahut faaliyet olmıyan mevsim kalmamıştır.

Herhangi bir Rus baskısına karşı müdafaaya hazır bulunmak için Fourth Street'de Neon ışıkları daima yanar. Ancak binde bir, o da tamir için söner. Her yere radar cihazları yerleştirilmekte, dağlarda yollar açılmakta ve geceleri her yerde projektörler yanmaktadır. Bütün bu işleri görmek için insan kuvvetine ihtiyaç vardır ve bu yüzden müteahhitler haftada 600 dolar, işçiler ise 300 dolar kazanıyorlar.

Böyle paralar, insanın cebinde biraz durunca batmıya başlar. Alaska gibi ağır şartlar altında çalışmaktan ve sivrisinekten başka bir şey olmıyan yerlerde, insan, haliyle içki ve kadın gibi şeyler arar.

Anchorage, hurilerle dolu haremleri ve her türlü içki bulunan barlarıyla bu çöl gibi yerde vahaya benzer.

Para bol, istekli çok ve her şey yalnız Anchorage'de bulunduğundan, haliyle eğlenceler de pahalıya malolur. İçkiler en aşağı bir dolardan başlar ve kaliteye hiç bakılmaz.

Hakikatte ne içkinin ne de kadınların beğenilecek bir tarafları yoktur, fakat haftalarca şehirden uzak ve her şeyden mahrum insanlara her kadın cazip görünür.

Bütün kızlar San Fransisco, Los Angeles, Houston, Seattle gibi yerlerden ithal edilmiştir ve onlar için en büyük kompliman tecrübeli olduklarını söylemektir.

Bundan başka varyete artistleri de Birleşik Devletlerden ithal edilirler. Oksijenli saçlı, pörsümüş vücutlu varyete artistleri, kadına hasret Alaskalılar sayesinde, Birleşik Devletlerde aldıklarının dört beş mislini kazanırlar. Birleşik Devletlerde en küçük barlarda rol alan artistler Anchorage'in gözdeleri olurlar.

Doğrusu varyeteler de bir şeye benzemez. Artistler sadece çıplak vücutlarını teşhir etmekten başka bir şey yapmazlar.

Bu gibi eğlence yerlerini işletenler, senede bir milyon dolar kâr ettiklerini söylüyorlar ama hakikatte kazançları, bunun iki mislidir. İş sahipleri alenen olmasa bile el altından mutlaka yüksek makamlardan yardım görmekte ve desteklenmektedirler.

Bir kadın başına on erkek düşen cemiyetten muhakkak ki daha başka bir şey beklenemez. Anchorage'de vaziyet böyledir.

Minneapolis yahut Seattle'den gelen tayyarelerde yeni bir kız varsa derhal bütün şehir ve civarında duyulur. Yeni gözde, müşterilerin çokluğu ve sabırsızlığından bitkin bir hale gelince fiatlarını tuttumabildiği kadar arttırır. Süksesi çok olan bir kız normal olarak gecede bin dolar kazanır. Meselâ geçen bahar New York'tan gelen bir kız iki ay sonra yüz bin dolar kazanarak geri döndüğü vakit, çökmüş bir haldeydi.

Çabuk para kazanmak için Birleşik Devletlerden buraya gelen kızlar, pek çok evlenme teklifiyle karşılaşırlar, fakat daha kazançlı olduğundan ekseriyeti serbest yaşamayı tercih edip evlenmezler.

Şimdi bir de seyyar umumhaneler çıktı. Patronları seyyar satıcılar gibi kapıları çalıp pazarlığa girişirler. Bu usûl madamlardan biri, tarafından icadedilmiştir. Şehirden uzak yerlerde çalışanları eğlendirmek için kızları kiraladığı tayyarelerle oralara taşımakla işe başlamıştır. Şimdi şehirde dolaşıp bir haylı para kazanmaktalar.

Umumhanelerde çalışanların kaliteleri birbirinden çok farklıdır. Kızılderililer ve Eskimolar en düşük kalitedendirler. Çünkü sefahat, içki ve hastalıktan ekseriyeti çok bozulmuştur ve biraz içki temin edebilmek için her şey yaparlar. Rekabet yüzünden birbirlerine girip saçlarını başlarını yolan, gözlerini oyan, küfreden, bağrışan kadınlara sık sık rastlanır.

Alaskada eğlence yerleri ve umumhanelerin pahalılığından en fazla zarar görenler Birleşik Devletlerin gönderdiği memurlardır. Gayet mahdut paraları olduğundan ancak en ucuza malolacak kadınlarla gezerler. Bunların ekseriyeti Alaskanın müdafaası için Birleşik Devletlerden gönderilen, hava kuvvetine mensup askerlerdir.

Buralarda iyi aile kızları zaten pek azdır, onların da aileleri üniformalılarla çıkmalarına müsaade etmez, bu yüzden askerler haliyle ucuza malolacak en düşük kaliteli kadınlarla ahbaplık ederler.

Nöbetten ayrılır ayrılmaz bir arabaya atlayıp Anchorage'e gelirler. Ekseriya şoförler arabalarını portatif umumhane olarak kullandırmak için daha yolda pazarlığa girişirler. Yahut da anlaştıkları bir fiata müşteriyi umumhane yahut bara götürür.

Fuhuştan başka yeni yeni problemler de Alaskayı tehdit etmektedir. Bunlardan en tehlikelisi uyuşturucu maddelerdir. Meksikadan gelen Marijuana bütün Anchorage'e yayılmış vaziyettedir. Her sigara paketi dört dolara yani diğer yerlerin dört misline satılır. Eroin'de yayılmıya başlamış ve Alaska Şarkın keyif verici madde kaçakçıları için yeni bir satış yeri halini almıştır.

Bir zamanlar Alaskanın gidişatı için endişe edenler şimdi ses çıkarmıyorlar. Bu ya ümidi kestiklerinden yahut da, bu vaziyete alışıp kazançlarını düşünmekten, ahlâkın ne olduğunu görmiyecek vaziyete gelmelerindendir.

Bilinen bir şey varsa; o da Alaskanın artık iflâh olmıyacak kadar işi ilerlettiğidir.

ACIKLI HÂDİSELER

(Solda). Ronald Salter ve Joan Bishop evlendikten sonra evlerinin önünde. (Sağda). Joan Salter'in ölmeden evvel çekilmiş bir resmi. (Altta). Madam Troebs oğlunun saçlarını okşarken. (Üstte). Saadet içindeki Schmidt ailesi.

BU YAZIDA SON SENELER İÇİNDE YAŞANMIŞ EN ACIKLI HÂDİSELERİ OKUYACAKSINIZ

BUNDAN dört sene önce Ronald Salter, çocukluk arkadaşı Joan Bishop ile evlenmek isteyince, doktorlar buna müsaade etmek istemediler. Çünkü onlara göre Joan Bishop'un ancak bir senelik ömrü kalmıştı. Şayet evlenirse bu müddet daha da azalabilirdi. Joan, İngilterede bir sanatoryumda yatıyordu. Fakat doktorların bu fikirleri her ikisini de üzmemiş, korkutmamıştı. Ronald kadar Joan da ömrünün sonuna yaklaşmakta olduğunu biliyordu. Bunun için, zavallı kızın son günlerini metanetle beklerken biraz olsun saadet tatmasını düşünerek, Ronald evlenme projesini tahakkuk ettirmek istedi. Merasim için Belediye dairesine Joan tekerlekli araba ile gelmişti. Doktorlar her iki gencin de körü körüne bu işe giriştiklerini anlamışlardı. Merasimden sonra yeni evliler yuvalarına gittiler. Tabii Joan'un tedavisi devam ediyordu. Bütün ihtimamlara rağmen Joan'u kurtarmak mümkün olmadı. Öldüğü vakit genç kadın henüz yirmi üç yaşındaydı. Ronald'ı teselli eden cihet, sevgilisine lüzumlu olan alâkayı göstermesiyle, doktorların kanaatleri hilâfına onun hayatını 4 sene daha uzatabilmişti. Karısı, saadet dolu bir tebessümle gülerek ve içli bakışlarıyla minnetini ifade ederek ölürken: "Sonuna kadar her şey fevkalâdeydi" demişti. İngilterede pek kısa süren bir hayat hiç olmazsa saadet içinde sona ermişti.

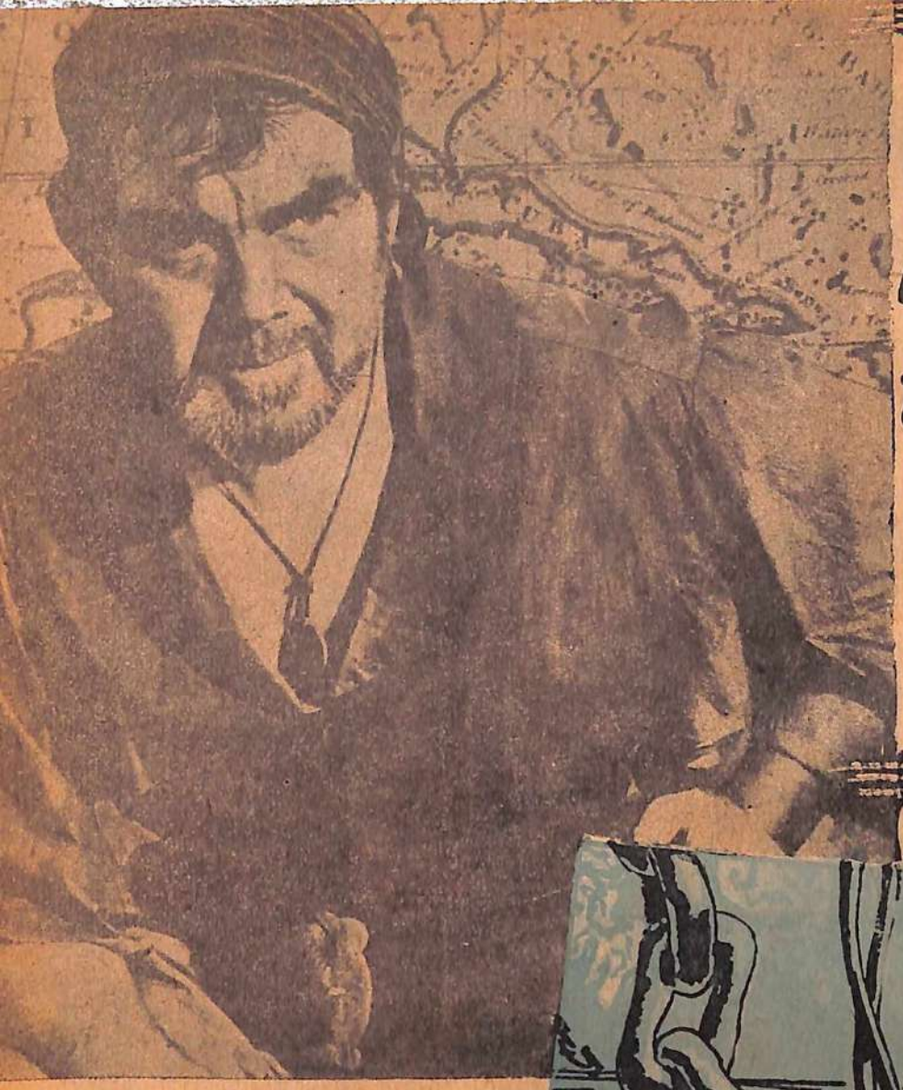
* * *

Nihayet üzüntü, keder ve meşakkat dolu senelerden sonra, eskiden Almanyanın doğu kısmında büyük bir arazinin sahipleri bulunan Hubert ve Régine Schmidt saadete ve neşeye kavuşabildiler. Madam Schmidt yahudidir, bunun için Nazi şefleri, Mösyö Schmidt'e karısını boşaması için tazyik ediyorlardı. Diğer taraftan Amerikalılar, Madam Regine'e şayet kocası kendisini boşarsa Amerikaya kabul edileceğini bildiriyorlardı. Fakat karı koca ayrılmamaya karar vermişlerdi. Bunun üzerine Naziler Madam Schmidt'i dört defa ailesine haber vermeksizin toplama kamplarında hapsettiler. Kadıncağız, sonradan annesinin gazlı odalarda işkence edilirken öldüğünü, kardeşinin de Varşova'da öldüğünü öğrendi. Bunun üzerine Gestapo'nun tazyikinden kurtulmak için, karı koca harbin sonuna kadar kaçıp, saklanmıya karar verdiler. Fakat talih, orada onları yalnız bıraktı; çünkü kaçtıkları mıntakayı Ruslar işgal ettiler. Sovyetler, Madam ve Mösyö Schmidt'i kominizme hizmete davet ettiler. Bunu kabul etmeyince Hubert'i Sibiryaya sürmeğe karar verdiler. Tam sevkedileceği vakit Régine kocasını kurtarabildi. Her ikisi artık yaşlanmış olmalarına rağmen 70 kilometrelik yolu yürüye yürüye katederek, Fransız mıntakasına geçebildiler. Burada da karşılarına kırtasî bir sürü mu[illegible]mele çıktı. Bunlar yüzünden bir dünyaya kavuşamıyorlardı. Fakat bu sefer talih onlara yardım etti. Çünkü Almanyadan kaçmış bulunan oğulları Claus, İsveçten gelerek onları Stokholm'a götürdü. Artık çilekâr M. ve Mme Schmidt oğulları, gelinleri ve torunlarıyla birlikte mesut yaşıyorlar.

* * *

Madam Troebs, Hambourg bombardımanı sırasında oğlu Henry Troebs'u kaybetmişti. Kendisi bu kargaşalık anında kaçan ailesi ile birlikte batıya doğru yola çıkmak zorunda kalmıştı. Henry Troebs henüz 14 yaşındaydı ve mektepteydi. Hükümet talebeleri bırakmıyordu. Ruslar geldiği vakit, onu mektepte yaralı buldular.

Aradan sekiz sene geçmişti, Madam Troebs'a Rusyadan bir haber geldi, oğlu memleketine dönüyordu. Bu kadıncağızı çok sevindirdi. Sekiz sene sonra ölmüş zannettiği oğlu bir delikanlı olarak kollarına atılmıştı.

FLORIDA KORSANLARININ HAZİNELERİ BULUNDU

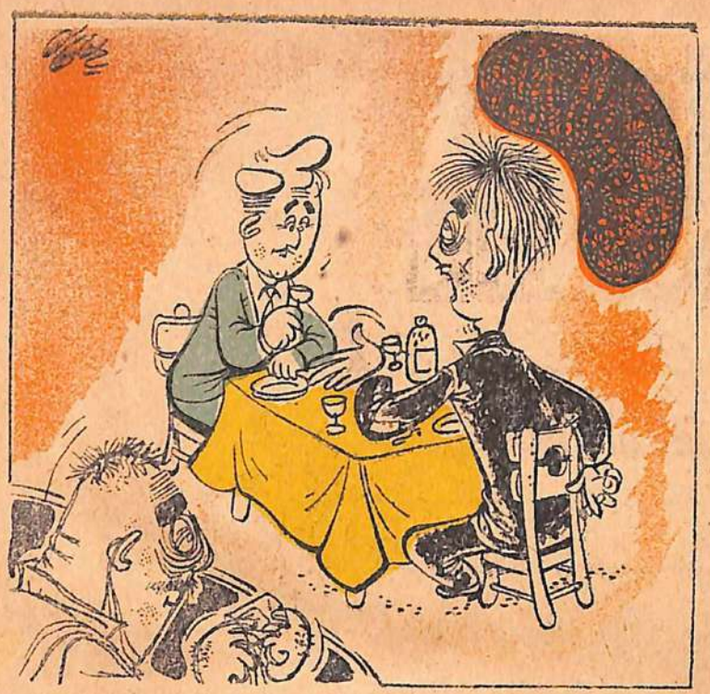
KORSANLARIN MİLYONLARCA DOLAR KIYMETİNDEKİ HAKİKİ HAZİNELERİ BUNDAN İKİ SENE ÖNCE FLORİDA SAHİLLERİNDE BULUNMUŞTU.

HAZİNE arayıcıları ekseriya pek çok garip hâdiselerle karşılaştıkları için çeşitli vakalar, enteresan hikâyeler anlatırlar. Çok defa insan heyecana düşer, bu meraklı maceranın sonunda milyonlar sahibi olabilme hülyalarına kapılır, günlerce ümit içinde yaşar.. Bu define arayıcılarının ellerinde, hazinelerin yerlerini gösteren harita ve plânları gördükçe birçok insan büyük bir fırsat kaçırmış gibi "Ah! ben de bir harita ele geçirseydim" diye hayıflanır durur. Ama yerini haydi gidelim de göster derseniz; bu meşhur define arayıcılarının çoğu; daha henüz bulamadıklarını söylerler.

Eski bir jimnastik hocası olan Art McKee, denizde 17 ci asırda batmış büyük bir korsan gemisinin taşlaşmış enkazını buldu. Bunlar; altın ve gümüşler, gümüş eşyalar, mücevherler, sanatkârane yapılmış kıymetli madenlerden testiler, su kapları, vazolar süs eşyaları, gemi demirleri, bronz toplar, çeşitli fildişi eşya ve işlenmemiş fildişiler gibi kıymetli bir hazineyi teşkil ediyordu. Bu milyonlar değerindeki hazinenin, florida

(Arkası 33. sayfada)

A L Â M İ N Ü T H İ K Â Y E

yarım MİLYON lira!

Yazan: Cemil Cahit CEM

Dışarıda yağmur yağıyordu ve ben ne yapacağımı bilemiyordum. Dükkânda da ikimizden başka müşteri yoktu. Bir o kır saçlı, avurtları çökük, yutkundukça gırtlağında bir şeyler inip çıkan adam, bir de ben... Pardon!.. Peykenin ardında uyuklayıp duran meyhaneciyi de söylemeliyim.

Kır saçlı, hırpani kılıklı adamcağız, bir müddet önce selâm verip karşıma oturmuştu.

— "Sıkılıyorsunuz!?" dedi.

— "Öyle!.." dedim, "Dört aydır güneşe hasret kaldım!"

— "Ben artık sıkıntı mikrobuna karşı muafiyet kazandım!.." dedi.

Hoş konuşuyordu.

— "Ya, nasıl oldu o iş?.." diye sordum.

— "Bir dafasında yılbaşı ikramiyesini kazandım da..."

— "Ne diyorsunuz?.."

Yılbaşı ikramiyesi!.. Yani bir milyon!.. Hangimizin muhayyilesini gıcıklamıyan bir mevzudur?.. Lâkin karşımdaki hiç de milyonluk manzara arzetmiyordu. Ne olmuştu? Nasıl olmuştu da milyon, bu adamcağıza çarpıp ıska geçmişti?..

Cebinden kabının rengi kaybolmuş eski bir not defteri çıkarırken devam etti:

— "Hiç unutmam... Hayatımın müthiş bir anına, bir dönemeç noktasına gelmiştim ve yegâne ümidim de o yarım biletteydi!.." dedi. "Bileti aldım. Yarım milyon bana çıktı. Düşünün bir kere.. Tam yarım milyon lira..."

— "Saymakla bitmez!.." dedim.

Adamın gırtlağındaki asansör bir kere daha indi, çıktı. Sonra açtığı deftere bakarak acı acı söylendi:

— "Ama yedik de bitti bile... Bakın işte şu deftercikte ilk liraşından son meteliğine kadar hepsi yazılıdır."

Enteresan bir hikâye dinleyeceğimi aklım kesmişti. Düşünün bir kere. Şaka mıydı yani?.. Karşımda yarım milyon lira yemiş bir adam oturuyordu. Nasıl yapmıştı bu işi?.. Nasıl yemişti yarım milyonu?.. Aman Yarabbi!.. İnsan deli olur vallahi...

Boş kadehini doldurdum. Bir yudumda dikti.

Sonra anlattı: O yılbaşı gecesi, her yılbaşı gecesi gibi erken yatmışlar. Zaten küçük bir tapu memuruymuş. Yüz elli lira aylığın yılbaşısı mı olur?.. Sabaha karşı saat ikide, sokak kapısı yıkılır gibi nasıl çalınıyor?.. Onlar telâş içinde nasıl yataktan fırlıyorlar?.. Piyango bayii, bekçi ve daha birkaç kişi nasıl heyecanla taşlığa doluşuyorlar?.. Fakat o ve karısı gayet sakindir.

— "Teşekkür ederim!.." diyor "Önümüzdeki günler Piyango İdaresine uğrar, icabına bakarım!"

— "Gel yahu!.. Gel şerefine içelim.."

Tınmıyor. Hattâ bayiin, kendisine ikramiyeye mahsuben uzattığı yüz liralıkları da elinin tersiyle itiyor ve hepsinin hayret dolu bakışları karşısında:

— "Canım, atla deve değil ya, rahatımızı bozmıya değmez!" diyor.

Müjdeciler, böylece, muhakkak ki içlerinden küfür ede ede çekilip gittikten sonra karı koca yine, sıcak yataklarına dönüyorlar.

Öndeki kadehi tekrar temizleyip kolunun yeniyle ağzını sildi ve:

— "Sonra beyefendi" diye devam etti "karımla bu parayı gayet ölçülü kullanmak kararını verdik. Hiç piyango çarpmamış gibi eski hayatımıza devam edecektik. Ben yine işime gidecektim ve yine aylığımı aylık bilecektim. Az buçuk borçlarımızı ödeyip kendimize şöyle beş altı daireli bir apartıman alacaktık. Bir dairesinde biz otururduk. Ötekilerini de kiraya verirdik. Geri kalan para, çocuklarımızın istikbalini sağlamak için bankaya yatacaktı..."

Ne çare ki bütün bu hesaplar hayalde kalmış. Ama kabahat kendisinde değilmiş... Hep karısı sebep olmuş! Öyle diyordu.

— "Efendim, tabii işleri bilen bir kimse değildim. Bir müddet sonra, bankaların verdikleri faiz, karımın gözüne pek ufak görünmeğe başladı. Yüz bin lira yatırıyorsun, senede dört bin lira alıyorsun... İş değildi bu!.. Bizim karı başladı vır vır etmeğe... Elimizde bukadar sermaye olduktan sonra hemen kazançlı bir takım işler çevirip yarım milyonu birkaç senede dört, beş milyon haline getirmek varken durulur muydu? Yani memleketin zengin tüccarları yanında benim nem eksikti?.. Bu kadar para kazananlardan daha mı az aklım vardı?.. Uzatmıyalım, karımın ahbaplarından bir hanımın tüccar beyi gayet ucuz bir parti kumaş yakalamış. Düşünmeğe, taşınmıya, vakit kaybetmiye gelmiyecekti. Hemen bu partiyi kapattık."

Ben heyecan içinde sordum:

— "Ne kadar kâr getirdi?"

O, defterini tetkik etti.

— "Altmış bin lira..."

— "Yüze yüz yani!.."

— "Hayır, yanlış anladınız... Altmış bin lira gitti ve bir daha da yüzünü görmedik."

Gırtlağının düğümü bir kere daha inip çıktı. Sonra anlattı:

— "Ben baktım, ki onun, bunun ticaret bilgisine kalırsak paranın hepsi gidecek... Zaten altmış bin lira da yüreğimi yakmıştı. Kendi başıma ticaret yapmıya karar verdim. Bir yazıhane açtım. Muhasip, kâtibe, filân... derken kâtibe sayısı ikiye çıktı. Bir esmer, bir sarışın.. Anlıyorsunuz ya!.. Ama bir aksi devirdi.. Hangi mala el atsam, piyasada birdenbire bollaşıveriyor, fiatlar düşüyordu. Bir yandan da bizim kâtibeler epey pahalıya malolmıya başlamışlardı. Uzatmıyalım. Sene sonunda bir pilânço yaptık. Baktım, ki o yılı tam yüz elli bin lira zararla kapatmışız... İki ay kadar sonra bizim muhasip elli bin liramızla ortadan kayboldu. Tahkikat, mahkikat... Suriyeye kaçmış, dediler. Bir daha ne kendisini, ne de paraları gördük..."

Doldurduğum kadehini bir kere daha boşaltıp devam etti:

— "Derken bizim hanım, hiçbir doktorun anlıyamadığı bir hastalığa yakalandı. Mütehassıs mütehassıs dolaştırmıya başladık. O yetmiyormuş gibi kerime de vereme müptelâ olmaz mı?.. Sanatoryum dediler. Eh, bunların hepsi para tabii.. Bizim yarım milyon bir hayli ufalmıştı ama, yine de zengin sayılabilirdim. İşte bu sıralarda oğlanın meselesi ortaya çıktı. Kızın babasını, davasından vazgeçiresiye kadar dünyanın parasını yedirdik. Sen dersin, ki alsaydı kerata... İstemedi efendim. Çek kuyruğunu bırak... Baba yüreği bu, dayanır mı?.. Felâket yalnız gelmiyor. Hanımı kaybettik. Birkaç ay sonra kerime de sizlere ömür... Zaten yazıhaneyi kapatıp ticaretten vazgeçeli hayli olmuştu. Dünya yüzünde tek başıma kalmıştım. Kafam işlemez olmuştu ve içkiden başka bir şeyle teselli bulamıyordum.. Bir kadeh daha içmemde mahzur yoktur, değil mi?.."

— "Rica ederim, buyurun!.."

Tekrar kolunun yeniyle ağzını sildikten sonra:

— "İşte böyle beyefendi!.." dedi "Sizin anlıyacağınız, bundan tam dört sene önce, bankadaki son elli liramı da kaldırdım... Ve siz sağ, ben selâmet!.."

Bir şey söylemiş, teselli etmiş olmak için:

— "Doğrusu acı bir hikâye!.. dedim. Yani insanın, keşke hiç piyango çarpmasaymış; diyesi geliyor!.."

— "Ve işte, şimdi karımı dahi

(Arkası 25. sayfada)

ACABA NİÇİN "Zara"

YAZAN: ELİNOR GLYN

ÇEVİREN: SEMİH DEMİRCİ

Aşk ve Macera Romanı: 37

Zira saadet ve şarap erkeklerin kalbini açardı. Ertesi sabaha kadar ona kendi dertlerinden bahsetmemeye karar verdi. Markrute'nin, Glastonbury Şatosundaki ziyafette geçireceği saatleri zehir etmek istemiyordu.

Zara nihayet bir punduna getirip kapıdan dışarı süzüldü ve kimseye görünmeden ön kapıdan dışarı çıktı. Saat altı buçuğu geçiyordu ve tam şekizde, St. James Meydanındaki Glastonbury Şatosunda bulunmaları lâzımdı.

Grosvenor Street'de ilk rastladığı taksiye atladı. Kendisini tanıyan biri çıkar korkusuyla, Park Lane'ye bakmaya bile cesaret edemiyordu. Nihayet Neville Street'deki pansiyona vardı ve kapıdaki eski püskü zile bastı.

Kapıyı her zamanki pejmürde kılıklı uşak açtı ve centilmenin dışarı çıkmış olduğunu söyledi. Fakat kendisi arzu ederse içeri girip bekliyebilirdi. Centilmen herhalde çok geç kalmıyacaktı, çünkü bir telgraf çekmeye gideceğinden bahsetmişti.

Zara hemen girdi. Telgrafı kendisine göndereceekti mutlaka! Çünkü Mimo'nun telgraf çekeceği başka hiç kimse olmadığını biliyordu. Tavan arasındaki süflî stüdyaya çıktı. Şöminedeki ateş sönmek üzereydi. Uşak bir mum yakarak masanın üzerine bıraktı. Bu ıslak Kasım gününde, hava çok soğuktu. Biraz önce ayrıldığı ihtişamdan sonra burası Zara'ya pek zavallı göründü. Sevgili, akılsız, cömert Mimo! Onun için bir şeyler yapması lâzımdı mutlaka. Oda, bütün biçarcliğine rağmen tertemizdi. "Apache", altın yaldızlı bir çerçevenin içinde kendisini bekliyordu. "Londra Sisleri" de bir hayli ilerlemiş gibiydi. Şöminenin yanındaki kutunun içinde duran paletin ve fırçaların yaş olduğuna bakılırsa, dışarı çıkmadan önce de ona devam etmiş olacaktı. Kemanı da, biraz öteki iskemlenin üzerinde duruyordu. Mimo, Mirko gibi doğuştan müzisyen değildi ama, çok iyi keman çalardı. Palet ve fırçalar, alelâcele bırakılmış gibiydiler. Acaba onu çağırtmışlar mıydı? Mühim bir haber mi almıştı? Kalbi soğuk soğuk ürperdi. Mirko'dan gelmiş bir mektup veya kart var mı diye etrafına bakındı. Görünürde mektuba benzer hiçbir şey yoktu. Fakat kapının yanındaki küçük masanın üzerinde resimli bir kart duruyordu. Üstünde şu birkaç kelime yazılıydı: "Chérisette'ye mektubu için benim tarafımdan teşekkür et. Agatha çok iyi bir kız, fakat kemandan anlamıyor ve onu kendi çalmak istiyor... Ne gürü'tü yapıyor bir bilsen!"

Zara onun bu kartları nasıl postaya atabildiğine bir türlü akıl erdiremiyordu. Üstlerinde daima ortadan katlanmışlar gibi bir çizgi vardı ve bundan da Mirko'nun onları bir yerde sakladığı ve sonra yürüyüşe çıktığı zaman gizlice bahçedeki posta kutusuna attığı anlaşılıyordu. Bu kart iki gün önce atılmıştı. Ondan sonra bir şey mi olmuştu acaba? Mimo da bir türlü gelmek bilmiyordu.

Duvardaki ucuz saat yedi'yi çaldı. Nerede kalmıştı acaba? Dakikalar bir namütenahiliğe sürükleniyor gibiydiler. Zara'nın aklına bir anda bir sürü şey geldi. Sonra, kendini toplayıp sakinleşmiye çalıştı.

Şöminenin üzerindeki gümüş çerçevede annesinin bir resmi vardı. Onun hemen yanında da, Mimo'nun aynı zamanda çekilmiş bir resmi duruyordu. İkisi de Zara'nın, annesiyle beraber o uzak memleketteki saraya gittiği eski günlere aitti. Mimo o zamanlar çok yakışıklıydı! Hâlâ da öyleydi ya.. Resimde, altın sırmalı beyaz yaver üniformasının içinde öyle kaygısız bir hali vardı ki..

Şimdi aşkın ne olduğunu kendisi de öğrenmişti ve annesinin Mimo'yu nasıl sevdiğini daha iyi anlıyordu. Annesi hakkında asla hükümler vermemişti. İnsanları tenkit etmek âdeti değildi zaten.. Sürdüğü acı hayatın yadigârı olan o çelik mahfazanın içinde, bir melek kadar yumuşak ve müşfik bir kalbi vardı.

Sina Dağında, Hazreti Musa'ya verilen emirlerin ikincisindeki şu sözleri hatırladı: "... ve babaların günahlarını çocuklar çekeceklerdir." O halde, onlar günah mı işlemişlerdi? Ve eğer öyleyse, günahsız çocuklara ıztırap çektiren bu emirler çok korkunç ve zalim şeylerdi! Fakat annesi şimdi, sevdiği ve küçükken kendilerine muttemadiyen bahsettiği Allah'ın yanındaydı. Allahın zalim olmasına imkân var mıydı hiç? Belki görünün birinde kendisi yeryüzünde sükûna kavuşacak ve Mirko da oraya, annesinin bulunduğu yere gidip mesut olacaktı!

Saat yedi buçuğa yaklaşmıştı. Daha fazla bekliyemiyecekti artık. Sonra, eğer Mimo kendisine telgraf çekmek için çıktıysa, bunu herhalde Park Lane'deki adresine yollıyacaktı. Zira o gün Londra'ya döneceklerini biliyordu. Böylece Kont Sykypri'ye birkaç satır karaladı, kendisini derhal olup bitenlerden haberdar etmesini söyledi ve alelâcele dayısının evine döndü. Oraya vardığı zaman saat sekize yirmi vardı.

Hizmetçi Jena halde meraklanmıştı; çünkü evden çıkarken ona o gece neler giyeceğini söylemeyi bile unutmuştu. Fakat Henriette akıllı bir kızdı ve aklının en çok yattığı şeyleri çıkarıp hazırlamıştı. Bununla beraber her gürültü duyasında merdiven başına çıkıp sabırsızlıkla kulak kabartmaktan da kendini alamıyordu. Ve bir anlık, giyinmiş olduğu halde kendi odasından çıkan Tristram onu orada buldu. Ne yapmak istediğini sordu.

Henriette: "Miledi'yi bekliyorum, milord," dedi. "Daha gelmedi. Korkarım ki geç kalacak."

Tristram kalbinin bir saniye kadar atmadığını hissetti. Milcydi daha gelmemişti! Fakat onlar konuşurlarken Zara merdivenin alt başında belirdi ve basamakları acele acele çıkmıya başladı. Tristram onu karşılamak için o tarafa yöneldi. Henriette de odasına döndü.

Genç adam soluk yüzünde hasin bir ifade olduğu halde: "Neredeydiniz?" diye sordu. Öyle kızgındı ve içi öyle şüphe doluydu ki, sualine cevap almadan Zara'nın odasına çıkmasına müsaade etmiyecekti. Kadının yanaklarının sinirli bir heyecanla kızardığını farketti. Merdivenleri koşarak çıktığı için de güçlükle nefes alıyordu. Bir solukta cevap verdi:

— "Şimdi bunu anlatmak için bekliyemem. Hem sizin benimle bu şekilde konuşmaya ne hakkınız var? Bırakın geçeyim, yoksa geç kalacağım."

— "Geç de kalsanız, önce bana cevap vereceksiniz. Çünkü her şeye rağmen benim ismimi taşıyorsunuz: bunun için de bu suali sormıya hakkım var benim!"

Zara sesinde müphem bir ifadeyle: "İsminiz mi?" dedi ve ilk defa olarak, Tristram'ın sözlerinin tahkir edici bir şüphe taşıdığını hissetti.

Başını azametle kaldırdı ve majiyetine emirler veren mağrur bir imparatoriçe edasıyla parladı:

— "Çekilin önümden!"

Fakat Tristram kıpırdamadı bile. Bir an birbirlerinin yüzüne baktılar, sonra Zara yolunu açmak istiyormuş gibi bir adım ilerledi. Ve genç adam birdenbire müthiş bir öfkeyle onu kollarından yakaladı. Tam o esnada Francis Markrute de odasından çıkıyordu. Tristram, elleri yanına düşerek kenara çekildi ve Zara'nın geçmesine müsaade etti. Bankerin önünde bir hâdise çıkarmak istememişti. Zara, mağrur başını dimdik tutarak odasına doğru ilerledi.

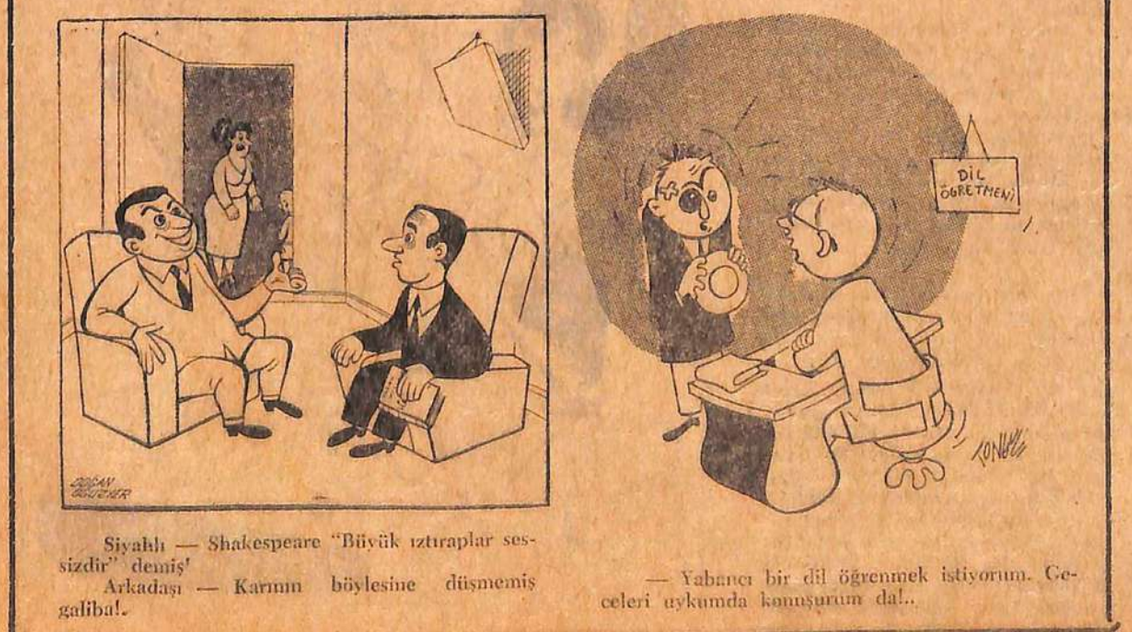
Dayısı biraz güçenik bir sesle: "Yine kavga ediyordunuz galiba.." dedi ve sonra Tristram'ın önünden geçerken: "Mutlaka geç kalacak." diye devam ederek güldü. "Eğer saat sekize beş kala hazır olmazsa, onu almadan gideceğim."

Ve Tristram, odasının önündeki büyük divana oturarak beklemiye başladı. Kalbi hâlâ öfke ve ıztırap doluydu. Sakinleşmemişti bir türlü.

Fakat Zara'nın yüzündeki o mağrur ifadenin mânası ne olabilirdi? Onda hiç de suçlu bir insan hali yoktu...

Saat sekize altı dakika kala kapı açıldı ve Zara dışarı çıktı. On dakikada çabucak giyinivermişti. Gözleri hâlâ yıldızsız geceler kadar karanlıktı; göğsü hızlı hızlı inip kalkıyordu. yanakları da alev renkli iki lekeyle tutuşmaktaydı.

Buz gibi bir sesle: "Hazırım," dedi. "Gidelim..." Ve kocasını beklemeden merdivenlerden inmiye başladı. Aynı anda dayısı da kütüphane-

Siyahlı — Shakespeare "Büyük ıztıraplar sessizdir" demiş!

Arkadaşı — Karının böylesine düşmemiş galiba!..

— Yabancı bir dil öğrenmek istiyorum. Geceleri uykumda konuşurum da!..

nun kapısını açmıştı. Neşeli bir tavırla:

— "Aferin yeğenim!" diye bağırdı. "Sen sözünün eri bir kadınsın."

Zara öfke dolu bir sesle: "Bu daima sözümü tutarım." dedi ve kapının önünde kendilerini bekliyen otomobile doğru ilerledi.

Ve peşi sıra yürüyen iki erkek, onun ne demek istediğini bir türlü anlıyamadılar.

XXXV

Ethelrida'nın nişanlanması şerefine verilen yemek ziyafeti, her bakımdan Zara ile Tristram'ın kinden farklıydı. Çünkü hem bu iki kalb dünyanın en büyük saadetini hissetmekteydi, hem de nişanlılar, hislerini saklamadıkları gibi buna lüzum da görmüyorlardı.

Onlar oraya vardıktan birkaç dakika sonra yaşlı Leydi Tancred de salona girdi. Zara kayınvalidesinin, oğlunu kucaklarken sesinde çok cerbişçi bir ifade olduğu halde: "Tristram... Sevgili oğlum!" dediğini işitti. Sonra yaşlı kadın yüzündeki hayret ve üzüntüyü gizlemeğe çalışarak yine biraz cerbişçi bir tavırla Tristram'a nasıl olduğunu sordu.

Leydi Tancred evlendikleri gündenberi oğlunu ilk defa olarak gördüğüne göre, onu çok değişmiş bulmuştu demekki. Zara dikkatle Tristram'ın yüzüne baktı ve yaşlı kadına hak verdi. Kocasının yüzündeki hatlar derinleşmişti, gözlerinde muztarip bir ifade vardı ve birdenbire çökmüş, yaşlanmış görünüyordu.

Sonra Leydi Tancred dönüp Zara'yı da süzerek:

— "Hoş geldiniz, sevgili kızım." dedi.

Ve Zara onun memnun edecek bir şeyler söylemiye çalıştı. Kendisini oğlunun saadetine vakfetmiş olan bu mağrur ve müşfik kadın, hiçbir şey anlamamalıydı!

Fakat Leydi Tancred alnmak bir insan değildi ve oğlunun ıztırap çekmekte olduğunu ilk bakışta farketmişti. Bunun sebebi neydi acaba? Onu böyle görmek kalbini parçaladı, fakat Tristram'ı gayet iyi tanıdığı için bu hususta hiçbir şey sormamayı tercih etti. Yemekte de Francis Markrute'nin yanına oturarak, onun hakkında vermiş olduğu yanlış hükümleri düzeltmiye çalıştı. Ethelrida onu bu kadar çok sevdiğine göre, hakikaten iyi bir adam olmamalıydı çünkü. Dükün iki yanında da Zara ve Leydi Anningford oturuyorlardı. Anningford'un komşusu olan genç Billy ona tutkun bir aptal âşık rolü oynıyarak, bu sefer aralarında hiç yabancı bulunmıyan grupun neşesini büsbütün arttırmaktaydı. Eğlenceli bir yemekten sonra salonlardan birine geçerek kahvelerini içmiye başladılar.

Sağdaki — Yahu ben seni kazak zannederdim...

— Evet azizim ayıu hataya ben de düştüm!..

Nasıl Artist Olmuş?

Yazan: İlhan ENGİN

O: "Bütün mesele herifin sorgusuz sualsiz yumağa başlaması ile başladı" dedi.

"Yoksa artist olmağa niyetim yoktu değil mi?" diye tebessüm ettim.

"Yoktu ya" diye devam etti: "Hiç de niyetim yoktu. Yaz sonlarında boğaza gitmiştim. O deniz kenarındaki tahta kaplardan birine azanmıştım. Uyuya kalmışım. Birden iki balıkçının boynuma sarılması ile yerimden fır'adım. Herifler den biri:

"Sen ha alçak" diye kaldırdığ yumruğu yumağımın hafifçe dayadı. Öbürü tokadan vurur gibi yaparak yumağımı eşirdi. Dayak yiyip yemediğimi bir türlü anlıyamamıştım. Fakat yumrukları hafif yiyişimi kendi cabaretime hamlediyordum. Yaradana sığınıp o yakamı tutan adamın koca burnuna olanca kuvvetimle yapıştırınca adam:

"Ah ulan" dedi. "Sen vurmıyacaksın." Ben bundan bir şey anlamamıştım. Öbürüne de tekmeyi indirdim. Herifler kızmışlardı. Onlar da bana vurmağa başladılar. O derece birbirlerimize kenetlenmiş bir şekilde yere yuvarlandık ki benim sağ ayağımın baş parmağını küçük adam olanca kuvvetiyle ısırırken, ben iri herifin kulağını dişliyordum. Bu yumağın en üstüne çıktığım bir sırada dışarıdan biri omuzuma vurarak: 'Bravo' dedi. 'bravo bu kadar kâfi..'"

"Kavganın kâfisi olur mu be?" diye kükredim. Altımdaki adamlardan biri:

"Filmin başka sahnesine geçeceğiz" dedi. Ayağa kaldırdılar beni. Kulağını ısırdığım iri adam:

"Ulan serseri" dedi, "Bu film olmasaydı ben sana sorardım."

Omuzuma vurarak kavgamızı durduran adam. Elinde tuttuğu bir urgan herliere verdi. Benim omuzuma okşıyarak, onlara:

"Şimdi" dedi: "bağlarına sahnesine geçeceğiz."

Adamlar birden tekrar üzerime atıldılar. Beş metre ötedeki film makinesi ile diğer zevatı o zaman gördüm. Beni bağlamağa çalışan adamlar o derece acele hareket ediyorlardı ki ara sıra parmaklarını ısırmıyorlardı:

"Bırak lakin" dedim. "bu doğrudan doğruya yatandaş hürriyetini gasbetmektir." Bu sırada küçük adam ağzını kapadı:

"Sus" dedi. "sen onu parti mitinglerine sakla." Bu arada iri herif de bos durmamış kirli bir mendille ağzımı sıkı sıkı bağlamıştı. O kavgayı kesen adam tekrar geldi:

"Yeter" dedi. "bu sahne de tamam. Şimdi mezarlığa taşıma sahnesine geçiyoruz." Herliere çıkışmayı da ihmal etmedi: "Dikkatli olun rejisör sinirleniyor." Bana: "Bravo" dedi. "Bu sahnede de harikaydınız."

Ben hırsımdan mosmor olmuştum. Ağzım sıkı sıkıya bağlı olduğu için bir türlü konuşup meseleyi izah edemiyordum. Rejisör denilen herif bir şeyler işaret etti o iki adam beni şırtladığı gibi mezarlığa doğru sürüklemeğe başladılar. Tam kameranın önünden geçerken, Rejisör: "Durun" dedi. Makine yüzüme yaklaştı. Sonra adam: "Stop" dedi. Ve bana "Bravo" dedi. "Adeta yüzünüz konuşuyor. Hattâ sadece gözleriniz." diye iltifat etti. Ben hırsımdan ağzımdaki o pis mendili çiğniyordum. Herifler beni mezarlığa götürürlerken boyuna tepiniyordum. İri kıyım:

"Bu galiba" dedi, "delinin biri." Öbürü:

"Yok canım şımarık hanım çıkıntısı" dedi. "Film olmasa canına okurdum itin" diye hırslı hırslı söylendi. Tam bu sırada arkada gürültüler oldu. İkide bir gelip beni tebrik eden rejisör muavini koşarak yanımıza geldi:

"Ulan" dedi. "ne budalasınız be. Yanlış birini bağlamışsınız. Bırakın onu"

Beni taşıyan adamlar öylece bırakıp çekilip gittiler.

Biraz sonra da yattığım yerden sükûnetle göğü seyretmiye başladım. Fi'incilerin sesleri bana kadar geliyordu:

"Hani" dedi, "fena da oynamıyor adamcağız."

"Fena da söz mü? Hem sonra iki yüz metre film harcadık. Filmlere yazık." Bir başkası, "Baş rolü oynamak için tutulan artist olmalıydı."

"İyi ama ben ne yapacağım? Yani ben ne olacağım şimdi." Bir ses:

"Sana da eşkiya rolünü veririz" dedi. "öyle ya eşkiya olursun sen de.."

"Ben eşkiya olamam. Hem ikinci derecede role çıkmam."

"Çıkamazsan gidersin." diye bir başka ses gürledi.

"Pekâlâ giderim. Bakalım o adam.." Artist sözünü bitirememişti ki biri nağra atar gibi:

"Eyvah! Herifi bağlı bıraktık" diye bağırdı. Koşarak yanına geldiler. İpleri ve ağzını çözdüler. Ben:

"İmdaaat" diye bağırmağa başladım. "İmdaaat adam öldürüyorlar."

Rejisör, muavini ve diğer alâkalıların yalvarmasına aldırış etmeden tepiniyordum. Nihayet insafa geldim. Sustum. Hoş bağırıp dursaydım film çeviriyorlar diye sahil boyundan geçenler kıskıs gülüp bizi seyretmekten başka bir şey yapmıyorlardı zaten.

"E! Sonra ne oldu?"

"Ne olacak? (Mezarını Kazan Adam) filminin jönprömiyesi olarak perde hayatına girdim."

Ethelrida, Zara'yı bir kenara çekti. Onunla yalnız konuşmak istiyordu. Genç kadının yumuşak ve beyaz elini tutarak:

— "Zara," dedi. "Ben şimdi çok mesudum ve senin de öyle olmanı arzu ediyorum. Benimle arkadaş olmak, sevinçlerini ve kederlerini benimle paylaşmak ister misin, Zara?"

Zara onun sesindeki şefkatin tesiri altında kalarak, Ethelrida'nın elini avuçlarının arasında sıktı.

— "Ben de çok memnunum." dedi. "Dayının yaptığı hiçbir şey beni bu kadar sevindirmemişti." Ve bir an durakladıktan sonra: "Evet, sevgili Ethelrida." diye devam etti. "Sizinle arkadaş olmak istiyorum. Bana karşı öyle candan ve öyle müşfik davranıyorsunuz ki.."

Ethelrida eğildi ve Zara'yı öptü.

— "Bir insan benim kadar mesut olduğu zaman," dedi. "bütün iyi şeyleri yapmak, dünyadaki bütün üzüntüleri yok etmek istiyor. Bazan düşünüyorum da Zara... seni bedbaht eden bir şey var gibi geliyor bana."

Zara çabucak: "Ethelrida." diye fısıldadı. "Bana bu hususta hiçbir şey sormayın, olmaz mı? Kimse bana yardım edemez. Onunla yalnız başıma mücadele etmeliyim ben. Fakat bilhassa sizin hakkınızda yanlış hükümler vermenizi istemiyorum. Belki de benim Tristram'ı bedbaht ettiğimi zannediyorsunuz, değil mi? Oh! Eğer bilseydiniz, bilebilseydiniz!.. Evet, hakkınız var, onu bedbaht ettim... Fakat bunun sebebini bilmediğime yemin ederim... Eğer isteseydi, onun için canımı bile verebilirdim şimdi... Fakat artık çok geç.. İkimizin de elinden, oyuna devam etmekten başka bir şey gelmez artık.."

Ethelrida çok üzgün ve heyecanlı bir sesle:

— "Böyle söylemeyin, Zara!" dedi. "Böyle sizin gibi güzel iki insanın arasında ne olabilir?.. ve Tristram sana tapıyor, buna eminim."

Zara mükedder bir tavırla:

— "O bir zamanlar beni seviyordu." diye cevap verdi. "Fakat şimdi sevmiyor artık. Beni görmek bile istemediğini biliyorum. Fakat yalvarırım size, bunları bırakalım... Ne olur.. Daha fazla tahammül edemiyeceğim."

Ethelrida'ya kardeşinden bahsetmiye cesaret edemiyordu. Dük ailenin mazisinde böyle yüz kızartıcı bir hâdise olduğunu öğrenirse, kızının Makrute ile evlenmesine itiraz edebilir ve böylece onun hayatı da zehir olurdu.

Ethelrida da bu mesele üzerinde daha fazla ısrar etmenin faydasız olacağını anlıyarak konuşmayı daha hafif mevzulara çevirdi. düğünü hakkında tasarladıklarını anlatmıya başladı ve Zara ancak ondan sonra biraz sakinleşebildi.

O esnada Leydi Anningford ile konuşmakta olan yaşlı Leydi Tancred kimseye bir şey soramıyordu: gururu buna müsaiydi çünkü. Fakat biraz sonra kardeşi Dük'le yalnız kaldığı zaman, kalbini kemiren endişeyi ona açmaktan kendini alamadı.

— "Tristram çok bedbaht ve yorgun görünüyor, Glastonbury." dedi. "Bana bu hususta söyliyecek bir şeyin var mı?"

— "Doğrusunu istersen, bu bilmeceyi henüz hiç kimse halledemedi" diye cevap verdi Dük. "Montfitchet'deyken aralarındaki gerginliği farketmiş ve Tristrama bazı tavsiyelerde bulunmuştum. Fakat bu geceki hallerine bakılırsa, sözlerime pek kulak asmamış olacak. Bu modern gençlerin işine akıl ermiyor, vesselâm.."

— "Onu böyle bırakarak Avrupaya gitmek beni çok üzüyor. Glastonbury. Kabahat Zara'da mı acaba? Sen ne düşünüyorsun?"

— "Allaw Lowerby bile bu esrarı çözemediğten sonra vallahi ben bir şey söyliyemiyeceğim. Yalnız o Allahın belâsı Laura Highford da Montfitchet'deydi. Kimbilir, belki bir şeyle karıştırmıştır yine.."

(Arkası var)

Ocağına İncir Dikmek

moseline sebep olan tarihi hadisenin hikâyesi

Yazan: Âşık Paşazade Derviş Ahmet Aşkî

Bu yazı serimizde, tarihçi arkadaşımız, okuyucularımıza Türk müverrihlerini tanıtmakta; eserlerinden, üsluplarına sadık nümuneler sunmaktadır.

Takdim eden: Reşat Ekrem KOÇU

Sultan Muradın (Fatihin babası İkinci Sultan Murat) bir kardeşi kim o küçücük kardeşidir, adına "Mustafa" derlerdi. Babası ona Hamiteli sancağını vermişti; Germiyan oğlu dahi anı oğul edinmişti. Sultan Murat Rumeline geçti. Mustafayı yerinden kaldırdılar, Germiyan oğlu dahi yanına leşker koştu, Karamanoğlu dahi Turgutludan hayli adam koştu, Mustafa dahi Bursaya Hücum etti. Bursanın azizleri işittiler kim Mustafa gelirmiş, şehirden hayli akçeler topladılar ve yüz top dahi kumaş aldılar, şehirden Ahi Yakub ile Ahi Kadem'i gönderdiler. Mustafa dahi geldi bu fidyeye kondu. Bu Ahiler Mustafanın lalasıkim Şarabdar İlyas'tır, ana vardılar, ettiler:

— Bu dahi padişahımız oğludur.. Ve illâ kardeşi geldi, hisarı berkitdi (tahkim etti), gitti, imdi kerem edin, anasının memleketini şehzadenin yanındaki bu yad leşkere yıktırmayın!.. dediler. Şarabdar İlyas dahi kabul etti, armağanı dahi oldı. Andan İznike geldiler. Ol zamanda İzink dahi mamur idi. İznikte (Çandarlı) İbrahim Paşanın sarayına kondular. Etraftan gelip timar, istiyene timar verdiler, hüküm ve hükümet ettiler. Mustafa bunda bu hal ile meşgul iken Sultan Muradın Paşaları Mustafanın lalasına adam gönderdiler: "Hünkâr sana Anadolu beylerbeyliğini verdi" dediler, beratını dahi gönderdiler ve ettiler kim "Ceht eyle... Oğlanı eğle biz anda varıncayadek.." dediler Şarabdar İlyas dahi öyle etti. Sultan Murat Gazi kim edirneden çıktı, dokuzuncu günde İznike erişti.

Hisarı kuşattı, (Göl kenarındaki) yalı kapısına sürdü, şehir kavmi kapıyı açtılar kim cenk edeler. (Sultan Murat tarafından) Mihal oğlu kapıdan girince (Mustafanın veziri) Taceddin oğlu hazır idi, Mihal oğlunu gönder (mızrak) ile sancıdı, attan yıktı, bir dahi yattığı yerde sancıdı, yüreğinden. Mihal oğlunun kulları dahi Taceddin oğluna kılıç üşürdüler, pare pare ettiler. Bunlar bunda cenkte iken Şarabdar İlyas Mustafayı tuttu, kucağına aldı, at üzerinde. Mustafa eder:

— Hey lala.. Beni niçin tutarsın?!..

Hain İlyas eder:

— Kardaşına iletirim... der.

Mustafa eder:

— Beni kardeşime iletme kim bana kardaşım kıyar!.. der.

Şarabdar İlyas sakin oldu (cevap vermedi), aldı gitti Hüdavendigâra karşı iletti. Kardaşı dahi buyurdu cellâda, cellât dahi buyruğu yerine getirdi (Bir incir ağacı dibinde).

Sual: Şarabdar İlyasa ettiler ki: "Bu Mustafa efendin oğlu değil midir ki bunu tuttun, öldürmeğe verdin.." dediler.

Cevap: Eder: "Sureta ben günahkâr oldum.. illâ bu ikisi vilâyette olsa zarardır... Ve hem ben efendim oğluna yaramaz iş etmedim.. Bu dünyanın murdarına bulaşmadan şehit ettirdim!.."

YEDİ SENEDE BURSADA 3,600,000 ALTIN YİYEN MİRAS YEDİ ÇOCUK

Birinci Sultan Muradın Kadiaskeri) Mevlâna Rüstemin bir oğlu vardı, oğlunun ömrünü yüzyıl tahmin etti; ömrünün her gününe 100 filorin hesap etti, koydu gitti, kendi öldükten sonra oğlu anı harcıya.

Babası öldükten sonra oğlan yedi yıl yaşadı. Ol yedi yılın içinde

(Arkası 25. sayfada)

AŞIK PAŞAZADE DERVİŞ AHMET AŞIKİ: On beşinci asrın yarısında yaşamış en eski müverrihlerimizden; ve ilk fütuhat devrinin cengâverlerindendir. Amasya civarında doğmuştur; 1400 yılına doğru Amasyanın Mecitözü kazasında Elvançelebi tekkesi denilen bir ahi zaviyesinde doğmuş İstanbulun fethinden sonra bu büyük şehirde yerleşmiş, 1484 da yani seksen yaşını aşkın olarak "Tarihi Âli Osman" adını verdiği eserini yazmağa başlamış, ve 1522 de 122 yaşında ölmüş, İstanbulda kendi hayratları olan Âşık Paşa camii yanındaki türbesine defnedilmiştir.

Kendisi: "Güncifenâda sabır hırkasını giyip oturmuştum, Kostantiniyede. Nagâh bir cemaat Âli Osmanın tevarihinden ve menakibinden zikrettiler; ben fakire dahi sual ettiler. Bilip işittiğimden bazı ahvalinden ve menakıplerinden ihtisar edip kalem diline verdim" diyor. Eseri açık bir halk diliyle yazılmıştır ve şirin bir üslûpla kaleme alınmıştır; ve yer yer manzumelerle bezenmiştir. Osman oğullarının başlangıcından 1502 yılı vekayiine kadar gelir. Eski harflerle basılmıştır.

KAHRAMAN

Yazan: Walter Bernstein

Çeviren: Semih Demirci

David Anderson sırtının ortasına kemiklerini çatırdatan müthiş bir şaplak yediği zaman, her vakit uğradığı lokantada bir köşeye çekilmiş kendi başına oturmaktaydı. Aynı anda kulağında âşina bir ses çınladı:

"Dave! Seni koca keçi seni!.. Ne âlemdesin bakalım?.."

Bernie Martin o geniş omuzlu ve geniş göğüslü vücudünü öne doğru eğmiş, yüzünde de yine o mağrur tebessüm olduğu halde David'e bakıyordu. David onu koleji bitirdiklerinden beri görmemişti; fakat aradan geçen uzun seneler bir saniye içinde ortadan siliniverdiler ve genç adam kendini, aklından bir türlü çıkaramadığı hâdisenin vukua geldiği mektep avlusunda buldu. O gün bir kız yüzünden kavgaya tutuşmuşlardı. Bernie mektebin en sportmen delikanlısıydı, David de sokağı bile kendi kendine kâtedebilmekten âciz, çelimsiz bir çocuk.. Onlar daha kavgaya başlamak üzereyken herkes neticeyi çoktan tahmin etmiş ve David'e acımıya başlamışlardı bile. Fakat birkaç saniye sonra Bernie yerde sırüstü yatıyordu ve karşısında ayakta duran David'in nefesleri dahi sıklaşmamıştı.

O sırada hocalardan biri araya girmiş ve döviiş de bu suretle sona ermişti. Bunun üzerine, kavganın sebebi olan Ellen Mc Morran adındaki kızı evine kadar David götürdü, o akşam onu ilk defa olarak öptü ve kazandığı zaferin parlak hayalinden topladığı kuvvetle, Ellen'e aşkını itiraf etmek cesaretini gösterdi.

Bu kavganın hatırası, o güne kadar Bernie'nin kendisini matettiği bütün diğer hâdiselerin tesirini yoketmeğe kâfi gelmişti. Öyle ki şimdi bile, o ezeli ve ebedî rakibi karşısında durduğu halde, David'in neşesinde en küçük bir donukluk dahi sezilmiyordu. Biraz sağdan soldan konuştular ve sonra David, ne yaptığının pek de farkında olmadan Bernie'yi o gün akşam yemeğine da vet ediverdi. Kayıtsızlığı daha da ileri götürerek:

"Biliyorsun, biz şimdi Ellen'le evliyiz, dedi. O da seni gördüğüne muhakkak ki çok sevinecek."

Bernie: "Ellen'i görmeyi ben de çok istiyorum.." diye cevap verdi.

Sonra David'den evlerinin adresini aldı ve öğleden sonra iştirâk edeceği çok mühim bir toplantı sona erer ermez orada olacağını vaadetti.

Ve Ellen'in bu daveti nasıl karşılayacağı meselesi, ancak dairesine döndükten sonra David'in zihnini kurcalamaya başladı.

Gerçi Ellen bir defasında: "Kimse beni seninle evlenmeğe zorlamadı." demişti ama David, bu evliliğin ilk imkânda tashihi gereken muazzam bir hatâ olduğuna inanmaktan vazgeçmemişti bir türlü.

Karısına telefon edip vaziyeti bildirdiği zaman, genç kadın da Bernie'yi tekrar görmekle çok memnun olacağını ifade ederek David'in içini hem ferahlattı, hem de bulandırdı. Akşam üzeri eve dönerken, bir şişe ithal malı şarapla, bir düzüne uzun saplı gül dahi. Fakat oturma odasına girdiği zaman Bernie orada hazır ve nazırdı; bütün vazolar da, David'in ismini bile bilmediği renk renk ve çeşit çeşit çiçeklerle doluydu.

Bernie neşeli bir tavırla: "Sana bahsettiğim toplantıdan, zannettiğimden daha erken kurtuldum." dedi. Divanın üzerinde, Ellen'in yanıbaşında oturuyordu ve ikisinin de elinde içki kadehleri vardı. Ortada hiç bir sebep yokken, David dizlerinde, Bernie ile her karşılaşışında olduğu gibi, bir kesiklik, bir gevşeklik hissetti birdenbire... O sırada Ellen ayağa kalktı, onu öptü, çiçeklere ve şaraba teşekkür etti, ve David ancak ondan sonra, karısının daha kuvvetli olduğu için kendisini Bernie'ye tercih ettiğini hatırlayarak biraz ferahlıyabildi.

Önce onlara yetişmek için bir bardak brandi içti; hemen arkasından, konuşmakta Bernie'ye nazaran yaya kalmamak için bir brandi daha yuvarladı. Bardağı hiç ara vermeden bir daha doldurduşunun sebebi ise, Ellen'in gözlerini neden Bernie'den ayırmadığını merak etmesiydi.

(Arkası 25. sayfada)

Toprak HASRETİ

HİKAYE

Yazan: Cevat Tevfik ENSON

Adam bardaktan boşanırcasına yağan yağmura aldırış etmeden rıhtımdan uzaklaşan filikayı gözetliyordu. Gemiciler de arada bir rıhtımda bıraktıkları adamı selâmlıyorlardı. Filika nihayet gemici gözü ile görülebilecek bir noktaya geldiği sırada kasketini, yarım daire çizdirecek şekilde birkaç defa havada döndürdükten sonra yerde duran ıslak valizini alarak arkasını denize çevirdi. Gemicilere has çalımsız adımlarla bir müddet yürüdükten sonra köprüye geldi ve durakhyarak Sarayburnundan itibaren minareli ufuk hattını muhabbetle gözetledi. Şimdi, hapishaneden henüz çıkan bir adamın hayecanıyla gözlerini bir noktaya dikmişti.

Artık bu tabiat güzelliğinin bir realite olduğuna kanaat getiren bir insanın hissiyatıyla birdenbire silkinerek doğruldu ve valizini alarak Haliç iskelesinin merdivenlerinden yavaş yavaş inmeğe başladı. Sıralardan birine oturur oturmaz geniş ağızlı piposunu çıkararak muşambadan kesesinin içine soktu. Büyük bir alışkanlıkla başını eğmeden doldurduğu pipoyu dudağının kenarına yerleştirerek rüzgâra rağmen tek kibritle ateşledi.

Kırk beş yaşlarında, orta boylu, sağlam yapılı bir adamdı. Yüzü ve elleri güneş, rüzgâr ve muhtelif ülkelerin iklim farklarından ileri gelen bir renkle âdeta köseleyi andırıyordu. Fakat parıldayan gözleri kendisine yaşına inanılan bir gençlik ifadesi veriyordu. Her şeyi hoş gören bir insan gibi gelişi güzel etrafını seyrediyordu. Dinlenir gibi bir hali veya mühim bir teşebbüse geçecek bir iş adamının ciddiyeti vardı.

Önünden bir küfeci çocuk geçti. Deminden beri hiçbir şey kendisini ilgilendirmiyormuş gibi büyük bir lâkaydi içinde etrafını gözden geçiren adam birdenbire irkildi verdi. Gözlerinin önünden çocukluk yılları bir sinema şeridi gibi geçiverdi. Henüz on dört, on beş yaşlarında bulunduğu bir sırada o da köprü altında küfecilik etmiyor muydu?.. Öğle üzeri iş olmayınca balık tutarak birkaç para kazanmaya çalışırdı. Bir gün orta boylu şişman bir adam birkaç dakika onunla elinden alarak heyhade yere oğlum vurmasını beklemekten sonra çocuğa küfesini omuzlayıp kendisini takip etmesini el işaretiyle bildirmişti. Adam bir küfe dolusu balık yumurtası satın alarak mezeciye bir demet para saymıştı. Adam rıhtıma gelince, kendisini bekliyen filikaya atlamış, denizciler de küfeyi tekneye aktarıvermişlerdi. Filikaya kurulan adam sahilde küfesinin gittiğini seyreden hamalın hıçkırarak ağladığını görünce, "Sen orada dur, ben geleceğim," der gibi elleriyle bir takım işaretler yapmıştı. Küfeci, adamın, sepetini ve hamallık hakkını götürdüğüne iyiden iyiye kanaat getirdiği için ağlamağa başlamıştı. Lâkin bir müddet sonra filikanın kendisinden tarafa geldiğini görünce pek sevinmişti. Şişman adam yine aynı çeviklikle rıhtıma çıkıvermişti. Denizciler de kahkahalarla gülerek küfeyi rıhtıma koymuşlardı. Şişman adamın, çocuğun ağlamasına pek fazla üzüldüğü küfecinin sarı saçlarını okşayışından anlaşılıyordu. Biraz durakladıktan sonra cebinden beş lira çıkararak çocuğun eline sıkıştırıvermişti. Küfeci çocuk bu şişman adamın açıkta duran bir geminin kaptanı olduğunu öğrenmekte gecikmemişti. Zaten kaptan da arada sırada çocuğu köprü altında bularak Balıkpazarından satın aldığı balık yumurtalarını filikadaki diğer bir sepete boşalttıktan sonra boş sepetle birlikte daima beş lira veriyordu.

Bir gün Balıkpazarından dönerken kaptana işaret ederek kendisini denizci olarak geniye almasını istemişti. Kaptan anlamamazlıktan gelerek balık yumurtalarını filikadaki boş sepete boşaltıp çocuğa her zamanki gibi beş lira vermekle iktifa etmişti.

Üç dört ay sonra bir akşam alaca karanlıkta balık tutarken şişman adam yanına geldi ve eelleriyle çocuğun kirli saçlarını okşadıktan sonra küfesini alıp peşisıra gelmesini işaret etmişti. Kaptan yine Balıkpazarından aldığı balık yumurtalarını küfeyle sandala aktarıp çocuğa sandala atlamasını işaret etmişti.

Gemiye geldikleri vakit rusunnat memurlarının tayfalarla sohbete dalışlarından faydalanan kaptan kendisini doğruca ambardaki balyaların altındaki bir boşluğa tıkıvermişti. Arada sırada bir tayfa kendisine kuru yiyecekler uzattıktan sonra çıkıp gidiyordu. Gemi iyice yol aldıktan bir gün sonra kaptan gelip onu sakladığı yerden çıkararak kamarasına götürmüştü. Adam, şimal memleketine mensup bir denizciydi ve onu evlâdı gibi seviyordu. Fakat bütün bunlara rağmen onun gemide diğerleri gibi çok çalışarak tam bir gemici yetişmesini arzu ediyordu. Gemi bir Şimal memleketine gelince, kaptan yine bir hileye başvurarak kendisini karaya çıkarmış ve nüfuzlu dostları sayesinde ona gemicilik lisansı almağa muvaffak olmuştu. Altı sene sonra kaptan ölünce bir müddet daha aynı gemide çalıştıktan sonra daha iyi şartlarla başka bir silebe geçmişti.

Bütün dünyayı dolaşmıştı. Deniz insanlarının sonsuz hürriyetleri içinde geçirdikleri bin bir maceralı hayatın sağladığı bütün zevk ve heyecanı yaşamıştı. Her limanda kendisini bekliyen bir sevgilisi, hattâ yıllardan beri gemisinin uğramadığı bir adacıkta evlâdı bile vardı. Her çıktığı limanda bol para sarfedip eğlenmesine rağmen kendisine ölünceye kadar mütevazı bir hayat temin edebilecek kadar para da biriktirmişti. Annesi çoktan ölmüş olacaktı. Zaten babasının kim olduğunu hiç bilmiyordu. Birkaç defa sormak istemişti, fena halde terslenmişti. Annesini bir gün dahi özlediğini hatırlamıyordu. Yaşadıkları teneke kulübede mesut geçen bir günü olmamıştı. Üstelik, eve para getirmediği akşamlar, yere oturup ayağındaki cam kırıklarını çıkarmağa çalıştığı sırada annesinin hamal kılıklı dostu içeriye girer girmez çocuğun para getirmediğini öğrenince belinden kayışını sıyırarak kendisini bayılıncaya kadar döverdi; annesi katiyen sesini çıkarmazdı veyahut da "Piç kurusu" diye haykırarak bir iki tekme atardı.

Lâkin senelerden beri unutamadığı bir şey varsa, o da biraz önce köprüde minarelerin arasından hasretle gözetlediği bir semti. Küfecilik ederken de arada bir gözlerini o noktaya dikerek ufuk hattını süzerdi.

Tenekeden yapılma kulübelerine gitmek için bir cami avlusundan geçilirdi. Sonbaharda yerlere serilen at kestanelerinin içine tarif edilmez bir hüzün verdiğini hâlâ hatırlıyordu. Orada mahalle çocukları ceviz oynarlardı. Zaman, eve para götürdüğü için dayaktan kurtulduğunu düşünerek sevindiği günlerde ancak onun da oyunlara katıldığı olurdu. Ve o zaman biraz da olsa kendisini mesut hissederdi.

O kadar yer gezmişti, bin bir macera yaşamıştı, fakat nedense çocukluğunun geçmiş olduğu bu semti katiyen unutamamıştı.

Gemisi daha iki gün bu limanda kalacaktı. Aradan uzun yıllar geçmesine rağmen nefsinde bir toprak hasretiyle deniz aşkının hâlâ mücadele halinde olduğunu arkadaşlarına daima anlattığı için gemiden ayrılmadan önce şerefine bir ziyafet verilmiş ve kırk sekiz saat sonra gemisine dönmediği takdirde kendisinin artık bir kara adamı olarak kabul edileceği açıklanmıştı.

Senelerden beri hayalinde yaşattığı heyecan yarım saat sonra duyacaktı. Semtine gitmek üzere o caminin avlusundan geçecekti ve eğer hâlâ yerinde duruyorsa o ıztıraplı çocukluk günlerinin geçtiği meşum kulübeyi uzun uzun ve ibretle gözet-

KAHRAMAN

(Başı 23. sayfada)

Yemeğe oturdukları zaman Bernie arkadaşının, önündeki rozbifi bir türlü parçalıyamadığını görünce ona yardım etmek için tabağı kendi önüne çekti. Ve David birdenbire, göğsünde elinden alınan sanki rozbif tabağı değil de nelsine olan itimadıymış gibi bir tıkanıklık duydu. Kendini tutamıyarak:

"Bernie.. dedi. Seninle mektebin avlusunda kavga etmiştik, hatırlıyor musun?"

Gözünün ucuyla, Ellen'in irkildiğini gördü ama aldırmadı. Gözlerini Bernie'nin yüzüne dikmiş, bekliyordu.

Bernie: "Sahi.. dedi. Bana bir şey yüzünden kızmıştın galiba.."

David: "Kavgamızın sebebi, Ellen'di.. diye devam etti. Onu rahatsız ediyordun sen.."

Bernie: "Yok canım?.." dedi. Ellen'e dönmüş, gülümsüyordu: "Ben seni sahiden rahatsız mı ediyordum, güzelim?"

David: "Tabiî ediyordun.." dedi. Sabrı tükenmişti artık. "Ben de seni onun için bir yumrukta yere sermiştim ya.."

"Sen beni yere mi sermiştin?"

"Ne o? dedi David. Hatırlamıyorsun galiba? Avlunun taşlarının üstüne upuzun yattığım ne de çabuk unuttun.."

Bernie ağzındaki rozbif lokmasını düşünceli bir tavırla çiğnemeye başladı. Sonra birdenbire gözleri parıldadı. "Şimdi hatırladım.. dedi. Ayağım bir yere takılmıştı da ondan düşmüştüm o vakit.."

David sesini biraz daha yükselterek, "Hiçbir yere takılmamıştı, dedi. Gözüne yumruğu yemenle, yere kapanman bir olmuştu.."

"Hayır.. diye ısrar etti Bernie. Şimdi gayet iyi hatırlıyorum, ayağım bir yere takıldığı için düşmüştüm.. Yoksa senin yumruğun bana hiçbir şey söylemez, David.."

David: "İnkâr etme, Bernie.." dedi. Yüzü sapsarı olmuştu. "Seni bal gibi pataklamıştım işte..."

Ellen: "David." dedi.

Bernie yumuşak bir sesle: "Yanlışın var, David.. diye cevap verdi. Sen yumruk değil, odunla vursan yine beni yerimden kıpırdatamazsın çünkü.."

David ayağa kalktı. Titriyordu. "Karımı bu işe karıştırmak istemezdim, Bernie.. dedi. Zira onun yüzünden kavga etmiştik.. Ama mademki ısrar ediyorsun..." Ellen'e dönmüştü. "Sen de oradaydın, Ellen.. dedi. O işin nasıl olduğunu anlat da, hakikati bir kere de senin ağzından işitsin.."

Ellen sordu: "Bukadar mühim mi bu?"

David: "O da nasıl sual? diye sertlendi. Haydi, anlat."

Genç kadın nazik bir sesle: "O halde söyliyeyim.. dedi. Bernie bir yere takılıp düşmüştü. Bunu iyi biliyorum.."

Bir an odanın içinde, önündeki rozbifi kesmeye çalışan Bernie'nin bıçağının sesinden başka hiçbir şey duyulmadı. Ve odada hiçbir değişiklik olmadığı halde her şey David'in gözüne bambaşka görünmeğe başlamıştı.

Bernie şakacı bir tavırla: "Görüyorsun ya.. dedi. Süt kuzusu.."

David: "Ağzında yemek varken konuşmasan iyi olur.." diye cevap verdi.

Sonra döndü ve dosdoğru oturma odasına girdi. Kafası müteâdiyen, o gün kavgadan sonra Ellen'le beraber eve dönerken ona neler anlattığını, Bernie'yi bir yumrukta yere serdiği için nasıl kabarıp böbürlendiğini düşünmekle meşguldü. Bir iskemleye çöktü ve başını ellerinin arasına aldı.

Birkaç saniye sonra Ellen de Bernie ile beraber içeri gelerek: "Kahveyi burada içeceğiz.." dedi. David karısının sesini duyunca başını kaldırdı. Bernie ile yanyana öyle denk, öyle yakışıklı bir çift teşkil ediyorlardı ki..

Bernie: "Anlıyamadığım bir şey var, David.. dedi. Bu mesele seni neden bukadar heyecanlandırıyor acaba? Çocukken bir kere kavga ettiysek, bunu şimdi tekrar tazelemeğe ne lüzum var?"

David: "Sana anlatsam da yine anlıyamazsın zaten.. diye düşündü. Çelimsiz ve korkak olmanın ne demek olduğunu bilemezsin çünkü.. Hayatını, kazandığı bir zaferin hâtırası üstüne kurduktan sonra, günün birinde bu zaferin sahte olduğunu öğrenivermek insanı ne hale sokar bilemezsin ki.."

Ve birdenbire Bernie'den, onun kuvvetinden, nefsine itimadından ve Ellen'e karşı takındığı lâubali tavırlardan, hayatında benzerine asla rastlamadığı bir şiddetle nefret ettiğini hissetti.

"Defol buradan! diye haykırdı. Git evinden!"

Ellen gayrı tabiî derecede sakin bir sesle: "David, dedi. Çocukluk ediyorsun. Eğer Bernie giderse..."

David: "Sen de beraber gidersin, değil mi? dedi. Bunu söylemek istiyorsun, değil mi?" Sonra ayağa kalkıp Bernie'nin karşısına giderek onu göğsünden itti: "Belki geçen defa ayağım bir yere takıldı ama, dedi. Bu sefer bir yumrukta hesabını göreceğimi bilesin.."

Bernie: "David.. dedi. Kendine gel."

David bir adım geriledi, bütün kuvvetini sağ kolunda topladı ve Bernie'nin yüzüne olanca hızıyla bir yumruk aşketti. Bernie yerinden bile kıpırdamamıştı; sadece gözlerini hafifçe kırpmıştı, okadar.. David küfrederek yumruğunu bir daha savurdu.

Bernie: "Kusura bakma, Ellen.." dedi ve David'in gözüne bir yumruk indirdi. Aynı anda David'in başı aşağı, ayakları yukarı yöneldi; saniyenin binde biri kadar kısa bir müddet boşlukta kaldıktan sonra boylu boyunca yere uzandı. Ve bütün oda parlak renklere bürünerek etrafında dönmeğe başladı...

Sağlam gözünü açtığı zaman Bernie gitmişti. Ellen de divanda yanıbaşına oturmuş, yüzünde gayet sakin bir ifade olduğu halde onu seyrediyordu. David kendini zorlıyarak doğruldu ve odanın dönmesi durunca kadar bekledi.

Sonra boğuk bir sesle sordu: "Nerede o?"

Ellen: "Evine gönderdim." diye cevap verdi.

"Sen niye onunla beraber gitmedin?"

"Çünkü gitmek istemedim.." dedi Ellen. Bakışlarında merhametten eser yoktu. "Sen beni üzdün, ben de eğer Bernie sana vurursa belki aklın başına gelir diye düşündüm. Ama yanılmışım galiba.."

David: "Belki de yanılmadın.." diyerek ayağa kalktı. Sözüne devamla," Benim yaşadığım bir rüyaydı Ellen.. dedi. Bernie beni ondan kurtardı.."

Ellen sordu: "Emin misin?"

David başını salladı.

Genç kadın kocasına kahve doldurmak için kalkıp masaya doğru yürüdü. "Buna lüzum da yoktu zaten.. dedi. Ondan ancak çok uzun bir zaman sonra kurtulabildin.."

David: "On yedi sene.." dedi.

"Hareketimin böyle bir seye sebebiyet vereceğini düşünebilseydim, ona teşebbüs bile etmezdim halbuki."

"Hangi hareketinden bahsediyorsun?"

"Ama o takdirde eminim ki sen benim yanıma bile sokulmıyacaktın ve seni kendime çekebilmek için mutlaka başka bir çare bulmam lâzımgelecekti.. Çünkü öyle seviımli bir şeydin ki.."

David tekrar sordu:

"Ne demek istiyorsun, Ellen? Ne yanmıştın sen?"

Ellen kahve fincanını masanın üstüne bıraktı ve kocasını müşfik nazarlarla süzdü.

"Ne yapacağım.. dedi. O gün sen daha ilk yumruğu yemeden bir çelme takarak Bernie Martin'i yere yuvarlamıştım."

OCAĞINA İNCİR DİKMEK

(Başı 22. sayfada)

(Bütün parasını harcadı, yedi). bozahanede kebap çevirici oldu. âhı Bursa hisarında eski hamamın külhanında öldü. Babasının bir kulu vardı, Firuz derlerdi, kefenini o sardı ve babasının türbesine koydu.

Sual: Bunca mebâliğ niye verdi kim böyle tez harcandı.

Cevap: Bir kişi bir tazı getirmiş.. 100 filorin ve 1000 akçelik bir at ve bir kaftan vermiş. Bursada Yıldırım imaretinin yöresinde "Hasları Bağı" derler bir bağı vardı, oğula etmişler: "O bağda bir tavşanı var.." demişler.. Oğlan tazıyı almış, ol bağa varmış, yanına varanlara etmişkim: "Her kim o tavşanı çıkarırsa ona yüz filorin vireyim!.." demiş.. Tavşanı haber veren kişi çıkarıvermiş.. Oğlan tazıya tavşanı göstermiş, tazı tavşana varmamış, tazıyı kılıçla çalmış, iki pâre eylemiş.. Ve o kişiye yüz filorini vermiş. Bu hikâyet kim derim, ol kefen sarıcı Firuzdan işittim, vallâh ziyâde demedim. Bir kimsenin kim buna münâsip bir nice ef'âli ola, anın harcına filorin mi yeter...

NAZIM

Oğul bedbaht ola bi seadet
Ona mal komak oldu zişt âdet
Kim anı harc ide fiskü fücura
Yine hiz oğlan ya kahbe avret
Yidir malı harcet Hak yolına
Ki budur bâki kalan ömri devlet

— Bizim küçük mahdum Nuri beyciğim...

YARIM MİLYON LİRA

(Başı 19. sayfada)

doyuracak paranız yok.. Merhametli insanların insaflarına muhtaç bir haldeyim!.." dedi.

Eline bir iki buçukluk sıkıştırdım. Kalktı, saygılı bir selâm verip gitti.

— "Hesap!.." diye seslenmişim. Patron masama sokuldu.

— "Dört lira efendim!.. Zibni size piyango hikâyesini anlattı galiba!.."

— "Evet!.. Çok acıdım... Birkaç senede yarım milyonu çarçur etmiş..."

Patron mahzun mahzun başını salladı.

— "Zavallı zararsızdır. Fakat karısıyla kızını kaybettikten sonra bir müddet timarhanede kaldı... Oğlu da hapiste...

— "Demek bütün parayı pulu harcamasına rağmen yine oğlunu hapisten kurtaramadı!" dedim.

— "Hangi parayı beyefendi?.. Siz o piyango hikâyesini sahi mi sandınız?.."

— "Ya nedir?.."

— "Efendim. Bir yılbaşı piyangosundan yarım bilet almış. Lâkin onun biletine değil de bir sayı farklı olan bilete bir milyon çıkmış... O zamandan beri böyledir. Karısıyla kızının ölümü de üstüne binince artık şöyle düşünür!.."

— Rica ederim peşini bırakın ben sizin bildiğiniz kızlardan değilim!..

— İşte Ahmetçiğim.. Sana sık sık bahsettiğim meşhur terzi Bay Akif!..

Oğuz Aral

HASTASIZ DOKTOR

Kasaba hekiminin işleri maalesef iyi gitmiyordu; hemen hiç müşterisi yok gibiydi. Muayenehanede dalgın dalgın otururken hizmetçisi geldi ve:

— "Bahçemizdeki şeftali ağacına bir sürü çocuk üşüşmüş," dedi. "Ham şeftalileri yiyorlar. Hem meyvalara yazık, hem çocukların midesi bozulacak... Müsaade ederseniz onları kovayım."

Doktor biraz düşündükten sonra:

— "Hayır kovma," dedi, "hattâ şeftalileri yedikten sonra onları mutfağa çağırıp birer bardak da su içirt."

Adam — Sevgilim; hayatında benden başka kimse yok değil mi?

Sinan Bıçakçıoğlu

— Nişanlın istikbal için çok ümit veren bir genç..
— Bilirim, vaktiyle bana da çok ümit vermiştil..

Doğan Oğuzyer

Hizmetçi kız — Her gün bu havuzu temizlettikte ne mâna var anlıyamadım beyefendiciğim.

Yılmaz Karaca

Adam — Karıcığım apandisit ameliyatından sonra tam yedi kilo kaybettim!..
Karısı — Yaa!.. Bir kör barsağın bu kadar ağır olduğunu bilmiyordum!..

Süleyman Başturan

— Beyefendi, bizim çocuk dâhidir. Ne piyano çalar, ne şiir yazar, ne de resim yapar!

Sinan Bıçakçıoğlu

Fıkralar:

ÇİÇEK VE PİRİNÇ

İki Amerikalı asker, Japonyadaki askerî mezarlıkta, arkadaşlarından birinin mezarına çiçek koymağa gitmişlerdi.. Bu arada bir Japonun, kendi ırkından bir ölünün mezarı üstüne pirinç serptiğini hayretle gördüler ve yanına giderek

— "Arkadaşının bu pirinçleri yiyeceğini mi zannediyorsun?" dediler.

Japon tuhaf tuhaf onların yüzüne baktıktan sonra:

— "Sizinki çiçekleri koklıyacak olduktan sonra benimki de herhalde pirinçi yiyebilir," cevabını verdi.

DENİZ MAYA TUTARSA!

Kâğıtçının biri, tanesi 1 kuruştan, piyasada kalmış bütün 1952 takvimlerini toplamıştı. Meslekdaşlarından biri, bu modası geçmiş takvimleri ne yapacağını sorduğu zaman:

— "Şimdiki halde bir işe yaramazlar," diye cevap verdi. "Ama bir düşün, günün birinde 1952 geri gelirse ne kâr ederim!"

Kız — Benimle evlenmek istiyorsanız, babamla görüşün!..

Sinan Bıçakçıoğlu

300 milyon seneden beri dünya yüzünde yaşıyan örümceklerin bugün 100 bin cinsi vardır. Dünya yüzünde, örümcekten korkanlardan ziyade örümcek yiyenler bulunduğunu bilir miydiniz?..

Örümcekten Korkmayın!

Erkek veya kadın pek çok insan, örümceklerden korkar veya korkmazlarsa bile kaçınırlar. Binaenaleyh örümceklerden ürkenlerin, bu ürkmeden utanmıya pek ihtiyaçları yoktur. Zira kendileri gibi ürkenler bir haylıdır. Canını en tehlikeli sergüzeştlere atmaktan çekinmiyen kutup kâşifi Bowers, örümceklerden ölesiye korkardı. Daha başka cesur insanlar arasında da örümceklerden ödleri kopanlar bilinir. Halbuki bazı âlimlere göre de insanlar, örümceklere ödenmesi zor bir şükran borçludurlar. Zira örümcekler, insanların başlıca düşmanları olan böceklere karşı mücadelelerinde insanın en mühim müttefikidirler. Normal boyda bir tarla üzerinde dokuz milyon örümcek hesaplanmıştır. Bu örümceklerin hepsi ağlarını gerer ve habire böcek avlayıp öldürürler. Böyle tehlikeli bir mıntakada beş dakikadan fazla yaşıyabilen böcek nadirdir. Amerikalı McCook, açıkça demiştir ki: "Dünyanın bazı bölgelerinde insanlar, hayatlarını örümceklere borçludurlar!.." Örümcek, yeryüzünün en eski sakinlerinden biridir. Âlimlerin dediklerine göre dünya yüzünde üç yüz milyon yıldanberi örümcek vardır ve halen küremizde yüz bin çeşit örümcek yaşamaktadır.

Örümceklerden nefret eden insanlar kadar kalabalık olmamakla beraber, onlarla meşgul olanlar, hayatlarını tetkik edenler ve daha az sayıda da örümcekleri sevenler vardır... Ama erkeklerin çoğu, örümceği bir mesele edinip onunla meşgul olmazlar. Kadınlar da, toz alırken bir örümceğe rastladılar mı, bulaşık deliğinden aşağı atıverirler. Örümceği ezip öldürmemek, örümceğe gösterilen saygıdan ziyade, ezilmiş bir örümceğin manzarasındaki çirkinlik ve iğrençlikten ileri gelse gerektir.

Fransız âlimi Réaumur anlatmıştır. Bir Fransız kızı, nerede bir örümcek görürse hemen yakalayıp ağzına atarmış... Örümceği okadar lezzetli bulurmuş, ki bir tane görünce dayanamazmış. Yaşadığı devirlerde pek meşhur olmuş Maria Scharmann adlı bir kadıncağız da örümcek yiyen garip insanlardan biriydi ve örümceklerin fındık lezzetinde olduklarını iddia ederdi. Yalnız kadınlar arasında değil, erkekler içinde de böyle acaipleri türemiştir. Meşhur heyetşinas Lalande, bunlardan biriydi. Ömrünü, örümcekleri incelemekle geçirmiş bir âlim olan Bristowe, Afrika yerlilerinin bazı büyük Afrika örümceklerini nasıl pişirdikleri hakkında izahat verir ama, her yerde rastlanan örümceklerin nasıl hazırlandıklarını söylemez.

Bristowe, kendi hayatından garip bir hikâye anlatır. Bir gün Londra otobüslerinden birine binmiş, gidiyormuş. Karşısında bir hanımla bir bey oturuyorlarmış ve hanımın elinde tuttuğu çiçek buketinden bir ipçik sarkıtan bir örümcek, aşağı doğru inmeğe başlamış. Hanım bunu görünce pek dehşete düşmüş. Bristowe derhal imdada yetişiyor. Örümceği kaptığı gibi ağzına atıveriyor ve: "O zaman kadının yüzündeki dehşeti görmeliydiniz!.." diyor.

Afrikada yaşıyan Matabele kabilesi halkı iri cins bazı örümcekleri ya ıskara yapar, yahut da tavada kızartıp yerler. İnsan, yerlilerin bu hayvanları, açlıktan yediklerini sanırsa da, örümcek yemiş olan seyyahlar, bu işin açlıkla pek alâkası olmadığını anlatmaktadırlar.

Yani belli olmaz. insanlar arasında örümcek tadanlar çoğalırsa, bir gün örümceğin, medeni sofralarda mühim bir Ordövr haline gelmesi ihtimali vardır. Neden olmasın ki?.. Et yiyen insanın, başka bir yiyecekten behsedilince burun kırması, hiç de mantıkî sayılamaz. Yediklerimiz, sadece alışmamıza bağlıdır ve yediğimiz hayvanın yaşayış tarzıyla hiç alâkası yoktur. Tavukların neler yediklerini şöyle bir düşünürsek, aklımız çabuk başımıza gelir. Tavşanlar, istakozlar ve karidesler, dünyanın en iğrenç şeylerini yerler. Afrikalı Matabeleler, örümcek kızartması yerler ama, kendilerine balık yediğinizden bahsederseniz, dehşet içinde kalırlar. Yine Afrikada, arıların bir ağaç kovuğunda yaptıkları kovanı bulan yerliler, önce arı sürfelerini atıştırır, sonra bala saldırırlar... İğrenmemeli! Tarih anlatır. Eski zamanlarda, Çinde, en büyük ve zengin sofralarda, yeni doğmuş fare yavrularını balda pişirmek suretiyle yapılan bir tatlı pek sevilirmiş..

Böyle daha sürülerle misal getirilebilir ama, çoğumuz, yiyecek bahsinde tarafsız olamıyacağımız için okuyucularımızı lüzumsuz yere iğrendirmekte mâna görmüyoruz. Yalnız şu kadarını bilmeliyiz, ki örümcek, yiyeceği şeyler bahsinde, insandan daha ince eleyip sıkı dokuyan bir mahlûktur. Örümcekler hemen her böceği yer, fakat hayvan leşlerine hiç yanaşmazlar. Halbuki pek gözde av etlerimizden olan bıldırcınlarla sülünler, kırlarda ölüp kokmuş hayvan leşlerine üşüşmekte tereddüt dahi etmezler.

Örümceğin uğur getirdiği de, dünyanın hemen birçok yerlerinde sürülerle insanın inandığı bir şeydir. Onun için değil midir, ki pek çok genç ve güzel bayanın, canlı bir örümcek görünce ödü patlar da, maden veya plâstikten yapılmış bir örümcek iğnesini yakasında taşıyan nice dilber vardır?.. Londralı bir dövmeci anlatır. Pek çok kadın müşteri kendisine gelir ve sırtlarına ufak bir örümcek dövmesi yapması ricasında bulunurmuş. Hepsi, örümceğin uğur getirdiğine inanıyormuş da ondan..

Şu son birkaç yıla kadar bir fındık kabuğu içinde saklanan örümceğin boyna asıldığı takdirde hastalık iyi edeceğine inananlar haylıydı. Bir kuru üzüm tanesi içinde hafif pişirilmiş örümceğin ilâç olduğuna inananlar da pek çoktu. Bugün bile kesiklerde ve yaralarda, kan durdurucu ve mikrop kapmayı önleyici ola-

(Arkası 41. sayfada)

ÜÇ BÜYÜKLER BİR ARADA

HAZIRLAYAN: FARUK YENER

Başlığı görünce siyasi bir meseleden bahsedileceği zannedilmesin, sadece resimdeki üç insan kastedilmektedir.. Caz ve dans müziğine meraklı olanlar tabii bu üç büyüğü derhal tanıyıp böyle bir sıfata neden lâyık olduklarını anlıyacaklardır.. Evet soldakinden başlıyalım.. Bu zenci sizlere bu sütunlarda evvelce de bahsettiğimiz meşhur caz piyanisti ve şarkıcı Nat "King" Cole'dür.. Caz sahasında önceleri sadece piyanosu ile tanınan bu adam halen tatlı sesiyle bütün gençlerin sevgilisi olmuştur.. Nat "King" Cole bu sene "Yılın Şarkıcısı" olarak ilân edilmiştir.. Onu kolundan yakalamış olan ortadaki Stan Kenton'dur.. Dört yıldan beri birinciliği kazanmaktadır.. Sağdeki kadın ise sevimli şarkıcı June Christy'dir.. Stan Kenton orkestrasında söylenen June zencilerden sonra en iyi caz şarkısı söyliyen beyaz kadın olarak tanınmıştır..

Televizyon Dünyasından

TELEVİZYON STÜDYOLARINDAKİ DİLBERLER EVLİLİK İÇİN NE DİYORLAR?

GEÇENLERDE Radyo ve Televizyon mecmualarından birinin muhabiri halkın en fazla sevdiği genç ve güzel sanatkârları dolaşarak evlilik hakkındaki fikirlerini toplamış.. Bakın bu beş dilber bu hususta ne diyorlar:

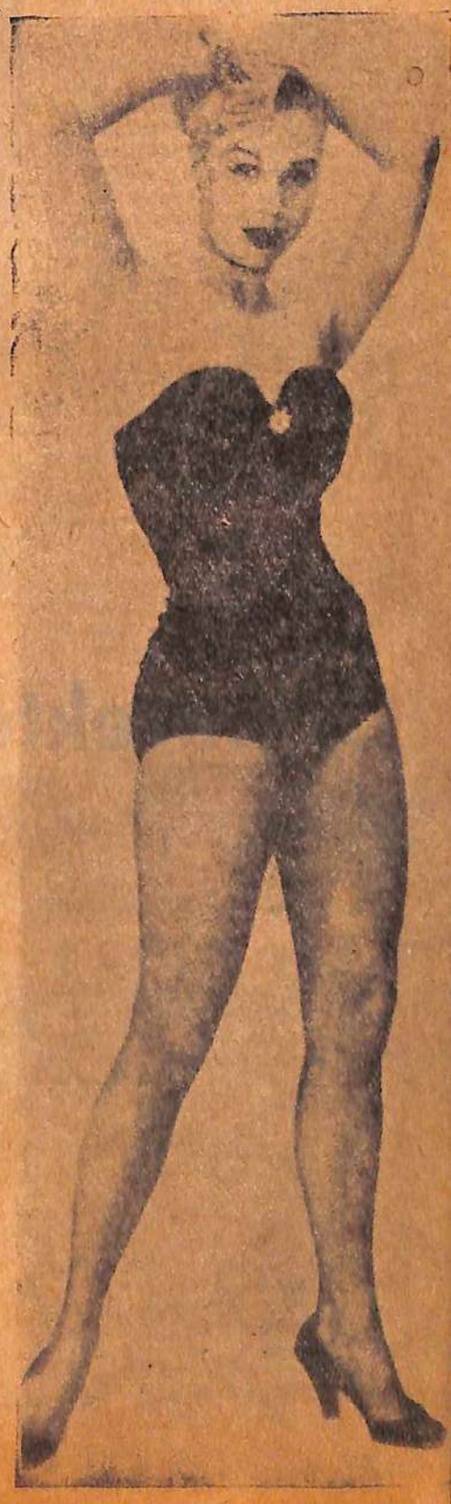
1) Üç yıldan beri kamera karşısında aldığı her rolden yüzünün akıyla çıkan Ginette Roxanne evliliğin mesuliyetlerinden korktuğunu söylemiş bir yuva kurmak için şimdilik kâfi derecede hazırlıklı olmadığını bildirmiştir.

2) Pennsylvania'lı güzel Dorothy Rowand ise sessiz, sakin bir kızcağızdır. Evlilik'ten daima hoşlandığını, önüne çıkacak beğendiği ilk adamla evleneceğini ve sanat hayatını terkedip ev kadını olacağını söylemiştir.

3) "Florida Çiçeği" namıyla maruf bal sarısı Hilda Estevez gelin buketini taşımıya hazır olduğunu, ancak buketi kendisine uzatacak delikanlıya henüz rastlamadığını söylemiştir.

4) New York'lu Betty Brasmer şunu demiş: "Kurt olmadığına inandığım karşıma çıkacak ilk erkekle evlenmiye hazırım." "Bransner'in kurtlardan pek canı yanmış olacak..

5) Barbara English ise hâlen evlenmek için çok genç olduğundan dem vurarak "Biraz daha yaşlanmamı bekliyorum.. Ancak o zaman evliliğin istediği fedakârlıklara katlanabilirim..." demiştir..

Kraliçe Kaprisi

İNGİLTERE KRALİÇESİ Elizabeth güzel esvaplara okadar meraklıydı ki 45 senelik hükümdarlığının sonunda gardrobunda 2,000 den fazla esvap birikmişti. Hemen hemen her gün ayrı esvap giyerdi... Kral Henry VIII in ikinci karısı Anne Boleyn bir elinde altı parmağı olduğunu saklamak için daima eldiven giyerdi...

Rus çariçesi Büyük Katerina dinlenmek istediği zaman ayaklarının altını gıdıklattırdı. Kahvaltı olarak beş büyük fincan kahve içerdi. En çok sevdiği meşrubat dut şurubuydu.. Kleopatranın en sevdiği tatlı ise içine soğan konmuş kavundu.

Rusyanın zalim kraliçesi Anne bir keresinde kızdığı bir prensin tavuk olmasını emretmişti. Buna sebep prensin ufak bir hatasıydı. Hemen büyük bir selenin içine saman doldurulduu, ortası çukurlaştırılıp yumurta kondu ve bu yuva sarayın odalarından birine taşındı. Ondan sonra bedbaht prens yapmadığı takdirde kafası uçurulacağı söylenerek yuvanın üstüne oturup tavuk gibi gıdaklamağa mecbur edildi... Aynı kraliçe sevmediği bir başka prensi cezalandırmak için çirkin ihtiyar bir kızla evlendirdi ve zifaf geceleri için yataklarından terliklerine kadar her şeyi sıkır sıkır sıkır buzdan olan bir oda hazırlattı. Gelin ile güveyin bu odadan sabaha kadar çıkmamalarını temin için kapıya nöbetçiler dikti. Ertesi sabah yeni evlilerin hayatta olduklarını görünce küplere bindi...

Kraliçe Viktorya herhangi bir yabancının kurutma kâğıtlarını okuyup da şahsî hayatına veya devlete ait sırları öğreneceğinden okadar korkardı ki hususî surette yapılmış siyah kurutma kâğıtları kullanır, sonra bunları yakardı.

Avusturya İmparatoriçesi Elizabeth çok zaman beline ıslak havlu sarıp yatardı. Bunun zayıflattığına inanırdı... ve Napolyon III ün karısı İmparatoriçe Öjeni hiçbir pabucunu iki defa giymezdi.

BİRLEŞİK Amerikanın Chicago şehrinde Robert Kerry adında birisi, tramvay kazalarına mâni olacak, bilhassa yayaları tramvay altında kalmaktan koruyacak bir usûl keşfetmiştir. Robert Kerry, bu keşfini tescil ettirip imtiyazını almak üzere ilgili makamlara müracaat etmeğe giderken bir tramvayın altında kalıp yaralanmıştır. Yarası hafif olan Robert'in bir hafta sonra hastaneden taburcu olunca keşfini tescil etmeğe gitmediğini söylemeğe her halde artık lüzum yoktur.

Bir Piyano Resitali

YAZAN
MÜKERREM KÂMİL SU

BUGÜNLERDE SABİHA ALTUĞ Devlet Konservatuvarında bir piyano resitali verdi. Bethoven'de mükemmeldi, Mozart'ta fevkalâde, Chopin'de ise harikulâde icrası ile sanat kabiliyetinin zirvesine yükseldi. Dinleyicilerinin coşkun tezahürleri karşısında programı dışı Bach'da ise şaheserdi.

Müziğe; "Ruhun gıdasıdır", "Müziğin vatanı yoktur", "Müzik insanlar arasında müşterek dildir", diyenlerin hükümlerindeki isabeti isbat eden çok ve çeşitli müzik hâdiseleri vardır. Sabiha Altuğun resitali de bu vecizeleri hatırlatan bir sanat hâdisesi telâkki edilebilir.

Devlet konservatuvarı salonunu dolduran yerli ve yabancı seçkin müzik severlerin zevkle hayranlıkla, heyecan ve huşula takip ettikleri bu konser üzerinde söz edecek, bir tahlile girişecek değilim. Müzik kültürümün bir müzik tenkidi yapmağa müsait olmadığını müdrikim. Beni bu satırları yazmağa sevkeden âmil, bir resitalin muvaffakıyetini belirtmek değil; idealist bir sanatkârın azim ve iradesi üzerinde durarak gençlere, bilhassa sanatkâr gençlere güzel, kuvvetli bir örnek vermek gayesidir.

Sabiha Altuğ kimdir? Piyanist Sabihayı Çapa Kız Öğretmen Okulunda okuyanlar kadar onun yetiştiği yıllarda İstanbulda bulunan her derece okul mensupları da yakından tanırlar. Bana öyle gelir ki, üstünden uzun yıllar geçmesine rağmen bugün Çapa Öğretmen Okulunu ziyaret eden her eski talebe, bu aziz yuvaya adımını atar atmaz Sabihanın piyanosundan taşan ilâhi seslerle karşılaşacak; yılların nice bin olay ve hatıralarından sıyrılarak bir an kendisini ilk gençliğinde bulacaktır. Bahçelere, beyaz mermer merdivenlere, uzun koridorlara, sınıflara ve salonlara o nefis müzikten birçok şey sinmiş kalmıştır.

Piyanist Sabiha çocukluğundan itibaren kendi mektebinde ve muhtelif vesilelerle tertiplenen fevkalâde günlerde başka mekteplerde sayısız konserler vermiştir. Bu müzik ziyafetlerinin hoş, eğlenceli, vakur ve hazin hikâyeleri çoktur. Ben bunlardan birini kısaca anlatacağım:

Alman Kayzerinin İstanbulu ziyaret ettiği günlerden biri idi. Programa göre Kayzer, bizim mektepte de bir konserde bulunacaktı. Hepimiz heyecan içindeydik. Bir imparatoru görmekten ziyade muhim şahsiyetlerin huzurunda piyano çalacak Sabihayı görebilmek için çırpınıyorduk. Lâkin gerekli tertibat alındı. Konser gecesi yatma zili daha erken çalındı, herkes yatakhanelere çekildi.

Aklım fikrim o muhteşem aynalı salonda idi. El ayak çekildikten sonra yavaşça kalktım. Ayakların uçlarına basarak yatakhaneden çıktım. Üst kat merdivenlerinden yarıya kadar indim. Kapının karşısında durdum. Misafirlerin salona girişlerini ve yerlerine oturmalarını kalbim çarparak seyrettim ve cilâlı parkeler üzerinde simsiyah kocaman bir kuş gibi kanat açmış kuyruklu piyanonun başında kumral bukleleri omuzlarından dökülen güzel küçük kızı gördüm. Sonra salonun kapısı kapandı. Piyano başladı. Bu öyle bir müzikti, kulaklarımdan ruhuma dolan sesler öyle seslerdi ki, kendimi kanatlanmış sanıyordum. Bulunduğum yerle alâkam kesilmiş gibi idi. Merdivenlere oturmuş dinliyordum. Çocuk kalbimin bu istiğrakı içinde ne kadar bir zaman geçti farkında değilim. Coşkun alkışlarla kendime geldim. Omuzlarımda bir elin sıcaklığını hissettim. Bir el yüzümü yukarıya kaldırdı. Yumuşak bir sesle: "Ağlıyor musun küçük?" diye sordu. Nöbetçi muavindi. Azarlamadı, cezalandırmadı. Şefkat ve müsamaha ile beni yatakhaneye yolladı. Ertesi gün havadis bomba gibi patladı: Kayzer, Sabihayı müzik tahsili için Almanyaya götürmek istemiş...

Sabiha için bu, kaçırılmış tek fırsat değildir. O, bir imparatorluğun çöküntü günlerinden az sonra dünyaya gelseydi bugün milletlerarası bir şöhret olarak bütün dünyayı müziği ile teshir edecek, en büyük salonlarda en titiz münekkitler huzurunda kabiliyet ve istidadının harikalı bir sembolü olarak yükselecekti.

Sabihanın müzik hayatına uzun yılları içine alan bir fasıla girdi. Uzun yıllar onun için ekmek ve su kadar mühim olan piyanodan mahrum yaşatıldı. Onun hayat ve kader mücadelesi çetindir. Bir gün zalim bir haksızlığa kurban olarak evlilik hayatından feci bir darbe, umulmadık bir hayal sukutu ile çıkınca bir an duraladı. Şaşırmıştı, perişandı, bir gün hayatının böyle bir safhaya intikal edebileceğini hiç düşünmemişti. Onun yerinde birbaşkası olsaydı belki de toplanamazdı. Yeis ve ıztırabın çukurunda boğulup giderdi. Fakat Allahın sanatkârları başka bir topraktan yarattığına canlı bir delil olarak o bütün dost ve düşmanını huzuruna eline sanat meşalesini alarak çıktı. Tekrar yaşama ve muvaffak olma hızını piyanodan aldı. Tesellisini müzikte aradı. "Bu kadar uzun bir fasıladan sonra piyanoya dönülür mü? Parmakları durmuştur. Bu çocukça bir hayal, artık çok geç, beyhude çırpınmalar!" diyenlere, türlü vesilelerle çalışma gayretini kırmak istiyenlere sabırla mukavemet etti. Nihayet Ankara Radyosunda verdiği birkaç başarılı konserden sonra bu son piyano resitali onun zaferi oldu.

Sabiha, Devlet Konservatuvarının çok değerli müdürü sayın Mithat Fenmen'in talebesi olarak bu başarılı konserde hocasının yüzünü ne güzel ağarttı. Sabihanın çocukluğunda tesirli, harikalı, kendine mahsus bir çalış tarzı vardı. Bu, mecrasını bulmak için şuraya buraya kollar atan hırçın bir akar suyu hatırlatırdı ve çaldığı eserlere ruhunun dürtüşü ile parmakları isim verilemiyen minik, şuh, kıvrak, karışık bir takım melodiler ilâve ederdi. Sayın Mithat Fenmenin disiplinli hocalığı sayesinde bu ele avuca sığmaz akar su mecrasını bulmuş, Üstad Fenmen talebesine muhtaç olduğu tekniği kazandırmıştır.

Sabihayı dinlerken salonda bulunan eski mektep arkadaşlarımızın yüzlerine baktım. Hepsi de harikulâde bir rüzgârın esintisiyle maziye dönmüşlerdi. Sabiha piyanonun başında o eski günleri hiç hatırlatmıyan bir ifade ile vakur, hülyalı ve biraz da muztarip çalıyor, çalıyordu. Bana öyle geldi ki, dile getirdiği ölümsüzler, kendi yaratınış olduklarını zevk ve hayranlıkla temaşa için piyanonun etrafını almışlar; zalim kadere meydan okuyan bu iradeli sanatkâr kadını olduğu kadar ona hayatının bu ikinci safhasında muvaffak olması, yetişmesi için el uzatan, bu uğurda hiçbir emeği ve fırsatı çok görmiyen asıl hocayı, bu insan adamı da hürmet ve muhabbetle selâmlıyorlardı...

Kumba Mela

Allahabad Hintlilerin mukaddes bir şehridir. 19 Ocakta başlayıp bir ay devam eden Kumba Mela yani ruh temizliği, günahtan sıyrılma ayı esnasında bu şehre beş on milyon ziyaretçi gelip Ganj veya Jumna nehrinde yıkanmakta ve böylece günahlarından sıyrılmaktadır. Bu arada, çeşitli mezheplere mensup fakirler de türlü ibadet şekillerile günahlarından sıyrılmakta ve halktan da ane veya sadaka toplamaktadırlar. Meselâ resimde gördüğünüz adam bu fakirlerden biridir. Günahlarından sıyrılmak için kafasını kuma gömmüştür. Her saat başında kafasını kumdan çıkarmakta yanıbaşında duran kovadaki sadakaları toplayıp biraz istirahat ettikten sonra başını tekrar kuma sokmaktadır. Ve bu hali tam bir ay sürmüştür.

GÖZLÜK SEVMİYENLERE Müjde

İKİNCİ Dünya Harbine takaddüm eden günlerde, optik âleminde ihtilâl yaratacak bir icat yapılmıştı. Bu icat doğrudan doğruya göze takılan, böylece gözlük ihtiyacını ortadan kaldıran kontakt camları idi.

Bu çok mühim icat, siyasî havadaki karışıklıklar yüzünden lâyık olduğu alâkayı göremedi ve az sonra da araya giren harp her şeyi unutturdu.

Harpten sonra, bu mühim mevzu üzerinde çalışan optik âlimleri, bu çok mühim icadı geride bırakan bir başka yenilik buldular: Kontakt camlarının yerine, ağırlığı birkaç miligramdan ibaret, göz bebeğinden daha küçük adeseler kullanmağa başladılar.

Bu mikroskopik adeseler de, tıpkı kontakt camları gibi, doğrudan doğruya gözün üstüne yerleştirilmektedir. Üstelik, çok küçük ve hafif oldukları için, gözleri fazla nazik kimselerde bazan tahrişlere sebep olan kontakt camlarının bu mahzurunu da ortadan kaldırmaktadır.

Bu mikroskopik göz adeselerinin bir hususiyeti de bunlara çok çabuk alışılmasıdır. O kadar ki, bu adese göze takıldıktan kısa bir zaman sonra, sahibi, gözünde yabancı bir cismin bulunduğunu tamamiyle unutmaktadır. Ve, gece yatarken, bunları çıkarıp yıkamak icabetmese, adeseyi belki de günlerce gözünde taşıyıp duracaktır.

Plâstik bir maddeden imâl edilen bu göz adesesi, ilk zamanlar, günde iki üç saat takılarak göz alıştırılmakta, sonra, bütün gün gözde muhafaza edilmektedir. Adeseyi göze takmanın gayet kolay bir usulü vardır. Fakat, beceriksizlere mahsus olmak üzere bu adese için bir de vantuz imal edilmiştir. İstiyen, bu adeseyi satın alırken vantuzunu da birlikte alabilir. Böylece, adese vantuzla daha pratik ve daha kolay bir şekilde göze takılıp çıkarılır.

Bazı kimseler, bu mikroskopik göz adeselerini, kadınların kullandıkları takma kirpiklere benzetmektedirler. Yalnız, arada şu fark vardır ki, kadınlar takma kirpikleri süs için takarlar. Bu göz adeseleri ise, faydalı birer şey olduğu için takılmaktadır.

Göz adeseleri, karşıdan bakıldığı zaman katiyen fark edilmemektedir. Ayrıca, göze bir parlaklık, bir güzellik vermektedir. Bunların fiatı, şimdilik lâlettayin bir gözlük kadar ucuz değildir. Bir çift adese, bizim paramızla takriben üç yüz liraya mal olmaktadır. İleride, seri halinde imalâta başlanınca, maliyetinin de bir hayli düşeceği muhakkaktır.

Göz adeseleri, gözlüğe nazaran hem takılma bakımından, hem de görüş kuvvetini artırma bakımından çok üstün olduğu için, fiatının yüksekliğine rağmen, büyük bir rağbet görmüştür. Bilhassa miyop sinema, tiyatro ve televizyon yıldızları bu göz adeselerini büyük bir kurtarıcı gibi karşılamış ve tereddüt etmeden gözlükleri atıp bunları kullanmağa başlamışlardır. Bu sanatkârlardan başka, adeseyi kullananlar arasında en fazla göz ameliyatı geçirmiş olanlara, terzilere, rahiplere, manken kızlara tesadüf edilmektedir.

Çok ağır göz ameliyatı geçirmiş olanlar bile, göz adesesi kullanmağa başlayınca, tam rüyete kavuşmaktadırlar. Bilhassa katarakt ameliyatı geçiren hastalar, adeseden çok fayda görmektedirler.

★ NAKLEDEN: VAHİT ORGUN ★

Yaşanmış Bir Aşk Hikâyesi

NAKLEDEN EMREHAN

1953 - 1954 senesindeki EN ROMANTİK AŞK

UMUMİYETLE ebeveyin, çocukluk deyip geçtikleri bir aşk, gençler için bir dram, acı bir hakikat olabilir. Parisin küçük bir banliyösünde Sen nehrinin süslediği bir köşede 14 yaşındaki Josette ile 16 yaşındaki delikanlı Claude 1953 zihniyetinin kabul edemiyeceği kadar derin bir aşkla birbirlerine bağlanmışlardı.

Claude ve Josette iki sene arayla aynı mahallede doğmuşlardı. Her ikisinin de babaları ve anneleri civardaki bir fabrikada çalışıyorlardı. Bu iki çocuk gündüzleri, birlikte evcilik oynıyarak geçiriyorlar, seneler onları birbirine sıkı bağlarla bağlıyor. Bir gün Claude 12 yaşına gelmiştir, mavi gözlerini Josette'in çehresinde gezdirirken; âdeta ilk defa olarak onu görüyormuş gibi "Ne kadar güzelsin." dedi.

Bu iltifattan hoşlanan küçük kız arkadaşını baştan aşağı süzdü ve gülerek:

"Sen de benim hoşuma gidiyorsun." diye cevap verdi.

O günden itibaren birbirlerine karşı olan muameleleri değişti. Her ikisi de derslerinde muvaffak olamadılar. Ailesi Josette'i bir dikiş atölyesine yolladı... Claude'da artık bir otomobil tamircisinin yanında çalışıyordu. Akşamları buluşuyorlardı. Claude, o vakit:

— "Göreceksin bir gün kendim otomobil yapmıya başlıyacağım; işte o vakit bizim de bir otomobilimiz olacak, seninle birlikte gezeceğiz" diye genç kıza hayallerinden bahsediyordu.

Aradan iki sene daha geçmiştir. Claude bir delikanlı olmuştur. Artık 16 yaşındadır. Josette, güzel şirin, 14 yaşında bir genç kızdır. Artık; iki sene sonra evlenebileceklerini düşünüyorlardı. Geceleri buluşan gençler elele Seine nehrinin kayılarında dolaşıyorlar, Cumartesi ve Pazar tatillerini, ya sinemaya giderek veya başbaşa kalabilecekleri bir köşede buluşarak geçiriyorlardı. Bu güzel günler, Josette'in annesinin, kızının hatıra defterini eline geçirmesine kadar devam etti. Kadın, kızının hatıra defterinde şu satırları okuyunca şaşkına dönmüştü.

"Marcel Prévost'un (Gizli bahçe) isimli kitabını okudum. Ne kadar doğru. Her kadının kalbinde muhakkak ki gizli bir bahçe mevcut. Benim bahçemi Claude dolduruyor, o bahçeye ondan başka bir erkek girmiyecek. Onu çok sevdim, çok seviyorum ve daima çok seveceğim. Her ikimiz de birlikte okuduğumuz aşk romanlarında kendimizi buluyoruz. Bilhassa Romeo ve Juliette'i çok beğeniyoruz. Biz belki, onlardan daha fazla birbirimizi seviyoruz. Birbirimize söz verdik. O benden başka hiçbir kıza bakmıyacak. Benim için de dünyada ondan başka bir erkek mevcut değil. Fakat aşkımız daima temiz kalacak. Onun dudakları yüzümde dolaşırken daima mantıklı hareket etmiye çalışıyoruz. Zaten 'Sen ancak evlendiğimiz zaman benim olacaksın,' diyor. Ben, o istediği her an, kendimi ona teslim etmiye razıyım. Fakat Claude bunu hiçbir zaman kabul etmiyor..."

Josette'in annesi ve babası bu mesele üzerinde münakaşa ederek, kızlarını iyice bir azarladıktan sonra onu göz hapsine ve sıkı bir kontrol altına aldılar. Claude sevgilisini göremeyince deliye dönmüştü. Josette anne ve babasına yalvarmağa başladı:

— "Rica ederim bizim evlenmemize izin verin."

Fakat genç kızın ailesi rıza göstermediği gibi, zaten yaşları çok küçük olduğu için kanun da evlenmelerine müsait değildi.

— "Yeni bir aşk, bunu sana unutturur," diyen büyüklerine:

— "Hayır, ben sadece Josette'i sevdim, onu unutamam, ondan ayrılamam" diye cevap veriyordu.

o o o

Sonbahar, ormanı sarı bir renkle boyamış, yapraklar nemli çimenlerin üzerine sessizce konuyor. Mehtap dallar arasından kaçarak ormanın içersine gümüş gibi serpilmiş. Ağaçların arasında dolaşan orman bekçisi, çimenler üzerine uzanmış iki körpe vücut görüyor. Yaklaşarak seslenıyor:

— "Burada gecelemenin yasak olduğundan haberiniz yok mu?.."

Hiçbir cevap yok, orman sessiz.. Bekçi daha yaklaşarak bu iki genci uyandırmak istiyor. Fakat gördüğü vaziyet onu telâşlandırıyor. Evet, Claude ve Josette, bu iki romantik âşık, göğüsleri kanlar içinde yerde yatıyorlar. Fakat daha henüz ikisi de hayattadır.

Hastahanede, ilk olarak Josette kendine geliyor.

— "Bırakın beni, ölmek istiyorum," diye mırıldanıyor.

Bu iki âşık, ailelerinin muhalefeti üzerine birbirlerine kavuşabilmek için ölümü tercih ediyorlar. Geç vakit ormanda buluşan Josette ve Claude ilk ve son saydıkları aşk gecesini birlikte geçirdikten sonra, temin ettikleri tabanca ile intihara teşebbüs ediyorlar. Nihayet, erken kurtarıldıkları için Josette ve Claude kısa bir zaman içinde iyileşiyorlar.

Artık her iki gencin ailesi de, bu âşıkların evlenmelerine rıza göstermek zorunda kalıyorlar. Şimdi kanuna karşı gelinmediği ve hususi bir izin istihsal edebilmek için romantik gençler Reisicumhura müracaat etmişler ve neticeyi merakla bekliyorlar.

Gerek Josette ve gerekse Claude'un aileleri hâlâ bu iki gencin aşkına çocukluk deyip geçiyorlar. Evlensinler, nasıl olsa bir iki sene sonra ayrılmıya karar verirler. Çocukluk... Belki doğru, belki yanlış. Aşk yirminci asırda da olsa yine aşktır.

- *Balık avlamak istersen önce eve gidip ağ örmelisin.* (Çin Sözü)
- *Önce hâket, sonra iste.*
- *Az istiyenin fazlasına ihtiyacı yok demektir.*
- *Mütevazî insanların arzuları da mütevazî olur.*
- *Arzular azaldıkça huzur çoğalır.*
- *Denizin hududu vardır ama, insanın şiddetli isteklerinin ucu bucağı yoktur.* (Shakespeare)
- *Bize yaşama gayreti verenler, muvaffakiyetlerimiz değil, arzularımızdır.*
- *Yeis zaaflarımızı büsbütün artırır.* (Fransız Sözü)
- *Elde edebileceği şeyi arzulamayı öğrenenler bahtiyar olur.*
- *Ele geçirilemiyecek şeyler kadar arzu kışkırtan nesne yoktur.* (Latin Sözü)

— 12 —

YAZAN: JESS GREGG — ÇEVİREN: NİHAL YEĞİNOBALI

"Hayır, Maine'ye gitti. Hilton'un motöründe kalıyordu. Hilton'u bulmanı istiyorum. Kaptan Crisler. Marius'u deli gibi severdi. O da onu. Ölüm haberini bana Hilton getirmişti. Onunla konuşmak istiyorum.."

— "Peki, Pariste ne kadar zaman kaldınız?"

— "Bilmiyorum. Tam olarak hatırlamıyorum. Asırlar kadar uzun geldi bana. Dava sona erip tamamen boşanıncaya kadar kaldım. Sonra hemen döndüm.

— "Döndünüz ve Marius'la evlendiniz."

— "Evet."

— "Marius sizi eşikten kucağında geçirdi."

Barones evet der gibi başını salladı. Kıza gözlerinde ıztıraba benzer bir ifadeyle bakıyordu. Ansızın:

— "Bu benim hayatımın en mesut dakikasıydı," diye inledi, "onun hayatının da en mesut dakikası. Buna inanıyorsunuz, değil mi?"

— "Tabii' tabii.."

— "Böyle ilâhî dakikalardan bahsetmek kolay değildir. Bunu da anlıyorsunuz, değil mi?"

Elizabeth yumuşak bir sesle: "Anlıyorum," dedi, "herşeyi anlıyorum.."

Çarşamba sabahı Barones Elizabeth'e: "Biliyor musun, benim temiz, açık havaya ihtiyacım var," dedi... "Hele deniz havası kimbilir ne kadar iyi gelir... İstersen yine Cape Cod'a gidelim. Ama bu sefer ikimiz beraber..."

Elizabeth'in gözleri parladı. Ne zaman gidebiliriz?"

— "Şşşş, hızlı söyleme.. Kimse duymasın istiyorum. Yoksa mâni olmağa kalkarlar."

— "Tamamen iyileştiğinizden emin misiniz?"

Barones von Schillar: "Turp gibiyim," dedi.

Bunu isbat etmek için yataktan kalkmağa çalıştı. Ama ter içinde ve nefessiz kaldı.

Elizabeth: "Daha zayıfsınız," diye onu tekrar yatmağa zorladı, "Birkaç gün daha bekliyelim... Zaten bitirilecek birkaç sayfam var. Onları tamamlar tamamlamaz gideriz."

Barones memnun gözlerini kapadı...

Kapının zili Barones'i düşüncelerinden ayırdı. Biraz sonra Wort içeri girdi.

— "Ne var?"

— "Mr. Hereford sizi görmek istiyor, efendim."

Barones bir aynaya baktı. Sonra çehresini astı: "Maalesef kendisini kabul edemem.."

— "Ben de öyle dedim ama çok ısrar ediyor, efendim."

Barones içini çekerek doğruldu: "Pekâlâ. Ama ne olur perdeleri kapa, karanlık olsun, beni bu kılıkta görmesine müsaade edemem."

Quincy Hereford karanlık odaya girdi. Barones dışarıdan vuran ışıkta onun siluetini şöyle bir gördü.

— "Önünde bir sandalye var, Quincy, mutlaka şartsa otur."

Quinci oturdu: Hastalığına üzüldüm, Elizabeth.."

— "Bir şeyim yok, sadece yorgunum."

— "Elizabeth, sana bu halinde bunlardan konuşmak abes, biliyorum. Ama dayanamıyorum artık; tahammül edemiyorum... Kitabında her şeyi yazacak mısın?"

— "Ne demek her şeyi?"

— "Elizabeth çocukluk etme..."

— Çocukluk etmeğe hiç niyetim yok, azizim Quincy, senin de çocuk gibi konuşmanı istemiyorum. Korkarım ki bunca sene çok yanlış bir zan altında yaşadın."

— "Yanlış mı? Birbirimizi sevmiyor muyduk?"

— "Sevmek... Sana hiç böyle bir şey söyledim mi ben?.." Barones yumuşak bir sesle güldü: Caziptin, tabii, sana kapılmamak müşkildi, ama ben ömrümde bir tek kişiyi sevdim, o da Marius'tu. Sana karşı olan hislerim bambaşkaydı.."

Adamın alnı hafifçe kırışmıştı: "Nasıl?"

— "Aşktan ziyade merhamet de sen ona.. İlk gördüğüm zaman piyano çalıyordun. Şopenden bir parça, yanlış hatırlamıyorsam... Saçlarına güneş vurmuştu... Solgun ve mahzun bir halin vardı... Lucy senin verem geçirdiğini fısıldadı. Ansızın..."

— "Hayır, o zamanlar seni seviyordum, Elizabeth... Seni her bakımdan kusursuz sanıyor ve taparcasına seviyordum.."

Barones acı acı: "Sevdiğini ne güzel isbat ettin ama," diye söylendi.

— "Emin ol, Elizabeth, o zamanlar onu sevmiyordum. Şimdi seviyorum, ama o zamanlar sana âşıktım. Ama gençtim, muhafazakârdım, bir ressamın metresi olmuş, onunla kaçıp dillere düşmüş, kocasından boşanması büyük bir rezalet koparmış bir kadındın. Seninle evlenirsem bütün hayatımın mahvolacağına inanmıştım. Sonra ailem de razı değildi."

— "Senin onunla evlenmeni istediler, sen de peki dedin."

— "Evet... Sonradan senin hayatını takip ettikçe, karakterin hakkında yanılmış olduğumu anladım. Bir erkeği ona hâkim olabilmek için istiyordun. Hâkim olur olmaz da onu sevmekten vazgeçiyordun. Bak Marius'un akıbetine..."

— Marius'tan bahsetme.. O benim hayatımın yegâne hakikî aşkıdır. Kitabımı okuduğun zaman onu ne kadar sevmiş olduğumu ve hayatımda ondan başka hiçbir erkeği mübimsemediği göreceksin..."

— "Elizabeth... Yani kitabında benden hiç bahsetmiyecek misin?."

Barones belli belirsiz bir hayret ifadesiyle: "Neden bahsedecek misim?" diye sordu. "Artık anlamanı istiyorum, Quincy, sen benim hayatımda pek az yer işgal ettin..."

Quincy Hereford ferahlık ifade eden bir iç çekişiyle: "Öyleyse teşekkür ederim, Elizabeth, dedi, çok teşekkür ederim... Bunca sene seni sukutu hayale uğrattığım için kendi kendime vicdan azabı çektim durdum. Ama mademki beni okadar sevmemişsin, vicdan azabı çekmeme hacet yokmuş, değil mi?"

— "Hem de hiç..."

Bir sessizlik oldu. Barones karanlıkta ayağa kalktığını ve kapıyı açtığını duydu.

— "Allahaısmarladık, Elizabeth..."

Barones: "Güle güle," diye cevap verdi... "Bu sefer nihai olarak vedalaşıyoruz, galiba."

Quincy gidince Barones yatağının yanındaki lâmbayı yaktı. Elizabeth'in son yazdığı sayfaları aldı ve okumağa başladı. Elizabeth burada Marius'la onun evlendikten sonra bu eve gelişlerini anlatmıştı.. Kitaptaki Elizabeth gibi olmak ne kadar güzeldi... Ama o Elizabeth'le bu Elizabeth arasında bir çirkin hatıralar yığını duruyordu. Barones bu gizli hatıralardan bir kısmını Elizabeth'e anlatmak ve onun hayalinin sihriyle çirkinlikleri güzelleştirmek ihtiyacını duydu...

Ansızın yataktan kalktı ve Elizabeth'i çağırdı. Kız içeri girince:

— "Elizabeth," dedi, "sana bir keresinde Marius'la hiç kavga etmediğimizi söylemiştim."

— "Evet?"

— "Yalan söylemiştim, o zaman. Şimdi hakikati bilmeni istiyorum... Bir keresinde çok fena kavga ettik.. Mayıs sonuydu... Son sene... O... ölmezden evvelki son Mayıs.. Bahçedeydik kameriyenin altında..."

— "Sonra?"

— "Limonata içiyorduk... Bahis neredense hakikatten, doğruyu söylemekten, hiçbir hakikati gizlememekten açıldı. O daima her şeyi olduğu gibi söylemenin taraftarıydı... Sırf onu kızdırmak için zıddına gidecek şeyler söylemeğe başladım.. Şaka ediyordum, tabii. Ama lâf lâfı açtı. Ne oldu, nasıl oldu bilinmez feci şekilde kavga etmeğe başladık. En nihayet..."

— "Evet, en nihayet?"

Barones dudaklarını ıslattı: "Hatırlamağa çalışıyorum... En nihayet çok ileri gitmiş olacağım ki bana vurmak ister gibi kolunu kaldırdı. Bir şey söylemeden yüzüme bakıyordu."

Elizabeth: "Ama vurmadı, değil mi?" diye sordu...

— "Hayır, vurmadı, yürüdü gitti.."

— "Emin misiniz? Hiçbir şey söylemeden yürüyüp gideceğini hiç zannetmiyorum. Evet, çok zaman asabi ve öfkeli bir adamdı. Ama aynı zamanda müşfik ve anlayışlıydı. Affetmesini de bilirdi..."

Barones: "Evet," dedi. "Evet... Şimdi hatırlıyorum.. Birkaç adım yürüdü, sonra döndü."

— "Ve sizi kucakladı... Öyle değil mi?"

— "Evet, evet... Beni kucakladı.. Bağrına bastı..."

Elizabeth gülümsüyordu. Barones:

— "İşte şimdi hakikati biliyorsun," dedi ve yine uzandı.

Elizabeth dışarı çıkınca Barones ışığı söndürdü. İçinden bir ses: "Ah, diyordu, ah, mesele bu kadar basit olsaydı..."

Wort, Baronese: "Dışarıda birileri var. Sizi görmeğe gelmişler, dedi, beklesinler mi yoksa hasta diyeyim mi?"

— "Kaptan Hilton mu?"

— "Evet."

— "Mükemmel. Zaten bekliyordum. Miss Elizabeth gitti mi?"

Hizmetçi kadın biraz tereddüt etti. Sonra: "Gitti, efendim, biraz evvel," diye cevap verdi, "Herhalde bir saate kadar döner..."

Barones von Schillar gülümsedi.. Elizabeth kaptanın adresini bulup getirdiği zaman Barones hiç ilgilenmemiş gibi yapmıştı.

— "Teşekkür ederim, bir gün davet ederiz, olur mu?" demişti.

Sonra derhal kaptana bir mektup yazarak Elizabeth'in evde olmadığı bir saat için davet etmişti. Kaptan'la Marius'un bu en sevgili dostuyla konuşmak istiyordu. Onu çıkacak kitapta yazıların doğru olduğuna, Marius'u deli gibi sevdiğine inandırmak istiyordu. Onu inandırırsa içindeki hatıraların zehiri biraz daha hafiflerdi. Ama kaptanla konuşurken Elizabeth duymamalıydı.

Wort ziyaretçilere hanımefendinin birazdan geleceğini haber verdikten sonra yukarı, Elizabeth'in odasına gitti. Kız masa başında yazı yazıyordu. Hizmetçi kadın yüzü kadar ifadesiz bir sesle:

— "Zencefilli çörek yaptım, Miss," dedi, "gelip tatmanızı istiyorum. İyi olmamışsa sofraya getirmiyeyim... Birkaç dakikaya kadar gelebilir misiniz?"

— "Gelirim, tabii."

— "Ama yavaş olun, zira salonda hanımefendinin misafirleri var. Gürültü etmeyin" diye tembih etti.

(Arkası var)

KULİS Âlemi:

SOKAKTA

YAZAN: ZAHİR GÜVEMLİ

HATIRLARSINIZ; geçenlerde İstanbul Valisi Prof. Fahrettin Gökay, Şehir Tiyatroları hakkında yapılan sert tenkitler dolayısiyle, orada başladığı bildirilen kaynaşmayı yok farzederek, sanatkârlarla bir konuşma, bir dertleşme yapmıştı. Onların kendi kendilerini idare yolunda gösterdikleri arzuyu haklı bulan Valimiz, masrafları gören Belediye'nin zarurî kontrolü altında, yeni talimatname (galiba üçüncüsü) hazırlanıncaya kadar artistler arasından ayrılacak bir heyetin idare işlerine iştirakini temin etmiş; bu vesileyle de, Dram Tiyatrosu sahnesinden, sanatkârlara, aktör ve kitle psikolojisine temas eden hoş ve nükteli bir konferans vermişti.

Şehir Tiyatrosu artistleri, Fahrettin Kerim Gökay'ı, önceden kendinin belirttiği yolda, yani iş ve eser göstererek güzelce cevaplandırdılar. Sanatkârlardan mesleğe ve sahneye sımsıkı alâka, iyi bir çalışma bekliyen Valimiz, bunu bulduğunu, "Sokakta" piyesinin ilk temsil gecesi memnuniyetle kaydetti.

Çok cepheli bir meselenin hiç olmazsa birkaç noktadan hal yoluna girmiş olması, şayet böyle bir yola girmişse, herkesi sevindirir. Kat'i neticeyi elbette zaman gösterecek. Bu sözleri, "Sokakta" piyesinin umumiyetle itina mahsulü olduğunu ve bizimkilerin başarabileceği en iyi şekilde oynandığını açıklamak için söylüyorum. Cümlemin bu şeklinden kimsenin alınmasına lüzum yoktur. Bugünkü şartlar içinde, sanatkârlarımız, kabiliyetleri ne derece olursa olsun, daha iyisini veremezler.

"Sokakta", bir Amerikan piyesi. Hem de oldukça tipik bir Amerikan piyesi. Yazarı Elmer Rice. Türkçeye çeviren, daha önce de birkaç eserini bildiğimiz Âsûde Zeybekoğlu. Bu tercümenin, aynı kalemden çıkan daha öncekilere nazaran üstün olduğunu kaydettikten sonra, kısaca, piyesin mevzuunu anlatmak isterdim ama, anlatamam. Çünkü eserin belli başlı mevzuu yok. Daha doğrusu mevzuu var da vak'ası yok. İsterseniz buna, birçok irili ufaklı vak'a var diyebiliriz. Tıpkı bir çeşit Amerikan romanlarında olduğu gibi.

Elmer Rice, tiyatroyla romanı şayanı hayret bir ustalıkla birbirine yaklaştırmış. Eserde kat'iyyen bir roman durgunluğu, sıralanışı yok. Hareket dolu. Öyleyken, konuşmalardan ibaret bir romanmış gibi. Birbirinden bu derece ayrı ifade şeklini, çok tehlikeli bir teşebbüsle birleştirebilmek, bana büyük hüner göründü.

Piyes, az çok klâsik bir temel üzerine kurulmuştur. Eski tragedyalarda olduğu gibi, konu yirmi dört saat içinde geçiyor. Herşey ayni yerde olup bitiyor: birçok kiracısı olan bir evin önündeki sokakta. Evde İtalyan bir müzisyenle karısı oturuyor. Ders vererek geçinen şen insanlar. Bir aktörle karısı ve kızı var; bir de haşarı bir oğlan çocukları. Bir öğretmen kızla hukuka giden erkek kardeşi. Piyesin oynanması sırasında bir çocukları olan yeni evliler. Ayları bol, çeşitli. Her şahsın ayrı bir macerası var. Bunlardan birkaçını sahnede görüyoruz. Sokağın hergünkü sükûnunu ve gürültüsünü bozan tek dâdise, bu maceralardan biri oluyor: Aktör, karısiyle süt tahsildarını evde yakalıyor suçüstü ve tabancayı çekip vuruyor ikisini de. Kendi de bir müddet yakalanamıyor. Sonra yaralı olarak ele geçiyor. Bu hazin vak'adan sonra âlem yine ol âlem...

Görülüyor ki yazar, gerçek hissini artırmak için en hâyide vesilelere baş vurmuş: Karısından şüphelenen aktör seyahate çıkarmış gibi yapar ve geri döner. Daire müdürü, yanında çalıştırdığı kızı "himâye" bahanesiyle alıkoymak, elde etmek ister. Öğretmen hanım, biraderinin tahsili bozulmasın diye, onu seven genç kızdan "feragat" ister v.s.... Bütün bu alelâdelikler içinde Elmer Rice nasıl olmuş da "insan" dramını ortaya atabilmiş? Belki bu gibi şeylerden hangilerinin yan yana gelmesi münasip olacağını isabetle keşfederek...

Demek ki piyes bir veya birkaç kişiye dayanarak yükselen eserlerden değil. Bütünün, bütün halinde meydana geleceği cinsten. Teferruat bir arada bulunmakla bir muvazene ve âhenk sağlıyor. Bir "ensemble" piyesi. Rejisör Meinecke de, bunu öyle takdim ediyor. Ancak, herşeye rağmen bazı hâdiseler var ki, yine rejisörün eseri anlayış tarzından ileri gelse gerek, o sadeliği bozuyor: umumiyetle konuşmalarda ses akımlarının, hareketlerin ifadede mubalâgaya meyletmesi; Aktör kocanın dramında tabanca sesleri üzerine meydana gelen heyecanın, o sakin âhenk içinde birdenbire ve fazlaca belirerek kuvvetli bir tezat yaratması... İhtimal pek sakin, pek kuzu kuzu oynanırsa eserin kaybedeceğine hükmeden rejisör, zamanımızda yazılmış bir piyese az çok Shakespeare'dekileri hatırlatan bir hareketlilik kazandırmak istemiş. Bizce bu, eserin ruhuna aykırıydı. Bunda, kuvvetli bir dram aktörü olan Mahmut Morali'nın teşekkül etmiş şahsiyetinin de rolü vardı.

Meinecke, doğrusu en ince teferruatla dahi meşgul olmuş. Hem de dikkatle. Bu, her sahneden, her sözden belli oluyordu. Ferd olarak aktörlere fazla yük düşmediğinden, hepsi anne rolünde Gülistan Güzey, "Gelin" deki şahsiyetinden tamamiyle uzak, değişik, yalnız bu sebepten bile başarılı sayılacak derecede tabii ve kuvvetliydi. Hayattan beklediğini bulamamış, gençliği elden giderken kâm almak derdine düşmüş kadın hüviyetiyle iyi ana ve iyi ev kadını vasıfları öyle güzel bir tezat teşkil ediyordu ki... Sonra Altan Hanoğlu; hayatı anlamış, sırasında herşeyden vazgeçebilecek kadar kuvvetli, sırasında hislerini kapıp koyuveren, sırasında şımarık, sırasında anlayışlı ve olgun, modern genç kızı bütün hüviyetiyle benimsemişti. Burada, Necdet Mahfi Ayral'ın cidden canlı bir kompozisyon yarattığını, makyajının güzelliğini işaret etmek isterim. Şive taklidi, zaman zaman yahud ağzına kuvvetle çalıyorduysa da (belki eserde öyledir), herhalde İtalyan mizacındaydı.

Dekor ve Işıkların, epeydir görmediğimiz kadar iyi, gerçeğe uygun olduğu da meydandaydı. Eserin realist bir mizansenle canlandırılışı, piyeste kastedilen hedefe uygun düşüyordu. Çoğu genç sanatkârlara yer veren bu kalabalık piyes, en az bu şekilde oynandığı takdirde, Dram Tiyatrosunun bu mevsimi "Sokakta" yla kapatacağı muhakkak.

CİĞERDELEN

(Başı 13. sayfada)

"Düşman Ciğerdelen Iatına gelip dört tarafından ateş verdi. İçinde bulunan birkaç bin kadın ve erkek feryad ederek yanıp gitti ve dumanı cevvi hevâya pervaz etti - Sene 1094 (1683) Silihdâr tarihi".

Ciğerdelen kalesi nasıl Sarı Sipahiler soyunca tarihin düğüm noktası, sürekli savaş ruhunun kan damarı olduysa, Edirne'nin imâr plânlarıyla uğraşan ben de Cangüzel'imle uğraşa uğraşa nihayet onu kaçırdım. Öğretmenlikle gitti. Uzun zaman haberleşemedik. Çilesi dolmamıştı. Ben yedi peçeli, masaldaki gibi kat kat peçelerimi açtıkça Cangüzel'im kat kat ezildi, eridi bitti. Ölümlerle pençeleştim. Ecel'in elinden ümit sayesinde kendimi kurtardım. Nihayet Keşan'da Cangüzel üç gün misafirim oldu. Ruhlarımız bir bütüne ulaştı. Mazideki hayatımız, haldeki mücadelemizle birleşti, canlandı. Ciğerdelen kalesi gibi yana yana helâke ulaştım. "Hak yaradanımdan niyazım şudur ki, eşimle bana orta katta bir durak ihsan etsin. 'Ircii' meri ne zaman gelir, bilemem, ancak dilerim ki yorgun halimle göçmiyeyim, eşimle beraber orta kattan bir kâm alayım. Yoksa, huzura varmak için hazırlıksız değilim. Yaradanıma, gönül cevherimi, ellerimle sunacağım".

FLORİDA KORSANLARININ HAZİNELERİ

(Başı 18. sayfada)

sahillerinde deniz altından çıkarılması pek kolay olmadı.

1949 mayısında, hazine arayıcılarından bir grup, yaptıkları araştırmalar esnasında; Florida sahillerinde bir takım eski toplara tesadüf ettiler. Bu toplar, eski gemilere ait büyük bir enkazın bu civarlarda bulunduğuna iyi bir delildi. Bronz toplar, 17 nci asırdaki çok kıymetli harp vasıtası oldukları için, İspanyol gemilerinde kullanılırdı. Ayrıca bir sürü demir toplara demir silâhlara tesadüf edildi.

McKee ve arkadaşı Charles Brookfield küçük bir motor ile Florida sahillerinin en müsait bir yerinde görebilecekleri bu eski devre ait topları aramıya başladılar. Ellerinde suyun dibini gösteren dürbünler ve lüzumlu birçok âlet vardı. Biraz sonra denizin çok berrak olduğu suyun dibindeki kayaların kolayca görülebildiği bir yere geldikleri zaman durdular. Burası sekiz metre kadar derin bir yerdi. McKee denizin dibine inebilmek için lüzumlu şeyleri giydikten sonra hemen denize atladı. Kayaların arasındaki taşlaşmış siyah külçelerden birini zincirlere bağlayıp yukarı çektirtti. Arkasından birkaç parça daha çıkarttılar. Bu parçalar bu büyüklükteki herhangi bir kayadan çok daha ağırdılar. Her biri en aşağı 40 - 50 kilo vardı.

Bu uzun kütük gibi taş kütlenin üstü kazınıp, mercan kabuklarından temizlendikten sonra alttan parlak bir madenin çıktığı göze çarpmıştı. Bu koca madenî borunun üstünde, romen rakamları, bir sürü sayılar ve "Nata" kelimesi vardı. Madenî külçeler eski İspanyol gümüşünden olup o devirlerde Panamanın Nata kasabasında imâl edilmişti.

Smithsonian Enstitüsü, McKee grupunun bulduğu külçelerden birini 4000 liraya satın alarak Washington'daki "Tarihî Eserler Araştırma" binasında tetkik ve teşhir ettiler. Bunlar bugünün en kıymetli Sterling gümüşünden çok daha saf ve kıymetli cinstendiler.

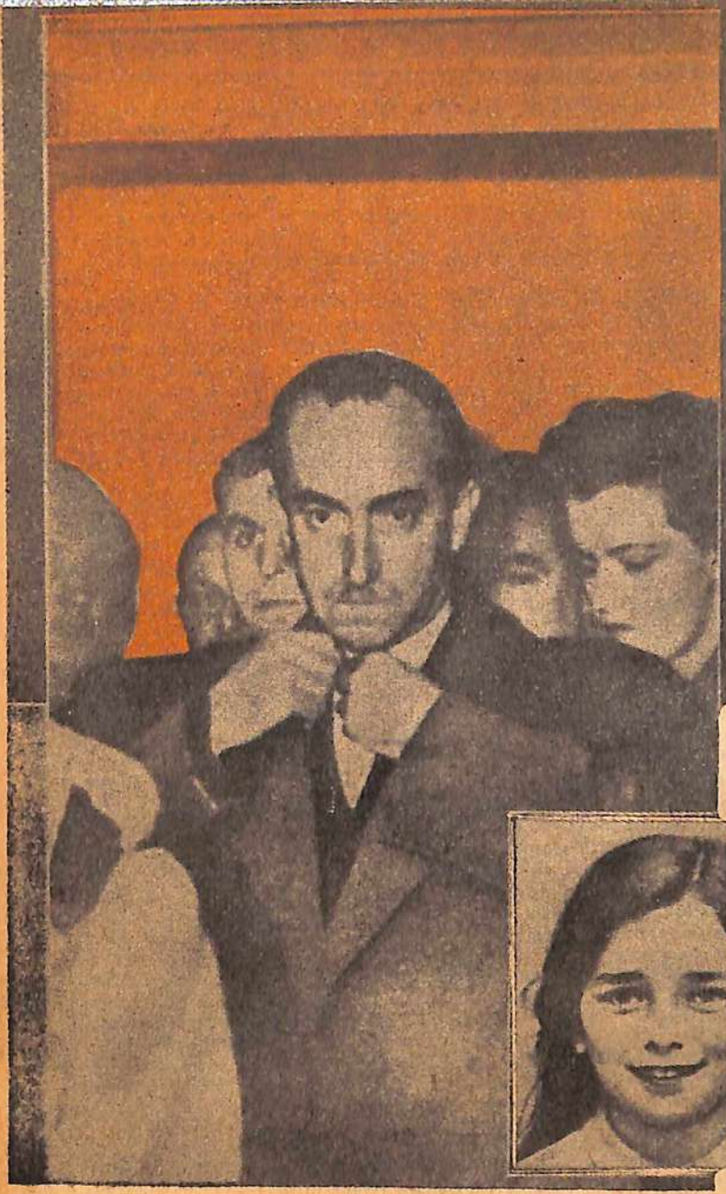
Her biri tahminen 700 dolar kıymetinde idiler. İşte böylece Floridanın Atlantik sahillerindeki milyonlar değerindeki hazinelerin bir kısmı ortaya çıkarılmış oldu.

Bu ilk muvaffakıyetten sonra McKee ve arkadaşları bu çeşit işlerle meşgul olmak için "Treasure Recovery Company" isimli bir şirket kurarak çalışmıya başlıyorlar.

Denizdeki aramalar esnasında; 1695 de Jamaica'dan İngilterede giderken kasırgalar yüzünden ortadan kaybolmuş olan H. M. S. Winchester adlı gemiye ait bazı şeyler buldular. Bundan iki asır önce 400 subay ve bir sürü yolcu ile batan bu İngiliz gemisinin Florida civarında batmış olduğu bu suretle katî olarak ortaya çıkmış oldu. İngiliz bahriye komutanlığı da, bulunan şeylerin Winchester gemisine ait olduğunu teyit etti.

Bu hazinelerin bulunması gazeteleri ve dünyayı günlerce heyecan içinde yaşattı. Zengin olma hevesinde olan birçok maceraperest hazine aramıya koyuldu. Floridada; Nuestra Senora de Atocha, Margarita, Matacumbe adlı tarihî gemilerin battığı yerlerin bir sürü sahte haritaları satıldı. Bu haritaları elde edebilmek için birçok cinayetler işlendi. Zaten batmış gemileri çıkarmak kolay bir iş olmadığından ve epey büyük bir masrafı icap ettirdiğinden bu işe heveslenmiş olanlar, kendilerinden vaz geçmek mecburiyetinde kaldılar. Gemi enkazını dinamitleme suretiyle bir kısım altın ve gümüş elde edenler olmuşsa da; hükümet denizde balık kalmadığını görerek bu usulü yasak etti.

Gazetelerde korsanların milyonlar değerindeki hazinelerin bulunduğunu duydukça heveslenen maceraperestlere; bu işin pek kolay olmadığını hattâ senelerce boşuboşuna çalışmış olmak ihtimalinin de çok varid olduğunu söyliyen McKee'ye ateşli bir genç: "Sen milyoner oldun, çalışmaların boşa gitmedi de bizimki mi gidecek" diye çıkıştığı zaman Florida günlerce dedikodu içinde çalkandı. Eğer sabrınız ve imkânınız varsa hiç durmayın denizlerin dibi milyonlarla dolu.. Çünkü McKee grupuna her sene bu piyangodan çıkmakta devam ediyor.

Yukarıda Heppner'in televizyondaki resmi görülüyor. Solda İngiltereden kaçan kaatil, İspanyanın kıyı kasabaşı Irun'da yakalandıktan sonra... Küçük resim de öldürülen biçare Margaret'i gösteriyor.

Televizyonla aranıp 48 saatte yakalanan

Çocuk Kaatili

Geçenlerde bir Pazartesi akşamı, İngiliz B B C radyosu televizyon yayınlarında havadisler verilirken, dinleyiciler, birdenbire televizyon alıcı makinelerinin ekranında, saçları kısmen seyrelmiş ve iyice ağarmış yaşlı bir adam çehresiyle karşılaştılar. Bu, bir fotoğraftı. B B C, bir yandan abonelerine bu resmi seyrettirirken, diğer taraftan spiker Donald Grey de gayet nazik bir eda ve tatlı bir sesle şöyle dedi:

— Bu zatı tanıyor musunuz?.. Adı Bill veya William Heppner'dir. Hove'da ölüsü bulunmuş olan 11 yaşında bir mektepli kız hakkındaki tahkikat, bu zatın da vücudunu gerektirmektedir. Polis, bahis mevzuu zat hakkında malûmat verecek kimselere çok minnettar kalacaktır!

Görüldüğü gibi spiker Donald Grey'in söylediklerinde şiddetle alâkayı celbedebilecek bir nokta var, denemezdi. Lâkin hakikatte, İngilterede, herhangi bir cinayet şüphesiyle alâkalı bütün tevkifler, böyle pek nazik ve davetkâr bir eda ile başlayıp sonra tevkifhanede nihayetlenirler. Bunun, böyle olmasının sebebi vardır. İngiliz kanunlarına göre, bir kimse hakkındaki tahkikat neticelenip mahkemeye intikal etmeden ve mahkeme hükmünü vermeden, o kimseden "Suçlu" diye bahsedilemez. Onun içindir, ki en müthiş cinayetlerin bile başlangıç tahkikatlarında ve muhakeme sırasında, kaatilden "Zat, beyefendi" diye bahsedildiği görülür. Bu nizama riayet etmemiş olan bir gazete, vaktiyle "Suçlu" tarafından dava olunmuş ve o "Zat" a on bin İngiliz lirası hakaret tazminatı ödemek gerekmiştir.

Dolayısiyle bir yayın vasıtası olan radyo ve televizyonda da "Aranmakta olan bir câni" den ancak yukarıda anlattığımız şekilde bahsolunabilir...

Fakat William Heppner'i görenleri ve nerede olduğunu bilenleri nazikâne bir dille polise haber vermeğe davet eden bu ilânın ardında feci bir cinayet gizliydi.

Aranmakta olan adam, asıl adıyla William Sanchez de Pinar Heppner, 62 yaşında bir duldu. Garip bir tesadüf eseri olarak İkinci Dünya Harbinin başında B B C radyo idaresi tarafından mütercim olarak angaje edilmiş ve bütün İkinci Dünya Harbi esnasında radyoda çalışmıştı. Harpten sonra artık radyoda kendisine lüzum kalmıyan Heppner'in konturatı feshedilmiş, bunun üzerine bekâr ihtiyar, ressam olarak hayatını kazanmıya başlamıştı. Annesi bir İspanyol kadını olan Heppner, esasen gençliğinin büyük kısmını İspanyada geçirdiği için çok güzel İspanyolca bilirdi. Aynı zamanda resimde büyük bir istidadı olan bu genç adam, İspanya hayatına ait tabloları ve natürmotları beğenilen biriydi. Fakat öyle birinci sınıf ressamlardan değildi. Maamafih Brighton'da, açık havada teşhir ettiği tabloları, müşteri bulurdu.

Esasen B B C nin televizyonda, abonelerine gösterdiği resim de Heppner'i, tablolarını teşhir ederken gösteren bir fotoydu. Dolayısiyle pek çok televizyon abonesi, adamı derhal tanıdılar ve polise malûmat vermek üzere müracaat edenler, haylı kalabalık oldu.

Hâdise şöyle başlıyor: Şubatın ilk haftalarında Heppner'e, kendi kızının okul arkadaşlarından Margaret Spevick adlı on bir yaşındaki çocuk emanet edilmişti. Bu kızcağız, mektepte oynarken kolunu kırmıştı ve şimdi Brighton civarındaki Hove'da dinlenmesi gerekiyordu. Margaret'in annesiyle babası, Heppner'i tanıdıkları, kızlarının arkadaşının babası olduğunu bildikleri için, küçük Margaret'in ressamla kızının yanında misafir kalıp dinlenmesinde bir mahzur görmemişlerdi. Lâkin Margaret oraya gideli bir hafta olmuştu. Hafta sonunda da kızdan bir haber alamıyan aile, endişelenmeğe başlamıştı. Kızın annesi bayan Spevick, Cumartesi günü Hove'a gitti. Fakat Heppner'in bir apartmanın dam katındaki dairesini kapalı buldu. Yalnız, komşulardan, sabahleyin Heppner'in evden tek başına çıkıp gittiğini öğrendi. Kadın, adamın ortadan yok olduğunu, kızının da görünürlerde olmadığını anlayınca fena halde ürkmekle beraber harekete geçmiyerek ancak Pazar günü polise başvurup ressamın dairesini açturttu... Margaretin cesedi, ressamın atölyesinde, gırtlağı sıkılarak boğulmuş bir halde bulundu. Polis derhal Bill Heppner'in peşine düşmekle beraber hiçbir netice elde edemedi ve ancak televizyon vasıtasiyle yapılan resimli ilândan sonra tahkikat Heppner'in hakikatte ne biçim bir adam olduğunu meydana koydu. Yaşlı bekâr,

(Arkası 42. sayfada)

Soğukların ve sabunların bozduğu elleriniz için

Princesse Losyonu

(Eski gliserinli formüllerle alâkası olmıyan yep yeni ve şayanı hayret bir icat)

Ev işlerinde yıpranan, sıcak sudan soğuk suya sokulmak yüzünden pek tabii olarak çatlıyan, sertleşen ve bozularak pütür pütür olan ellerinizin cildine, hiçbir şey iyi gelmiyor. Demediniz, biliyorsunuz. Size tavsiye ederiz, bir kere de Princesse El Losyonu'nu tecrübe ediniz veya denemiş olanlara sorunuz. Kullananlar gibi siz de hayrette kalacaksınız. Çatlakları ve sertlikleri süratle geçirerek ellerinizi pamuk gibi yapar.

Eczahane ve itriyatçılardan arayınız!

NİÇİN BOŞANIYORLAR ?

EVLENMELERİN GEÇEN YILLARA NAZARAN ARTTIĞI NASIL MUHAKKAKSA, BOŞANMALARIN DA AYNI NİSBETTE ÇOĞALDIĞI BİR HAKİKATTİR. 1940 YILINA NAZARAN BOŞANANLARIN ÇOĞALMA NİSBETİ % 24 TÜR.

YAZAN: NECMİ ONUR

HEP işitir ve merak ederdim. Mahkemelerin önlerini gördükçe de bu merakım büsbütün artardı. Acaba niçin boşanıyorlar?

Geçenlerde bir iş için mahkeme koridorlarına gidince bir boşanma davasını dinlemek istedim. Mahkeme bitinceye kadar bir değil bir kaç dava dinledim.

İlk olarak genç bir kadın ile genç bir erkeğin davası görülüyordu. Genç kadın sinirli tavırlarla yargıcın suallerini cevaplandırdıktan sonra:

— "Niçin mi boşanıyorum?" dedi ve devam etti. "Siz kadın olaydınız benim derdimi daha iyi ve kolay anlardınız. Bu herifin nesi ile yaşanır?"

Genç kadının herif diye vasıflandırdığı adam yargıca hitaben:

— "Söyleyiniz" dedi, "kendisine gelip, ağzını toplasın."

Yargıç kadına ihtar etti ve yeniden sordu:

— "Nedir kocanın kabahati?"

Kadın geriye doğru dönüp arkada mahkemeyi takip eden bir kaç kadını işaret ederek:

— "Ben söylemiyeyim." dedi. "Nah onlar anlatsın. Her Allahın gecesi eve sarhoş gelir. Ne ekmek ne yemek... Birşey söylediğim vakit te dayak... Buna ne kadar tahammül edilir? Her geceki kavgamızın gürültüsünü bütün mahalle duyar. Artık tahammülüm kalmadı..."

Kadının gözleri sulanmıştı. Yargıç bu sefer erkeğe döndü:

— "Sen bu işlere ne diyorsun?"

Erkek:

— "Ne diyeceğim" dedi. "artık illallah hakim bey. Ben ömrümü bu kadına vermişim. Eh ayda yılda bir defa da benim eğlenmek hakkım yok mu? Ben de gencim. Ben de zevk etmek isterim... Benim de arkadaşlarım var. Benimle alay etmelerini ister miyim hiç? Ama gel de bunları bu kadına anlat... Bir çene, bir çene, tutabilene aşkolsun... Siz bir sevap işlemek istiyarsanız bizi ayırınız... Eğer evli iseniz zaten derdimden daha iyi anlarsınız."

Davanın neticesini merak ederseniz söyliyeyim. Ayrıldılar. Ayrıldıklarından pişman gibi idiler. Ama ikisi de kadere boyun eğerek çekilip gittiler.

Onlardan sonra bir ihtiyar adamla bir genç kadın geldi. Bu ikinci mahkemeleri imiş. Yargıç:

— "Hanım" dedi, "niçin kocandan ayrılmak istiyorsun? Bak sana mühlette verdim. Gene fikrinde ısrar ediyor musun?"

Kadın kati bir lisanla:

— "Evet" dedi. "ayrılmamız lâzım."

— "Niçin?"

— "Şey hakim bey..."

Yargıç kırmızılaşan kadına bakıp:

(Arkası 37. sayfada)

● *Yukarda, şehrimizdeki mahkemelerin birinde, bir boşanma davası görülürken. Yanda, boşanma davası açan ve mahkeme kapısında bekleşen kadınlardan bir grup.*

Yukarıdaki iki resimden soldakinde, İsviçredeki Grossglockner dağı cumudiyesinin 1936 da alınmış bir fotoğrafı görülüyor. O zaman cumudiye bir hayli bol buz akıtıyordu. Sağdaki resim ise aynı cumudiyenin 1950 deki manzarasını göstermektedir. Buz sahası gayet daralmış, cumudiye ufalmıştır.

Cumudiyelerin hızlarını, genişliklerini ve buz derinliklerini ölçen ilim heyetleri, bir sıra üzerine yüzer metre mesafe ile taşlar dizer ve bunlara yağlı boya ile tarih ve numara atarlar. Resmimiz, böyle bir heyetin çalışışını gösteriyor.

Cumudiyeler Eriyor!

Son elli sene içinde Alp Cumudiyelerinin akışları yarı hızına inmiş ve buzları çok azalmış!

Son senelerin bir türlü halledilemiyen tabiat muammalarından biri de dünyanın muayyen yerlerini kaplıyan buz kitlelerindeki gerilemedir. Gerçi umumiyetle dünya ikliminde, bilhassa şimal yarım küresinde 1 - 2 derecelik bir sıcalma tesbit edildiği belirtiliyor. Ama son birkaç yıldır, bu sıcalma ilerlememiş, durmuştur. Fakat yine evveline kadar bütün senenin dokuzun ortalama daha sıcak yıllar yaşadığı muhakkaktır. Yirmi beş sene kadar evveline kadar senenin dokuz ayında etrafı buzla çevrili olan Spitzberg adası, şimdilerde eskinin tamamiyle aksine olarak yılda ancak üç, dört ay buzla çevrilidir ve diğer aylarda gemilerin adaya yanaşmaları mümkün olmuştur.

Dünya iklimindeki bu sıcalmanın en gözle görülen delillerinden birini büyük sıra dağlardaki buz nehirlerinin, yani cumudiyelerin daralıp küçülmeleri teşkil etmektedir. Meselâ Alplerde, gerek Mont Blanc cumudiyesi ve gerekse Grossglockner, adamakıllı ufalmıya başlamışlardır.

Malûm olduğu üzere tepeleri daima, karla ve buzla örtülü olan bu yüksek dağların vadilerinden aşağıya yaz ve kış bir buz nehri yavaş yavaş akıp durmaktadır. Evvelce boyları çok uzun, enleri çok geniş ve derinlikleri çok fazla olan bu buz nehirleri, son elli yıldır muntazaman küçülmektedirler. Ayrıca cumudiyelerden akan buzların yavaşlayışı da dikkati çekiyor.

Cumudiyelerde devamlı olarak yapılan akış ölçmeleri, senenin muayyen bir mevsiminde cumudiyenin bir kenarından diğerine yüzer metre ara ile büyük taşlar dizmek suretiyle başarılır. Bu taşlar, düz bir çizgi halinde dizilirler ve her bir taşa, hangi yıl yerleştirildilerse, o yılın tarihi konur. Grossglockner cumudiyesine 1950 de konmuş olan taşlar, bu sene yoklanmış, dört senede 15 metre ilerledikleri tesbit edilmiştir. Bu, cumudiyenin pek yavaşladığını göstermektedir. Aynı cumudiyeden akan buz tabakasının derinliği de son zamanlarda haylı azalmış, cumudiye buz tabakasının kalınlığı son senelerde, en derin yerinde 270 metreye inmiştir. Yine Grossglockner cumudiyesinin 1936 da ve 1950 de aynı yerden alınmış iki resminin mukayesesi, cumudiyenin 15 senede adamakıllı ufalmış olduğunu göstermektedir.

Bu tekkiklerin ehemmiyeti, bilhassa yüksek dağlardan inen buzların beslediği nehirler dolayısiyledir. Çünkü bu nehirler boyunca birçok yerlerde barajlar kurulmuş ve muazzam enerji istasyonları tesis edilmiştir. Cumudiyeler, akar suları daha az beslemeğe koyulduklarından beri, enerji istasyonları idarelerini bir telâştır almış bulunuyor. Bu istasyonların istikbali, cumudiyelerin istikbaline düğümlüdür.

Diğer taraftan Alplerin bulunduğu memleketlerin turistik endüstrisi de Alplerdeki kar ve buz durumuyla yakından alâkalıdır. Yüksek tepelerin kış sporlarına müsait sahalarının daralması, karlı dağ manzarasının bozulması, turizm endüstrisinin başlıca endişe mevzuudur. Bu endüstri, yalnız kışın gelecek seyyahlarla beslenmez. Daha ziyade yazın, seyyahlar kendilerini sıcak vadilerden soğuk dağlık mıntakalara atmak suretiyle iklim ve manzara değişikliğinden faydalanırlar. Geçen yıllarda İsviçre otelleri, yüksek dağlardaki kar durumunun müsaadesizliği yüzünden ardı ardına birkaç sene büyük darbeler yemiştir. Maamafih âlimlerin belirttiklerine göre cumudiyelerdeki bu gerileme ve dünya iklimindeki bu sıcalış, birkaç yıldanberi durmuş, ilerlememiştir. Bu hale bakarak, dünyanın umumî sıcalma gidişinin en yüksek noktasına varmış olduğuna ve şimdi artık gerilemeğe başlıyacağına hükmediliyor. Eğer bu tahminler doğru çıkmazsa hem akar su başlarındaki enerji istasyonlarından beslenen Avrupa endüstrisini, hem de orta Avrupa turizm teşkilâtını büyük bir telâş alacaktır.

Dünya iklimindeki bu sıcalmanın dikkate şayan bir neticesi de, Sibiryanın yaz ve kış buzla kaplı denizlerindeki buzların çözülmeleri ve yazın muayyen aylarında gemilerin bütün Sibirya sahillerini dolaşabilmeleri olmuştur. Herhalde dünya iklimindeki değişme, âlimler ve bunları vazifelendiren endüstri tarafından büyük bir dikkatle takip olunmaktadır.

Bu resmimizde, 1951 yılında numaralanmış bir taşın, cumudiyenin daralıp küçülmesi dolayısiyle toprakta kalışını görüyoruz.

NİÇİN BOŞANIYORLAR ?

EVLENMELERİN GEÇEN YILLARA NAZARAN ARTTIĞI NASIL MUHAKKAKSA, BOŞANMALARIN DA AYNI NİSBETTE ÇOĞALDIĞI BİR HAKİKATTİR. 1940 YILINA NAZARAN BOŞANANLARIN ÇOĞALMA NİSBETİ % 24 TÜR.

YAZAN: NECMİ ONUR

HEP işitir ve merak ederdim. Mahkemelerin önlerini gördükçe de bu merakım büsbütün artardı. Acaba niçin boşanıyorlar?

Geçenlerde bir iş için mahkeme koridorlarına gidince bir boşanma davasını dinlemek istedim. Mahkeme bitinceye kadar bir değil bir kaç dava dinledim.

İlk olarak genç bir kadın ile genç bir erkeğin davası görülüyordu. Genç kadın sinirli tavırlarla yargıcın suallerini cevaplandırdıktan sonra:

— "Niçin mi boşanıyorum?" dedi ve devam etti. "Siz kadın olsaydınız benim derdimi daha iyi ve kolay anlardınız. Bu herifin nesi ile yaşanır?"

Genç kadının herif diye vasıflandırdığı adam yargıca hitaben:

— "Söyleyiniz" dedi. "kendisine gelip, ağzını toplasın."

Yargıç kadına ihtar etti ve yeniden sordu:

— "Nedir kocanın kabahati?"

Kadın geriye doğru dönüp arkada mahkemeyi takip eden bir kaç kadını işaret ederek:

— "Ben söylemiyeyim." dedi. "Nah onlar anlatsın. Her Allahın gecesi eve sarhoş gelir. Ne ekmek ne yemek... Birşey söylediğim vakit te dayak... Buna ne kadar tahammül edilir? Her geceki kavgamızın gürültüsünü bütün mahalle duyar. Artık tahammülüm kalmadı..."

Kadının gözleri sulanmıştı. Yargıç bu sefer erkeğe döndü:

— "Sen bu işlere ne diyorsun?"

Erkek:

— "Ne diyeceğim" dedi. "artık illallah hakim bey. Ben ömrümü bu kadına vermişim. Eh ayda yılda bir defa da benim eğlenmek hakkım yok mu? Ben de gencim. Ben de zevk etmek isterim... Benim de arkadaşlarım var. Benimle alay etmelerini ister miyim hiç? Ama gel de bunları bu kadına anlat... Bir çene, bir çene, tutabilene aşkolsun... Siz bir sevap işlemek istiyarsanız bizi ayırınız... Eğer evli iseniz zaten derdimden daha iyi anlarsınız."

Davanın neticesini merak ederseniz söyliyeyim. Ayrıldılar. Ayrıldıklarından pişman gibi idiler. Ama ikisi de kadere boyun eğerek çekilip gittiler.

Onlardan sonra bir ihtiyar adamla bir genç kadın geldi. Bu ikinci mahkemeleri imiş. Yargıç:

— "Hanım" dedi, "niçin kocandan ayrılmak istiyorsun? Bak sana mühlette verdim. Gene fikrinde ısrar ediyor musun?"

Kadın kati bir lisanla:

— "Evet" dedi, "ayrılmamız lâzım."

— "Niçin?"

— "Şey hakim bey..."

Yargıç kırmızılaşan kadına bakıp:

(Arkası 37. sayfada)

● *Yukarda, şehrimizdeki mahkemelerin birinde, bir boşanma davası görülürken. Yanda, boşanma davası açan ve mahkeme kapısında bekleşen kadınlardan bir grup.*

(Başı 35. Sayfada)

— "Peki, peki" dedi. "Siz bilirsiniz."

Ve onlar da ayrıldılar. Kapının önünde kadın bir arkadaşına:

— "Ne yapayım" diyordu, "Ne yapayım kardeş, bizde bu dünyada yaşıyoruz, e, bir de ondan mahrum olursak hayatın tadı kalır mı?"

Mübaşirin kalın sesi salonda yayıldı:

— "Hanifeeee... Remziiiii..."

Hanife yaşlıca bir kadın, Remzi ise eski külhanbeyleri tipinde bir adam... Delikanlı... Yargıcın karşısında öyle bir duruşu var ki sormayın. Yargıç gene kadına sordu:

— "Nedir aranızdaki mesele? Niçin ayrılmak istiyorsunuz?"

Adam atıldı fakat kadın sıra vermedi.

— "Hakim bey" dedi, "Paramı yiyip bitirdi körolası... Sade bu kadar olsa yeter... Bana yapmadığını bırakmıyor. Olanları bir gün gidip doktora anlattım. Doktor, hanım dedi senin kocan sadist... Bu ne demektir? Bilmem. Benim bu heriften çektiğimi bir Allah bir de ben bilirim. İçer içer eve gelir. Bana etmediğini bırakmaz... İnsan bu hayatta niçin yaşar? Zevk almak için değil mi? Bizde zevk yalnız efendiye mahsus..."

Yargıç adama döndü:

— "Doğru mu bunlar?"

Dedi. Adam kasketini elinde çevirirken cevap verdi:

— "Doğru" dedi, "senden ricamız bizi barıştır..."

Kadın feryadı bastı:

— "Barışmak mı? Allah yazdı ise bozsun... Ayaklarını öpeyim hakim bey bizi birbirimizden ayır."

Onlarda ayrıldılar. Merdivenlerden inerken adam kadını kolundan yakalayıp:

— "Beni çok arayacaksın" dedi, "arayacaksın ama bulamıyacaksın!..."

⁂

BİR de bu işin rakkam tarafı var ki o da enteresan. Memleketimizde kaç evlinin boşandığını veya boşananların miktarının geçen yıllara nazaran ne kadar arttığını merak etmez misiniz?

Efendim, evlenmelerin geçen yıllara nisbetle arttığı bir gerçek. Fakat boşanmaların hemen hemen ayni nisbette çoğalmış. 1940 yılına nazaran boşananların çoğalması nisbeti % 24... Boşanmalardan % 15 inin sebebi de geçimsizlik. Şiddetli geçimsizlik. Bir miktarı da iktidarsızlık. Gerek kadının erkeğini, gerekse erkeğin kadınını tatmin edememesi boşanma sebebi olarak hatırı sayılır bir yer işgal ediyor. 1940 yılından beri 790.314 evli şiddetli geçimsizlik sebebile mahkemeye müracaat etmiş ve bunlardan 730.201 çifti ayrılmış. Şiddetli geçimsizliğin arasında en büyük yeri alan kıskançlık olaylarıdır. Bunlar da, bilhassa kadınlar tarafından ileri sürülen sebeplerin başında gelmektedir.

Boşanma sebepleri arasında bazı hayvan sevgileri de yer alıyor. Misâl olarak, gene 1940 yılından beri boşanan çiftlerden 28 tanesinin, kedi ve köpek sevgisinin, eşlerinde aşırı hal almasından şikâyet ederek mahkemeye müracaat etmiş ve ayrılmış olmalarını gösterebiliriz...

Şiddetli geçimsizliklere sebeb olan alayların biri daha var ki o da çok enteresan. Yemek meselesi. Eşlerin, birbirlerinin sevdikleri yemeği yememelerinden çıkan bu anlaşmazlık nihayet işi yuva yıkımına kadar ileri götürebiliyor... Karısının daima ıspanak pişirmesinden şikâyet eden bir erkek, boşanma davasını kazanmış. Buna karşılık daima et yiyen bir kocaya sahip bir kadın da, artık et yemeğe tahammül edemiyeceğini ileri sürerek ayrılmak talebi ile mahkemeye müracaat etmiş ve ayrılmış.

Bunun gibi daha yığınla enteresan olaylar var. Fakat hepsinin esas temeli ruhi anlaşmazlık. Bu konu üzerinde konuştuğum bir yargıç ise dedi ki:

— "Ruh anlaşması da pek iyi netice vermiyor. Biz bunun birçok misallerini görüyoruz... Meselâ aynı şeylerden zevk alan çiftlerin mutlak mesut olmaları zarurî bir netice değildir. Buna mukabil zevkleri tamamile birbirinin zıddı olan çiftler, daha mesut yuva kuruyor ve anlaşmazlık zuhur edince mahkemeye geldikleri zaman barışmaya daha müsait vaziyette oluyorlar. Evlilik çok acaip vesselâm..."

Bunları size nakletmek için adliye koridorlarında dolaştıktan sonra ağır ağır merdivenlerden inerek, caddeye çıktım.

Bir ara Foto muhabiri kolumu tutarak sıra ile geçen süslü taksileri gösterdi:

"— Bak" dedi, "abi düğün!..."

Baktığım zaman çiçekler arasında kaybolmuş gibi ilerliyen bir taksinin camı arkasında gülen bir kadın çehresi gördüm. Çehre zaten gölge gibi idi. Taksi geçti. Gölge de kayboldu...

Nefis kokulu, Krem köpüklü ve Gliserinlidir.
Cildinizi besler, korur ve güzelleştirir.

Her kadının kendisine has bir güzelliği vardır

Kadınların hemen hemen hepsinin güzelleşmeye istidadı vardır. Bu güzelleşme istidadı kadının kendisinde mevcut olan güzelliğin daha görünür bir vaziyette daha belli bir şekilde meydana çıkarılmasından ibarettir. İşte! POND'S KREMİNİN bu hususta harikalar yarattığı, yapılan tecrübelerden ispat edilmiştir. POND'S KREMİ ile yüzünüz daimî bir gençlik kazanır. Bu maksad için POND'S un iki kremi mevcuttur:

Büyük Tüp 225 Krş.
Küçük Tüp 110 Krş.

POND'S kremleri

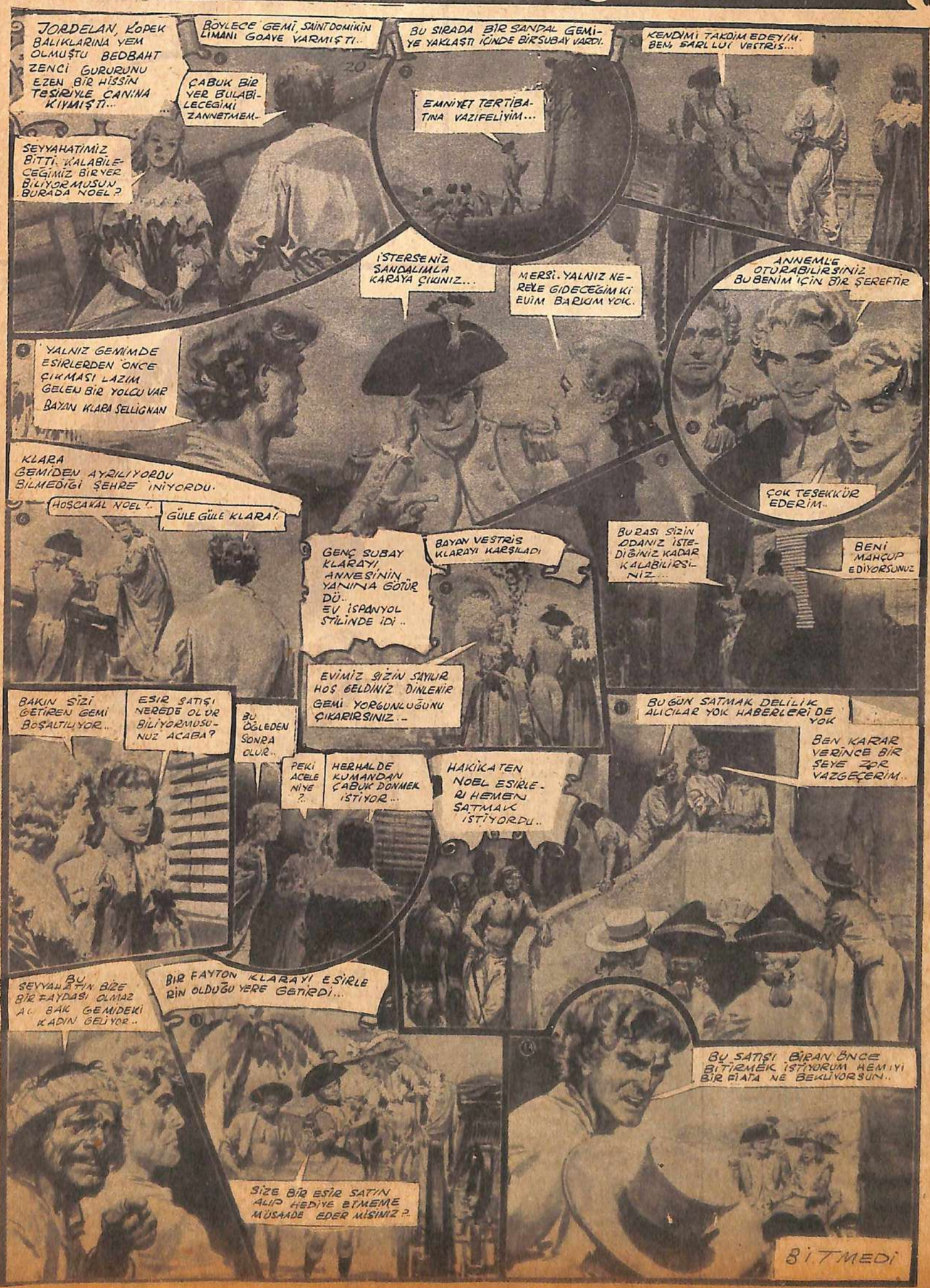
- 1 - POND'S COLD KREMİ: Geceleri yatmadan evvel yüzünüze bu kremden sürünüz. POND'S KREMİ cildin mesamelerine kadar nüfuz ederek cildi makiyaj, kir ve tozlardan temizler.
- 2 - POND'S VANİSHİNG KREMİ: Gündüzün istimal edilir. Bu kremden yüzünüze ince bir tabaka sürdükden sonra makiyajınız için müsait bir zemin hazırlanır. Aynı zamanda cildinizi dış tesirlerden toz, güneş ve rüzgârdan korur.

VIZ-ZAN-DE
Her dudağa
Ayrı bir güzelik
Ayrı bir renk
Müstesna bir cazibe
Kazandırır!...

VIZ ZAN DE Corp Inc N.Y

ATEŞLİ KADIN

JORDELAN, KÖPEK BALIKLARINA YEM OLMUŞTU BEDBAHT ZENCİ GURURUNU EZEN BİR HİSSİN TESİRİYLE CANINA KIYMIŞTI...
BÖYLECE GEMİ SAİNT DOMİKİN LİMANI GOAYE VARMIŞTI..
ÇABUK BİR YER BULABİLECEĞİMİ ZANNETMEM..
BU SIRADA BİR SANDAL GEMİYE YAKLAŞTI İÇİNDE BİR SUBAY VARDI.
EMNİYET TERTİBATINA VAZİFELİYİM...
KENDİMİ TAKDİM EDEYİM. BEN SARLUİ VESTRİS...
SEYYAHATİMİZ BİTTİ. KALABİLECEĞİMİZ BİR YER BİLİYORMUSUN BURADA NOEL?
İSTERSENİZ SANDALIMLA KARAYA ÇIKINIZ...
MERSİ. YALNIZ NEREYE GİDECEĞİM Kİ EVİM BARKIM YOK.
ANNEMLE OTURABİLİRSİNİZ BU BENİM İÇİN BİR ŞEREFTİR
YALNIZ GEMİMDE ESİRLERDEN ÖNCE ÇIKMASI LAZIM GELEN BİR YOLCU VAR BAYAN KLARA SELLİGNAN
ÇOK TEŞEKKÜR EDERİM..
KLARA GEMİDEN AYRILIYORDU BİLMEDİĞİ ŞEHRE İNİYORDU.
HOŞCAKAL NOEL!..
GÜLE GÜLE KLARA!..
GENÇ SUBAY KLARAYI, ANNESİNİN YANINA GÖTÜRDÜ.. EV İSPANYOL STİLİNDE İDİ..
BAYAN VESTRİS KLARAYI KARŞILADI
BURASI SİZİN ODANIZ İSTEDİĞİNİZ KADAR KALABİLİRSİNİZ...
BENİ MAHÇUP EDİYORSUNUZ
EVİMİZ SİZİN SAYILIR HOŞ GELDİNİZ DİNLENİR GEMİ YORGUNLUĞUNU ÇIKARIRSINIZ..
BAKIN SİZİ GETİREN GEMİ BOŞALTILIYOR..
ESİR SATIŞI NEREDE OLUR BİLİYORMUSUNUZ ACABA?
BU ÖĞLEDEN SONRA OLUR..
PEKİ ACELE NİYE?..
HERHALDE KUMANDAN ÇABUK DÖNMEK İSTİYOR...
HAKİKATEN NOEL ESİRLERİ HEMEN SATMAK İSTİYORDU..
BUGÜN SATMAK DELİLİK ALICILAR YOK HABERLERİ DE YOK
BEN KARAR VERİNCE BİR ŞEYE ZOR VAZGEÇERİM..
BU SEYYAHATİN BİZE BİR FAYDASI OLMAZ AL BAK GEMİDEKİ KADIN GELİYOR..
BİR FAYTON KLARAYI ESİRLERİN OLDUĞU YERE GETİRDİ...
SİZE BİR ESİR SATIN ALIP HEDİYE ETMEME MÜSAADE EDER MİSİNİZ?..
BU SATIŞI BİRAN ÖNCE BİTİRMEK İSTİYORUM HEMİYİ BİR FİATA NE BEKLİYORSUN..
BİTMEDİ

KOLEJLİLER BALOSU

27 MART Cumartesi gecesi, Taksim Belediye Gazinosunda Kolejlilerin senelik balosu verildi.

Adeta güzeller meşheri diyebileceğimiz bu baloda, şehrimiz sosyetesine mensup en şık ve zarif bayanlarla, bir çok genç ve güzel kolejli kızlar, eşleriyle sabaha kadar eğlendiler.

Bu sayfadaki resimlerde, bu baloda fotografçımız tarafından alınan muhtelif resimler görüyorsunuz. Yukarda sağda, baloda genç kolijli kızlar, mikrafon önünde şarkı söylüyorlar. Yanında, baloda bulunanlardan bir grup, altında, baloda eğlendikten sonra sabaha karşı evlerine dönen bir başka grup görülüyor. Altta, sosyetemizin tanınmış ailesi olan Tatariler, baloya gelirken. Soldan sağa, Tatari ailesinin genç damadı Uğur Terzioğlu ve eşi, Fatma Tatari ve kocası. Altında Ancela orkestrası şefi, bir dans numarası yaparken, davetliler de kendisine tempo tutuyorlar. Yanında maske takmış genç bir kız arkadaşı ile.

(Fotoğraflar: Mehmet Biber)

Bir bahar çiçeği kadar...
... genç ve taze.
Güzellik ilâhelerinden daha cazip bir cilde sahip olmanız ancak GÖZEN Kremi kullanmakla kabildir. İhtiva ettiği hormon ve vitaminler sayesinde cildiniz melekleri kıskandıracak kadar pürüzsüz, ipek kadar yumuşak, Seher yıldızı kadar göz alıcı olacaktır.
Güzel kadın GÖZEN KREM Kullanan kadındır.
T. REKLÂM TİCARET
GÖZEN
KREMLERİ

İKİ GENÇ AVUKAT ANLATIYOR

(Başı 9. Sayfada)

Son sualim, mesleklerinin en zor taraflarının ne olduğuna dairdi. Mustafa Akıncı bu sualimi şöyle cevaplandırdı:

— "Mesleğimizin bir sürü zor tarafları olmakla beraber bunları bu anda tadat etmek mümkün değildir. Kaldı ki zorluk mefhumu şahsa göre değişen izafi bir mefhumdur.

"Bununla beraber, dağınık bir vaziyette bulunan mahkemelerimizde iş takib etmek ve mahkeme koridorlarında saatlarca sıra beklemek mecburiyeti, başlıca zorluklarımızdan olduğu gibi kanuni mevzuatın gün geçtikçe çoğalması ve tadili keza Temyiz mahkemesinin sık sık değişen içtihatlarını takip edecek bir neşriyatın (hepsini muhtevi) bulunmaması da mesleğimize zorluklar tevlit etmektedir."

Aşağı yukarı aynı kanaatta olan Lâmia Müftüler, bu hususdaki düşüncelerini şöyle sıraladı:

— "İstanbul'da ikamet eden avukatlar için çok yorucu bir taraf var ki, o da mahkemelerin pek dağınık olmasıdır. Sarıyer, Bakırköy, Eyüp, Kadıköy, v.s. nekadar kaza varsa, o kadar da mahkeme vardır. Birinden çıkıp diğerine yetişmek avukatlar için mesele teşkil ediyor. Yorgunluk bir tarafa, bu yüzden duruşmalarınızı kaçırmanız ihtimali de her an mevcuttur. Avukatların mahkeme kapılarında saatlerce beklemeleri de bir fecaattir."

Mahmur Bakışlı Güzel Gözler...
Gözlerinize nasıl yeni ve cazip bir ifade verilebilir?
Kirpiklerinize biraz RİCİL'S sürünüz. Bu takdirde onların her birini tek tek kıvrılmış ve daha uzun göreceksiniz....
Hayret.. Gözlerinız şimdi daha büyümüş görünmekte, gözbebeklerinizden değişik ziyalar aksetmektedir. Kirpiklerinizin tek bir hareketi ile gözlerinız, dukaklarınızdan daha fazla mana kazanmaktadır.
Ricil's

Konuşan Gözler
yakmaz
Leyla
Rimeli ile elde edilebilir
Regis

FOTOGRAF ÇEKMEK SANAT MIDIR?

(Başı 8. Sayfada)

simleri çekebilmek için, İstanbul ve civarında gezintiler tertip eder, rastladığımız güzel manzaları kaçırmayız. Bir kısmımız da portre ve cansız mevzular üzerinde çalışmaktadır.

— Fotograf, yani insan fotografı çekmek için nasıl bir model bulursunuz?

— Bu gibi resimler için hiç de güzel bir model bulmak mecburiyeti yoktur. Ancak, vereceğiniz pozları kolaylıkla alabilen ve buna kendinden bir şeyler katabilen bir model bizim için en uygun olanıdır. Çünkü tabiî hareketlerinde estetik bulunmayan bir model ne kadar güzel olursa olsun ve üzerinde ne kadar çalışılırsa çalışılsın, kafanızda tasarladığınız pozu bulmaya imkân yoktur. Hattâ bazen, istediğiniz pozu aldığını zannettiğiniz modelinizin, sizin kafanızdakinden tamamen farklı durmuş olduğunu görür üzülürsünüz. O an için doğru çektiğinizi zannettiğiniz resmin birşeye benzemediğini, işin sonunda üzüntüyle görürsünüz. Tabii bu kabahatlerin hepsi bizimdir. O anda hayalimizdeki resimden sıyrılmak hakikati görüp en iyisini yapmamız icap eder. Buna rağmen hareketleri, duruşları ve şekilleri ahenkli bir model, iyi tanzim edilmiş ışıklar da ilâve edilirse, arzu edilen resim meydana çıkabilir. Amerika'da (Pin-up) denilen model kızlar, amatörler için bir resim hazinesidir. Biz, akraba, arkadaş ve yakın ahbaplarımızın resimlerini çekmekle bu zevkimizi tatmin etmiş oluyoruz.

Tabiî Güzellik...
emsalsiz
DEA
Allığı ile temin edilebilir.
Regis

KREM dö BOTE
marcel guerlain
PARİS
Bütün kadınların ısrarla aradıkları Krem'dir. Taze ve cazip bir cildi ancak: KREM de BOTE ile elde edebilirsiniz.
● Gece için yağlı
● Gündüz için yağsız
T. REKLÂM TİCARET
Creme de Beaute marcel guerlain Paris
Fiatı: 140 Krş.

Zevkinize uygun en son moda renkleri yalnız Viz Zan De tırnak cilasında bulacaksınız
Viz Zan De
Son modanın yeni sedefli altı muhtelif rengini arayınız.

Boş yere ıstırap çekmeyiniz!

Muayyen zamanlardaki sancılara karşı...

Kininli
GRİPİN
son derece faydalıdır!

- Soğuk algınlığı, Grip, Nezle başlangıcında hastalığı önler.
- Baş, diş, sinir adale, romatizma, lumbago ağrılarını teskin eder.
- Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

127

faal Kininli
GRİPİN
4 saat ara ile günde 3 tane alınabilir.

ÖRÜMCEKTEN KORKMAYIN

(Başı 27. sayfada)

rak (!) örümcek ağı kullananlar yok mudur? Kibar İngiliz hanımlarından biri, sabahları erkenden bahçeye çıkarak üzerlerine şebnem düşmüş örümcek ağlarını toplar, bunlarla yüzünün cildini ovarmış. Rivayete göre harikulâde bir cildi varmış.

Çinde, bir erkeği zıvanadan çıkarıp deli divane edecek güzellikte genç kızların, örümcek iken insan olduklarına ve her rastladıkları erkeği mahvedeceklerine inanılır.

Örümcekler hakkında söylenilecek yegâne kötü şey nedir bilir misiniz?.. Yengeçler gibi, muaşakadan sonra dişilerin, erkeklerini yemeleri..

TÜRKİYEDE İLK DEFA

Tüyleri Büyütmeden Cildi Besleyen
KREM
Eczanelerde parfümörilerde bulunur.
(P. K. 2305 Beyoğlu)

DÜNYADAKİ KREMLERİN EN İYİSİ...

CREME TÊTE D'OR
ALTINBAŞ KREMİ

Hiç Bir Krem Sizi ALTIN BAŞ Kremi Kadar Güzelleştiremez

1.683

Onun zamanla yola geleceğini biliyordum.....

Bana yemin ederek: «Güzellik ihtimamları bana vız gelir» demişti. Bununla beraber her halde saçları kendi kendine bu derece yumuşak ve canlı olamazdı ya ...

Söz aramızda, % 100 daha güzelleşti...

O, nihayet, kendisini bu parlak neticeye ulaştıracak olan yegâne briyantini seçmiş bulunuyor: Bu ışıldama ve ondülasyonlardaki suples artık tereddüt bırakmıyor: Bu bir ROJA dır. ROJA adi bir briyantin değildir ve saçları öbek öbek yağlayan ve kirleten diğer maddelerden tamamen ayrı bir müstahzardır. ROJA püskürtülürken o derece ince zerrata ayrılmaktadır ki tekmil saçlara ayrı ayrı nüfuz eder ve her bir teli yegân yegân ışıldatır

ROJA Briyantini

Türkiye Mümmessilliği : LEDA TİCARET T. A. O.
P. K. 164 — Şişli - İstanbul

Perde ve sahne artisti
sporcu - gazeteci
münevver - sanatkâr

Lâle

PURO için
ne DİYOR!

"PURO Tuvalet Sabunu, genç ve güzel kalmak isteyen her kadın için en lüzumlu güzellik müstahzarıdır. Çünkü PURO, fevkalâde bir tuvalet sabunu olmakla beraber aynı zamanda bir krem vazifesi de görür.,,

- CİLDİ TEMİZLER, BESLER VE KORUR
- SİVİLCE VE SİYAH BENEKLERİN TEŞEKKÜLÜNE MANİ OLUR.
- SİZİ ÇOK DAHA GENÇ VE GÜZEL GÖSTERİR.

Bu seneki filimleri **Leylâklar altında, 6 Ölü var, Nilgün**

PURO GÜZELLİK METODUNU SİZ DE TATBİK EDİNİZ

...der sabah ve akşam bol PURO köpüğü ve su ile...

...cildinizi tahriş etmeden yıkayınız ve nemini alınız.

...gün zarfında daha güzel olduğunuzu farkedeceksiniz.

BOL KÖPÜKLÜ · NEFİS KOKULU

PURO

100 de 100 saftır.

T. REKLÂM TİCARET

Arzu Edilen Bir KADIN...

...OLMAK SİZİN ELİNİZDEDİR.

Saçlarınızın cazibesine, parlaklığına, ve sıhhatine, ihtimam etmelisiniz. Emniyetle kullanabileceğiniz tesiri en kat'i bir tek briyantin vardır:

NECİPBEY

BRİYANTİNİ

Teninizde
Fark Ettiğiniz
BURUŞUKLUKLAR
SİZE ÜMİTSİZLİKMİ
VERİYOR?

KREM PERTEV
SİZE YENİ BİR
TERAVET
VAAD EDİYOR
DÜZGÜN BİR TENE
SAHİP OLMAK
ELİNİZDEDİR.
SABAH VE AKŞAM
KREM PERTEV
KULLANINIZ.

Krem Pertev

ÇOCUK KAATİLİ

(Başı 34. sayfada)

meğerse bir sürü kadın ve kızla mektuplaşıp dururmuş.. Sürülerle aşk macerası varmış... Pek çok genç kız ve kadın, ressam aleyhinde şahadette bulunmak üzere polise müracaat ettiler.

Bu tahkikat sırasında Bill Heppner'in İngiltereyi alelâcele terkedip meçhûl bir yere doğru hareket ettiği de meydana çıktı. Sonra bu meçhûl yerin Fransa veya İspanya olabileceği ihtimali üzerinde duruldu. Nihayet televizyonda resminin halka gösterilmesinden 48 saat sonra Heppner, İspanyanın, Atlas kıyısında, Fransa hududundaki Irun kasabasında tevkif olundu. Dünya yüzünde televizyon vasıtasiyle bir katilin tevkif olunması ilk defa vaki oluyor. Şüphesiz Heppner, halen kaatil olarak tevkif edilmiş değildir. Fakat cinayet suçlusudur ve durumu dolayısiyle İspanya hükümetinden, İngiltereye iadesi talep olunabilecektir.

Küçük Margaretin feci ölümü, hâdiseyi karartmasa, dünya polisi, televizyonla, elinc verilmiş olan emsalsiz vasıtadan memnuniyetini açıkçası belirtecek.

Yıldızınıza Bakıyorsunuz

(Başı 2. Sayfada)

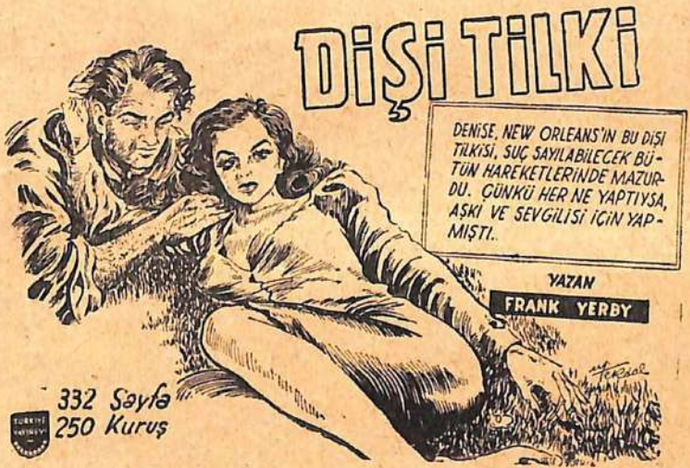
daha hayata bağlıyor. Eskiden kendinize bu kadar ehemmiyet vermiyordunuz. Değişikliğiniz lehinize kaydedilecek bir nottur. Alfabenin altıncı harfiyle başlayan bir isim bu değişikliğin sebebi olabilir. Muvaffakiyetli günler var önünüzde.

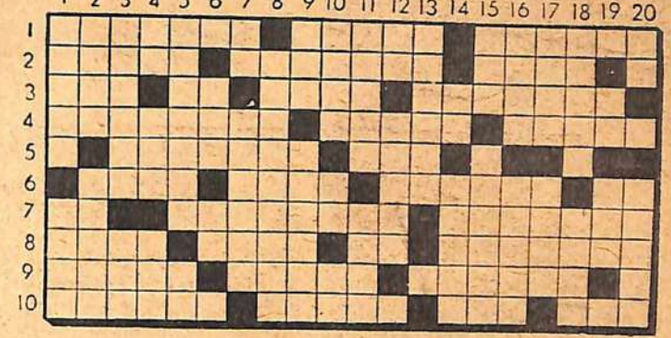
BALIK BURCU

(20 Şubatla 20 Mart arasında doğanlar): Sıhhatinize dikkat ediniz. His hayatında aranıza yabancılar girmesin. Bu takdirde saadetiniz tehlikeye düşebilir. Normal hareket ettiğiniz takdirde istediğiniz yakında olabilir. Çok mesut olacak ve meslekî bakımdan da durumunuz bir hayli düzelecektir. Yakında faaliyetlerle dolu haftalar sizi bekliyecek.

LORNA

YILDIZ ROMANLARININ
ŞAHESERLERİNDEN
Fiatı 350 Kuruş

DİŞİ TİLKİ
DENİSE, NEW ORLEANS'IN BU DİŞİ TİLKİSİ, SUÇ SAYILABİLECEK BÜTÜN HAREKETLERİNDE MAZURDU. ÇÜNKÜ HER NE YAPTIYSA, AŞKI VE SEVGİLİSİ İÇİN YAPMIŞTI.
YAZAN
FRANK YERBY
332 Sayfa
250 Kuruş

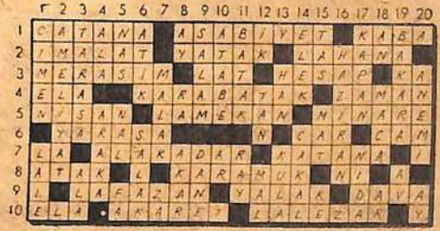
SOLDAN SAĞA:

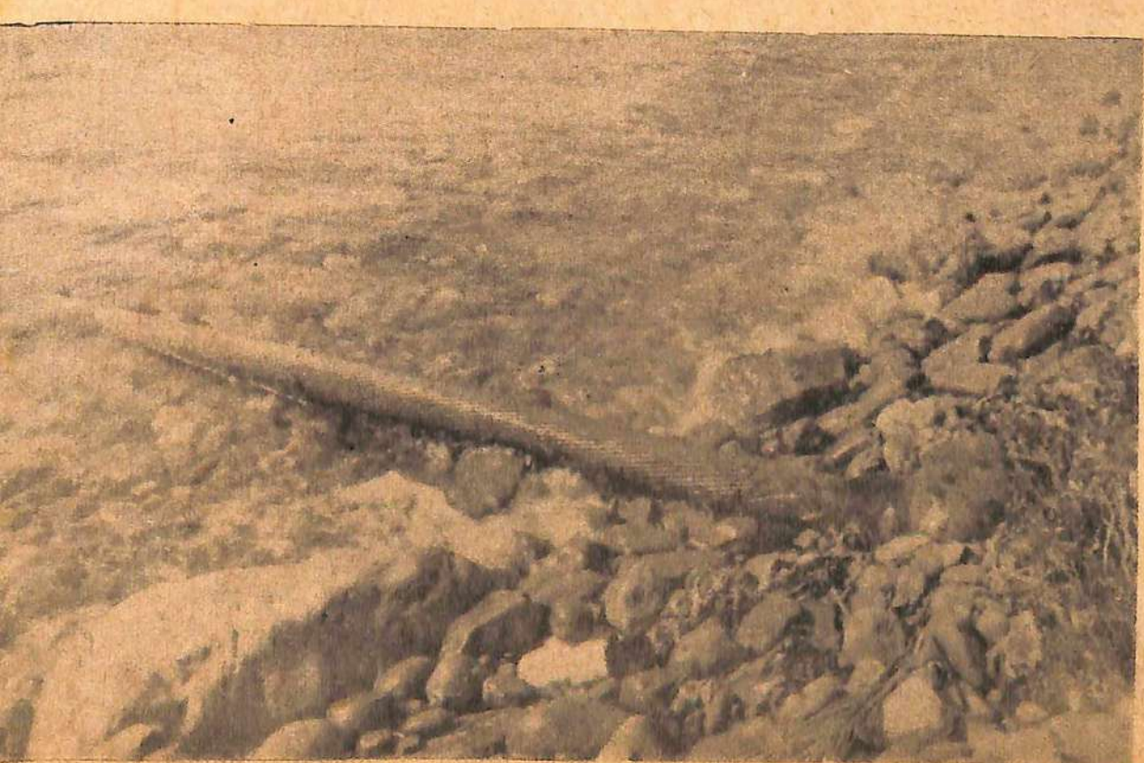
1: Bir kış sebzesi - Sulanmış toprak - Uçan memeli. 2: Belirti - Bayağı bir şekilde - Yarıda kalma. 3: Marangozların parlatmak için kullandıkları - (Tersi) Zaman - Emreden - Ölümden sonra yapılması işler için tanzim edilir. 4: Ankara'nın hava alanının bulunduğu yer - Yalvarma yakarma - Manda yavrusu. 5: Başlangıç - Sanı. 6: Bir erkek ismi - İşler - Binanın eskisi - Beyaz. 7: Bir harfin okunuşu - Seyrek dokunmuş keten bezi - Tepetaklak. 8: İnce kalbur - Yer yüzünde beş adet bulunur - Vücutta husule gelen anormal yumru - Çalışkan olan. 9: Alçak, Aşağılık - (Tersi) Usta hekim - Gürültü, patırtı. 10: Nezaket kaideleri - Çölün esas karakteri - Sonuna bir harf alırsa bir köpek cinsi olur - Ateş.

YUKARDAN AŞAĞI:

1: Zahire ambarı - Başa giyilenlerden. 2: Gramerde bir terim - Küçük çocuk. 3: Kadın rakip - Başına bir harf alırsa anlayış, kavrayış manasına gelir. 4: Asker - İnce demir şiş - Yarış kayığı. 5: Alâmeti farikası Gondol olan bir Akdeniz şehri - (Tersi) Bir azamız. 6: Peygamberlerin veya kralların elindeki - Beyaz. 7: (Tersi) Çok olmayan - Uyumayan. 8: Bir çoklarımızın onunla başımız hoş değildir. 9: Çimen - Alçak gönüllülük. 10: Dini merasim - (Tersi) Vilâyet - San'at. 11: Dayak - Bir kumaş. 12: Bir gıda maddesi - Askeri vekil. 13: Bir tatlı. 14: Çok olmayan - İstirahatin birinci şartı. 15: Mâtem - Meşini bozulan musluklar için kullanılan tabir. 16: Yarıda kalma - Müslümanlığın 5 şartından biri. 17: İki yüzlülük - Boyutlar. 18: İşçi - Tenasüp. 19: Uzak işareti - Fasıla. 20: Kamer - Tabiatın kısır bir hay-

Geçen Haftaki Bilmecenin Halli

Güler misin Ağlar mısın?

AVRUPAYI ASYAYA
BAĞLAYAN TELEFON HATTI

Yandaki resimde gördüğünüz deniz kenarına atılmış eskimiş bir boru değildir. Üstü eskimiş ve bozulmuş olan ve Avrupa'yı Asya'ya abğlayan telefon hattının acıklı halidir. Arzu edenler Üsküdar sahilinde olan bu modern (!) telefon hatını her zaman mahallinde görebilirler. İnsanın bu hattı gördükten sonra, nasıl olup ta, kıtalar arası telefon muhaberesinin yapıldığına şaşmaması kaabil mi?

(Fotograf: Foto: Hikmet - İFA)

HAFTA İLÂN FİYATLARI:

Baştan 2 sayfa sm.	300 Kr.
Metin sayfaları „	350 Kr.
Arka sayfaları „	250 Kr.
Arka kapak renkli	300 T.L.

Şahsiyet ve Cazibede...
Louis Philippe
dudakları !...
ÜSTÜNLÜK
TEMİN
EDER.
Louis Philippe
PARIS
CLEANSING
CREAM
ESER